

CISALPINA
GESTIONI S.p.A.

investicijski skladi

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

ČETRTEK, 6. APRILA 1995

Novo »darilo« rimskih mlinov

MARJAN KEMPERLE

Ministrstvo za šolstvo namerava ukiniti nižjo srednjo šolo Frana Erjavca v Rojanu in združiti nižjo srednjo šolo Frana Levstika s Proseka z nižjo srednjo šolo Srečka Kosovela na Opčinah. Vest je v intervjuju za naš dnevnik včeraj potrdil sef kabineta ministra za šolstvo dr. Francesco Guicciardi. Dejal je, da namerava ministrstvo za šolstvo sprejeti tisti načrt o racionalizaciji šolske mreže na Trzaskem, ki ga je svojčas izdelal tržaški šolski skrbnik in sta ga Pokrajinski šolski svet in Deželna komisija za šole s slovenskim učnim jezikom v Italiji v celoti zavrnila.

Slovenska šola v Italiji je torej spet pod udarom. Dr. Guicciardi je kot vzrok za ukinitve rojanske šole navedel njeno majhnost - tri same razrede. Vprašujem se, ali se je na šolskem področju že začelo tisto preštevaje, ki ga na političnem ostro odklanjamo. Mož iz Rima je poudaril, da država ne more vzdrževati šolskega posloplja, ravnatelj in tajnika za tako majhno šolo, ker v času krčenja javnih stroškov preveč stanejo.

To pesem so nasi solniki že slišali. Iz istih razlogov - pomanjkanja sredstev - ni Italija še plačala seminarja za solnike, za kar jo obvezuje meddržavni sporazum. Prav tako je dejansko ukinila stipendije za izpopolnjevanje slovenskih solnikov v Sloveniji. Tudi to v brk meddržavnemu sporazumu.

Z ukinitvijo (oziroma združenjem) nižjih srednjih sol v Rojanu in na Proseku bi Italija kršila določila Londonškega in Osimskega sporazuma, ki scitita obe šoli. Mednarodna zaščita je bila glavni razlog, zaradi katerega je Deželna komisija za slovenske šole zavrnila skrbnikov predlog. Sedaj lahko ugotavljamo, kolikšno moč ima ta posvetovalni organ: njene glasne se v Trstu niso slišali, kaj se, da bi ga v Rimu!

Poanta zgodbe o ukinitvah sol (o seminarju, o stipendijah, in se bi lahko nastevali) je preprosta: pri upravljanju pomembnih šolskih zadev nimamo Slovenci v Italiji nobene moči. Rimski mlini vedno odlajo sami.

Do kdaj še?

Morattijeva sprejela Benedetiča in Rudolfa

RIM - Ob začetku slovenskih televizijskih sporedov družbe RAI, ki so sicer se v poskusnem obdobju, je predsednica RAI-ja Letizia Moratti včeraj sprejela v Rimu odgovorna za programe in informativne oddaje Filiberta Benedetiča in Saso Rudolfa. Spremljala sta ju ravnatelj tržaškega deželnege sedeža Grazia Levi in

ravnatelj vsedržavnega deželnege informativnega omrežja Piero Vigorelli. Obsirno so obravnavali se odprto vprašanje za polni zagon televizijskih sporedov in pa neresene težave radijskih sporedov. Na srečanju so krepko podčrtali dragoceno vlogo manjšin v obmejnem prostoru.

Bosna: četrto leto vojne

SARAJEVO - Bosna je v četrto leto vojne vstopila z boji na vseh frontah. Najhuje je bilo na Majevici, v Tuzli pa je bila razglasena splošna nevarnost.

Ponoči je na Srebrenico padlo več kot petdeset srbskih granat. O morebitnih žrtvah ni poročil. Nemirno je bilo tudi v Sarajevu. Po podatkih modrih celad so Srbi na položaje vladnih sil v predmestju Hrasnica

izstrelili trinajst minometnih granat, ostrostrelec pa je v bližini hotela Holliday Inn ranil Ljubomira Berberovića, enega vodilnih politikov Srbskega državlanskega sveta, ki podpira vladno. Predstavniki zveze Nato so včeraj sporočili, da so njihova letala v ponedeljek dvakrat prisilila k pristanku neoboroženo enomotorno cessno bosanske vojske, ki je letela nad Visokim.

ŠOLSTVO / NAMERA MINISTRSTVA

»Ukinitev« šole F. Erjavca?

V okviru »racionalizacije šolske mreže« naj bi nižjo srednjo šolo F. Levstika »združili« s šolo S. Kosovela - Pogovor s šefom kabineta ministra za šolstvo

Thaler zagotovil stvarno podporo slovenske države manjšini v Italiji

LJUBLJANA - Člani odbora za mednarodne odnose so na včerajšnji seji posredovali tudi več pobud in vprašanj.

Lojze Peterle je povedal, da bodo slovenski krščanski demokrati dali pobudo za izredno sejo državnega zbora o slovenskih manjšinah ter pozvali vlado, naj pomaga olajšati položaj slovenske manjšine v Sloveniji in s posojilom resi trenutne težave v zvezi financiranjem dejavnosti manjšine. Zoran Thaler je poudaril, da je bil zgrozen in presenečen, ko je ugotovil, kako v sosednjih državah obravnavajo slovensko manjšino. Dodal je, da je del krivde iskati tudi na strani Slovenije, saj se številna politična vprašanja lomijo na hrbtu manjšine. Ministrstvo za zunanje zadeve pripravlja posebno resolucijo o položaju slovenskih manjšin, je povedal Thaler in ob tem poudaril, da Slovenija pravzaprav potrebuje dolgoročno strategijo za reševanje tega vprašanja. Napovedal je tudi, da bodo predlagali vladi, naj Slovenija manjšini v Italiji nameni stiri milijone nemških mark za premostitev težav pri financiranju dejavnosti manjšine, dokler Italija ne bo ustrezno rešila tega vprašanja.

Sicer pa je položaj manjšine ena izmed točk dnevnega reda 75. seje Odbora za mednarodne odnose. Zaradi nesklepčnosti so omenjeno sejo včeraj prekinili, nadaljevali pa jo bodo predvidoma jutri.

RIM, TRST - Minister za šolstvo Giancarlo Lombardi bo verjetno danes odločil o predlogu ukinitve slovenske nižje srednje šole Frana Erjavca v Rojanu in združitve nižje srednje šole Frana Levstika s Proseka s šolo Srečka Kosovela na Opčinah. Minister je včeraj s svojimi najozjim sodelavci med sestankom o racionalizaciji šolske mreže v Italiji razpravljali tudi o vprašanju obeh slovenskih sol s Trzaskega. Osnova za razpravo je bil predlog o racionalizaciji, ki ga je bil svojčas izdelal tržaški šolski skrbnik. Predvideval je »združitve« rojanske šole s šolo Ivana Cankarja od Sv. Jakoba in proeske nižje srednje šole z opensko. Šolski skrbnik je poslal svoj

predlog v Rim, čeprav sta ga Pokrajinski šolski svet in Deželna komisija za slovenske šole v Italiji v celoti zavrnila.

Na ministrstvu so včeraj menili, da je treba predlog odobriti, ker država si ne more privoščiti vzdrževanja šole s tremi samimi razredi (Erjavec). V tem primeru ne gre za združitve, pač pa kratkomočno za ukinitve. Slovenska šola je vedno zavračala tako tolmačenje, ker preprosto krši določila Londonškega in Osimskega sorazuma, ki scitita slovenske šole v Italiji.

O tem perečem vprašanju bo prihodnji teden razpravljala Enotni šolski odbor.

Več na 4. strani

RIM / SESTAVILI NAJ BI GA PRED UPRAVNIMI VOLITVAMI

Kmalu zakon o pokojninah?

Včeraj dva sestanka vlade s sindikati in Confindustrio

RIM - Ministrski predsednik Lamberto Dini je po včerajšnjih dveh sestankih s Confindustrio ter sindikati CGIL, CISL, UIL, CISAL in CISNAL napovedal, da bo vladni zakonski osnutek o reformi pokojninskega sistema pripravljen se pred upravnimi volitvami, parlament pa bo začel o njem razpravljati 26. aprila.

Včeraj so se v Palaci Chigi načelno dogovorili o dopolnilnih oblikah

pokojninskega zavarovanja, medtem ko se bodo spornejših vprašanj, kot je na primer problem starostne dobe oziroma upokojitvene starosti, lotili po veliki noči, kajti v prihodnjem tednu naj bi se nadaljevala razprava o včeraj nacetih temah.

Predsednik vlade je s potekom pogajanj razmeroma zadovoljen, prav tako menda osrednji sindikati, mnogo manj pa politična desnica.

Na 2. strani

ITALIJA / PREDVOLILNA NAPETOST SE STOPNJUJE

Berlusconi rezko zavrnil predlog strank, ki podpirajo Dinijevo vlado

Leva sredina predlagala pokojninsko reformo in boj proti brezposelnosti

RIM - Pred deželniimi volitvami Silvio Berlusconi noče dialoga s strankami, ki podpirajo Dinijevo vlado. Kartel svobosčin je s tiskovno konferenco medijskega magnata, Gianfranca Finija in Pierferdinanda Casinija odgovoril z rezkim »Ne« na predlog levsredinke koalicije, da bi se dogovorili o nekaterih nujnih ukrepih in jih uresnicili pred političnimi volitvami. Politična temperatura do deželniih volitev očitno ne bo popustila in vzdušje bo še zastrupljeno.

Stranke, ki podpirajo Dinijevo vlado so včeraj predstavile dokument, s katerim so predlagale Kartelu soocenje o pokojninski reformi, o ukrepih za boj

proti brezposelnosti, predvsem pa zasnovno gospodarskih ukrepov za prihodnje leto. K tem vprašanjem so dodale se zakon proti televizijskim monopolom in za metek federalizma.

Toda iz Ul. dell'Anima, kjer se je sestalo vodstvo Kartela, so na predlog odgovorili z rezkim »Ne«. Kartel hoče predcasne volitve, nasprotuje zakonu proti monopolom, predvsem pa hoče referendum, ker ocenjuje, da o tem problemih ne mora sklepati parlament, ki nima legitimnosti. Skratka kartel je izbral pot celne konfrontacije s strankami, ki podpirajo Lamberta Dinija.

Na 2. strani

Silvio Berlusconi

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

D'Ambrosiova replika Berlusconiju

Koordinator milanskega sodnijskega tima ciste roke Gerardo D'Ambrosio je ostro zavrnil Berlusconijevo obtožbo, da so sodniki, ki so raziskovali podkupninsko afero, »tim« decih tog«.

Stran 2

Klub univerzitetnih študentov

V Trstu so v torek ustanovili klub slovenskih univerzitetnih študentov, ki studirajo na tržaški univerzi.

Stran 3

Sindikati o gospodarski konferenci

Tajništva CGIL, CISL in UIL niso ravno navdušena nad izidom tretje pokrajinske gospodarske konference, ki je bila v ponedeljek in torek v Trstu.

Stran 4

FI naskakuje Goriško hranilnico

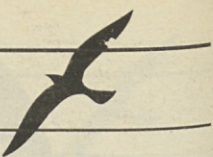
Forza Italia vse glasneje zahteva zase predsedstvo Goriške hranilnice, kjer bodo konec meseca morali imenovati nove upravitelje.

Stran 9

Tečaji za podjetja SDGZ

Na pobudo SDGZ in SGZ iz Gorice se bodo na SDZ-PI v kratkem začeli trije tečaji za izpopolnjevanje zaposlenih v trgovini, zunanji trgovini in obrti.

Stran 11

RIM / VČERAJ DVA SESTANKA S CONFINDUSTRIO IN SINDIKATI

Dini: Reformni zakon nared pred volitvami

Parlamentarna razprava se bo začela 26. aprila

RIM - Vlada bo predstavila lastni nacrt o reformi pokojninskega sistema se pred upravnimi volitvami, ki bodo 23. aprila, poslanska zbornica in senat pa se bosta njenega zakonskega besedila lotila 26. aprila.

To je povedal ministrski predsednik Lamberto Dini takoj po včerajšnjih dveh sestankih v Palaci Chigi, kjer se je najprej razgovarjal s predstavniki osrednjih treh sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL ter Confindustrie, nato pa z zastopniki avtonomnih sindikatov CISAL ter CISNAL in spet Confindustrie. Razpravljali so predvsem o dopolnilnem zavarovanju, ki ga bodo obravnavali tudi v prihodnjem tednu, torej o manj spornih vprašanjih, medtem ko bodo bolj ključni problemi, kot je na primer starostna pokojnina, prisli na vrsto pozneje.

Premier Dini je na novinarsko vprašanje, kako ocenjuje dosedanje potek pogajanj, odgovoril, da je se kar zadovoljen. »Zadevo bomo reši-

li korak za korakom, to je s postopnim razreševanjem posamičnih problemov,« je dodal. Mnogo manj zadovoljni so v vrstah avtonomnih sindikatov, ki so vseskozi pritiskali na predsednika vlade, naj reformni zakon uveljavi se pred deželnimi volitvami. Isto velja za glasnike tako imenovanega Kartela svobosčin, v katerem vodja Forze Italia Silvio Berlusconi, a se posebno sef KDC Pierferdinando Casini kar naračunost očitata izvršni oblasti, da se udinja volji sindikatov.

Kako je v resnici, najboljše ponašajo izjave samih sindikalistov. Potem ko je Dini označil njihove predloge v zvezi s preosnovno pokojninsko-zavarovalnega mehanizma kot »dobro, a se nezadostno izhodišče za razpravo,« je generalni tajnik UIL Pietro Larizza poudaril: »Izbiri sta samo dve: ali možna reforma, ali nobene reforme.« Vse državni voditelj CGIL Sergio Cofferati je bil še odločnejši: »Nas predlog je zaenkrat edina gotova

stvar.« Njegov kolega iz vrst CISL Sergio D'Antoni pa je vse nasprotnike osrednjih sindikatov zavrnil rekoč, da pokojninsko problematiko izkoriščajo zgolj v predvolilne namene.

Predsednik Confindustrie Luigi Abete, o katerem res ni mogoče zadržati, da podpira sindikat, je medtem posredno soglasal z njim, ko je naglasil, da bodo morali prevzeti večja bremena nase tudi obrtniki in trgovci, ne samo ljudje v podrejenem delovnem razmerju.

Kakor rečeno, so na včerajšnjih sestankih v Palaci Chigi obravnavali vprašanje pokojninskega zavarovanja, ki naj bi bilo po novem tako v javni kakor v zasebni režiji oziroma bo temeljilo tudi na posebnih skladih, ki jih bodo morali z lastnimi vplačili dopolnjevati tudi sami delojemalci. Med sporne točke, ki jih bo treba izgladiti, spada starostna meja, izpod katere ne bomo mogli v pokoj, in ki naj bi se sukala v prihodnje pri 55. letu.

RIM / PREDVOLILNO SOOČANJE

Berlusconijev »Ne« predlogu večine

Stranke leve sredine bi hotele pokojninsko reformo in ukrepe proti brezposlenosti

RIM - Levosredinska koalicija je predlagala kartelu svobosčin soočanje o nekaterih nujnih ukrepih, vendar Berlusconi, Fini in njuni zavezniki zavračajo dialog in se pripravljajo na merjenje moči na deželnih volitvah.

Predstavniki leve sredine, ki so se v torek dogovorili za nadaljni program dela, so predstavili novinarjem programski dokument. Na prvem mestu problemov, ki bi jih morali rešiti pred volitvami, je pokojninska reforma. Ostale točke zadevajo ukrepe proti brezposelnosti, zasnovo gospodarskih ukrepov za prihodnje leto, poleg tega pa se zakon proti televizijskim monopolom, spremembe nekaterih ustavnih določil in zasnovo federalizma.

Leva sredina je predlagala Kartelu soocenje o teh vprašanjih, da bi »prispevala k znižanju politične temperature in k manj zastrupljenemu ozračju«. V ta namen je tudi poudarila, da ne gre za program »proti nekomu«, ampak za seznam ukrepov, ki bi bili koristni za državo.

Toda iz Ul. dell'Anima, kjer so se popoldne sestali predstavniki Kartela svo-

bosčin, so v odgovor dobili rezek Ne. Berlusconi, Fini in Casini so pojasnili, da nasprotujejo umetnemu podaljševanju zakonodajne dobe in se zavzeli za referendum. Po njihovi oceni sedanji parlament ne odraža več volje večine italijanskih volilcev, zato ne more sklopiti o vprašanjih, o katerih bi se hoteli neposredno izreči volilci. Ostri so bili do zakona proti televizijskim monopolom, ki ima po njihovem mnenju izključno političen cilj (odvzeti Berlusconiju nekaj mrež) in tudi pokojninska reforma, kot jo zarisuje vlada v dialogu s sindikati in delodajalci, jih ne prepričuje. »Teško bomo podprli ta sklep,« je rekel Fini, ki je dodal, da bi vsekakor prej rad videl dokončni vladni predlog.

Očitno je, da Kartel noče dogovarjanja pred deželnimi volitvami, saj računa na krepko uveljavitev, ki je možna samo, če prepriča volilce o političnem značaju teh volitev, ki naj bi bile skoraj neke vrste referendum za ali proti Kartelu in njegovemu voditelju. Predvsem pa noče dati nasprotnikom možnosti, da bi dokazali svobosobnost upravljanja države.

TRST / SLOVESNOST NA UNIVERZI

Prof. Heinrich častni doktor

Veliko je prispeval k zasnovi zasebnega in družinskega prava

TRST - Na trzaski univerzi so včeraj podelili častni doktorat nemškemu pravniku in rektorju univerze v Regensburgu prof. Dietru Heinrichu (Foto Krizmancic/KROMA) za njegove zasluge pri gradnji sistema zasebnega prava, ki je skupno vsem evropskim državam. Njegovo intelektualno pot je v glavnih obrisih predstavil profesor Giovanni Gabrielli. Prof. Heinrich je objavil veliko razprav o zasebnem

pravu. In vendar je to le fragment njegovega 40-letnega dela. Pozneje je svoje zanimanje presmeril na družinsko pravo in tudi tokrat je bilo njegovo raziskovalno delo izjemno plodno in zaslužno. Leta 1980 se je kot rektor univerze v Regensburgu odločil za sodelovanje s trzasko univerzo. Z besedami zahvale ter v upanju za nadaljnje sodelovanje je rektor trzasko univerze poledil profesorju častno priznanje. (A.J.)

MILAN / PREISKAVA ČISTE ROKE

»Nisem rdeč, pa niti rumen ali zelen«

D'Ambrosio zavrnil Berlusconijevo obtožbo, da je tožilstvo »tim rdečih tog«

MILAN - Sef državnega tožilstva Francesco Saverio Borrelli ni sprejnil, toda njegov namestnik in koordinator tima »ciste roke« Gerardo D'Ambrosio ni mogel molčati. Obtožbe bivšega premiera Silvia Berlusconija, ki je milansko tožilstvo ožigalsal kot »tim rdečih tog«, so bile prehude, da bi D'Ambrosio ne repliciral.

Polemika, ki spet deli milansko tožilstvo in medijskega magnata, je posledica izjav generala finančne strace Cerciella, ki mu v Brescii sodijo zaradi korupcije in ki je med drugim dejal, da bi »milansko tožilstvo zanimalo samo to, da bi za-

silo Silvia Berlusconija«. Bivši premier je v torek v Turinu takoj izkoristil to prilžnost in med volilnim zborovanjem kot dokaz političnega pristopa milanskega tožilstva navedel »jamstveno obvestilo, ki so mi ga naslovili, ko sem predstavljal svojo državo na mednarodnem simpoziju v Neaplju«. Dejstvo, da se tožilstvo doslej se ni odločilo in ni zahtevalo, naj mu sodijo pred sodišcem, pa je Berlusconi pripisal dejstvu, da »ni ne prič ne dokazov o moji morebitni krivdi«.

D'Ambrosio je predvsem zavrnil poskus, da bi mu Berlusconi nalepil politično etiketo. »Nisem ne

rdeč, ne rumen in niti zelen. Ali bi lahko trdili, da je rdeč Antonio Di Pietro, ali Piercamillo Davigo?«

Koordinator sodniškega tima je Berlusconi obtožil, da on zavira preiskavo, ker prepričuje sodnikom, da bi preverili gibanja na njegovih tekočih računih v Svici. »Ce bo umaknil prizive in nam omogočil hitrejšo delo, bo preiskava takoj končana,« je dejal D'Ambrosio.

Dokaz nepristranskosti milanskega tožilstva? »Di Pietro je pred odstopom zaslusal Berlusconijevega tekmeča Romana Prodi. In zagotavljam vam, da tudi z njim ni ravnal z rokavicami.«

ITALIJANSKA POLITIČNA SCENA

23. aprila volilci ne bodo izbirali samo deželnih uprav

VOJMR TAVČAR

Silvio Berlusconi in Kartel svobosčin nasploh jim pripisuje velik politični pomen, medtem ko skuša leva sredina omejiti njihov doseg in poudarja bolj aspekt upravnih volitev. Kljub nasprotujočim tolmačenjem pa ni dvoma, da bodo deželne volitve 23. aprila ključni prehod, ki ne bo odločal samo o tem, kdo bo upravljal 15 italijanskih dežel s posebnim statutom, ampak bo v znatni meri vplival na dogajanje na vsedržavni politični sahovnici. Razlog je na dlani: na volišča bo poklican velik del italijanskega volilnega telesa (izključeni so samo volilci petih dežel s posebnim statutom, kjer pa bodo nekatere občinske in pokrajinske volitve) in vsaj posredno se bosta pomerili dve koaliciji. Na eni strani je Kartel svobosčin, h kateremu je v zadnjih tednih pristopil del Ljudske stranke s tajnikom Roccum Buttiglionem, na drugi strani je levosredinska koalicija, ki združuje demokratično stranko levice, majše sredinske sile in tisti del Ljudske stranke, ki se spoznavna v staliscih levega stranknega krila. Za samostojen nastop se je odločila Severna liga, medtem ko bo Stranka komunistične prenovne ponekod tekmovala sama, drugod pa v povezavi z levosredinsko koalicijo.

Volilci, ki bodo 23. aprila poklicani na volišča, bodo oddali dvojen glas, saj bo 80 odstotkov svetovalcev deželnih svetov izvoljenih s proporcionalnim sistemom, preostalih 20 odstotkov pa z večinskim, ker bo to nagrada za zmagovito koalicijo. Glas na levi strani glasovnice bo glas za stranko, glas na desni strani bo glas za kandidata za predsednika deželne vlade in za koalicijo, ki ga podpira. Volitve bodo vsaj v številkah izmerile »moč« koalicije in z glasom na levi strani »težo« vsake njene posamezne komponente. Zato ne bodo povedale samo, kateri od dveh koalicij (Kartelu svobosčin ali levi sredini) v večji meri zaupajo volilci, ampak bodo tudi pokazale, katera od komponent ima vodilno vlogo. Zato volitve ne vzbujajo samo tekme med koalicijama, ampak tudi precej živčnosti v koalicijah samih. Učinek bo torej dvojen.

Začnimo pri vplivu, ki ga lahko ima glas za koalicije. Po oceni komentatorjev in strank samih ima leva sredina največ možnosti za zmago v Srednji Italiji in sicer v Emilii Romagna, Toscani in Umbrii, precej možnosti naj bi imela v Liguriji, Marokah in Basilicatu in nekaj v Kalabriji, medtem ko je Piemont velika neznanca.

Nasprotno velja za levo sredino. Če osvoji manj kot pet dežel, bo doživela po lanskoletnih političnih volitvah nov pekoč poraz. V primeru »remija« bi izid vendar bolj naklonjen levi-sredini, saj bi dejansko potrdila svojo moč in to v najbolj neugodnih razmerah. Nad tem bi leva sredina slavila in dejansko ohranila vaje države v svojih rokah v veliko

Kartel svobosčin pa računa na skoraj gotovo zmago v Lombardiji, v Venetu, Laziu, Campanii in Apuliji, dobre možnosti pa naj bi imel v Abrucih, Moliseju in Kalabriji. Če bi Kartel svobosčin osvojil deset dežel ali več - bi to pomenilo njegovo nedvoumno volilno zmago, zahteval bi odstop vlade Lamberta Dinija in razpust parlamenta, lotil bi se referendumov v naletu. Velika vozla italijanske politike - pokojninsko reformo in zakon proti televizijskim monopolom - bi razvozlavala njegova vlada. V primeru, da bi Kartel osvojil 9 dežel, bi z nasprotniki leve sredine dejansko remiziral, pod dvetimi deželami bi Kartel poražen in njegov vpliv bi se znatno skrcil.

Nasprotno velja za levo sredino. Če osvoji manj kot pet dežel, bo doživela po lanskoletnih političnih volitvah nov pekoč poraz. V primeru »remija« bi izid vendar bolj naklonjen levi-sredini, saj bi dejansko potrdila svojo moč in to v najbolj neugodnih razmerah. Nad tem bi leva sredina slavila in dejansko ohranila vaje države v svojih rokah v veliko

bolj ugodnih okoliščinah, kot so dosedanje.

Preidimo sedaj h koalicijam. Silvio Berlusconi trdi, da Forza Italia ima okoli 30 odstotkov glasov. Če bi jih dobil manj kot 25 odstotkov, bi doživel osební poraz, se zlasti če bi se Gianfranco Fini z Nacionalnim zavezništvom približal 20 odstotkom. Za NZ bi tudi 18 odstotkov bil sprejemljiv rezultat, medtem ko bi nizja uveljavitev pomenila stagnacijo in dokaz, da se v volilnem stroju nove italijanske desnice nekaj zatika. V Kartelu svobosčin je tudi Krscanski demokrati center sklenil, da v proporcionalnem delu nastopi sam. Pet odstotkov glasov bi bila za KDC lepa uveljavitev, pod 4 odstotki bi njegov napuh znatno splahnel.

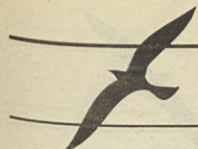
V levosredinski koaliciji Demokratična stranka levice računa na krepko uveljavitev med 24 in 25 odstotki glasov. Sicer pa bi vsak rezultat na 20 odstotki za Hrast sprejemljiv, medtem ko bi pod tem pragom najbrž zaostri polemike proti tajniku Massimu D'Alema, ki ga nekateri že obtožujejo, da je sel na pot

svojejavosti kot njegov predhodnik Achille Occhetto.

Toda prevelika uveljavitev DSL bi zlasti ob porazu levosredinske koalicije ustvarila velike probleme v perspektivi političnih volitev. Izkazalo bi se, da imajo ostale stranke, iz katerih naj bi zrasla Oljka Romana Prodi, premalo moči. To bi v bistvu še podkrepilo trditve Kartela, da je Prodi le lutka v rokah D'Aleme in zmanjkal bi tisti del sil, ki bi dejansko osmisli levosredinsko koalicijo in ustvaril pogoje, da bi na političnih volitvah Romano Prodi lahko zmagal, ker bi zrna sredinsko-katoliška komponenta Oljke odtehtala krošnjo DSL-jevskega Hrasta.

Bitka za življenje ali smrt je deželna volilna preiskusnja za Severno Ligo Umberta Bossija. »Senatur« in njegovo gibanje lahko prezivita samo, če se krepko uveljavita na Severu in ohranita dostojen odstotek (vsaj okoli 6%) na vsedržavni ravni. Nekaj podobnega velja tudi za Stranko komunistične prenovne. Ko bi doživela pekoč poraz, bi to bilo najbrž usodno za predsednika Armando Cossutto in tajnika Fausta Bertinottija.

»Desnica nima večine,« je zagotavljal Massimo D'Alema, ki je sicer obžaloval, da leva sredina ni enotna. »Mi smo relativna in absolutna večina,« mu je takoj odgovoril Silvio Berlusconi. 23. april naj bi pokazal, kdo ima prav.

OPČINE / SLOVENISTIČNI DNEVI

V ospredju razprav govorne navade pri mladih danes

Strokovno povezovanje med Slovenci z obeh strani meje

TRST - Danes ob 16.30 se bo v dvorani Zadrzne kraske banke na Opčinah začelo tridnevno zborovanje primorskih slovenistov z obeh strani meje, tradicionalni Primorski slovenistični dnevi, ki jih letos prireja Slavistično društvo Trst-Gorica-Videm.

Tem letošnjega posveta sta Fazizem in primorska književnost ter Slovenscina ob zahodni meji danes; posvečeni sta narodnostni problematiki ob 50-letnici osvoboditve. Literarni zgodovinarji bodo obravnavali zgodovinska dejstva, načine odzivanja primorskih književnikov na raznarodovalne pritiske fazizma in sledove dobe v književnosti. Predmet jezikoslovnih obravnav bo govorno vedenje, spreminjanje govornih navad in znanje slovenskega jezika pri slovenski mladini na obeh straneh meje, jezik v slovenskih medijih v Italiji ter standardiziranost slovenskega knjižnega jezika v zamejstvu.

Vez med obema tematskima sklopoma in obtem njuno posebno aktualizacijo predstavlja okrogla miza o razvijanju narodne zavesti v soli s posebnim ozirom na slovensko solo v Italiji.

Slovenistični dnevi se začnejo danes po-

poldne s prireditvijo, ki je namenjena tudi sirsemu občinstvu. Breda Pogorelec bo predstavila novejša dela zamejskih slovenistov, ki osvetljujejo zgodovino slovenskega jezika, Ivanka Hergold pa stiri slovenske slovarje. Nadaljevali se bodo jutri ves dan in zaključili v soboto dopoldne.

Primorski slovenistični dnevi so, kot pricaio imena referentov, pomemben strokovni dogodek. Obenem so tudi institucionalizirana oblika strokovnega povezovanja Slovencev z obeh strani meje, saj so priznani kot strokovno izpopolnjevanje profesorjev slovensčine tako pri Ministrstvu za solstvo in sport Republike Slovenije kot od letos po prizadevanjih Slavističnega društva Trst-Gorica-Videm - tudi pri solskih oblasteh v Italiji. Zato sta omenjeno ministrstvo in deželni zavod IRRSAE tudi pokrovitelja letošnjega posveta. Vsi referati posveta bodo objavljeni v reviji Primorska srečanja, nato pa se v samostojni publikaciji Zavoda za solstvo Republike Slovenije.

Zaradi navedenega programa bo posvet zanimiv ne le za sloveniste, ampak tudi za vse, ki jih zanima slovenska kultura in polpretekla zgodovina Primorske.

TRST / PO DOLGIH LETIH MRTVILA

Ustanovitev kluba slovenskih študentov

V klubu so tudi mladi z novogoriškega in obalnega območja, ki študirajo v Trstu

TRST - Množico, z jasnimi cilji in velikim zacetnim elanom. Tako je bilo ustanovno zborovanje Kluba slovenskih študentov v Trstu (Foto KROMA), ki je bilo v torek zvečer v nabito polni Gregorčičevi dvorani.

Pobudo za ustanovitev kluba je dala skupina slovenskih studentk in študentov iz Slovenije, ki študirajo na Trzaski univerzi. Gre pretežno za Primorce iz novogoriškega in obalnega območja, ki jih je na raznih fakultetah v Trstu in Gorici kar blizu stopetdeset. Do ustanovitve kluba jih je privela želja po večji povezanosti, glavne cilje novoustanovljene studentske organizacije pa so zapisali v temeljito izdelan ter na predsedničnem zborovanju tudi soglasno odobren statut. V njem je med drugim zapisano, da so cilji kluba civilna, kulturna in socialna solidarnost, spodbujanje medsebojnega spoznavanja, sodelovanja in solidarnosti med slovenskimi študenti v Trstu, klub pa se bo tudi zavzemal za promocijo slovenske kulture v Trstu in spodbujanje študentov k spoznavanju trzasko in italijanske kulture.

Clanstvo v klubu je odprto za vse slovenske študente s trzasko univerze, tako iz matice kot iz zamejstva, ze ustanovni občni zbor pa je programsko

zacrtal namen navezovanja stikov s sorodnimi studentskimi organizacijami v Ljubljani, Mariboru, Celovcu, Gradcu in na Dunaju.

Kot prvi predsednik kluba je bila izvoljena Monika Kontelj, podpredsednik je Lara Vessel, tajnik Nataša Stopar, v predsedstvo pa so bili poleg omenjenih izvoljeni se Sergej Adler, Martina Golob, Igor Stepancic, Danijela Hebat, Marko Ratos, Mojca Kodric, Matjaz Andrejasic in Valentina Kocevar.

Ustanovitev studentskega kluba v Trstu je vsekakor spodbudno dejanje, saj je bilo na tem področju dalj časa obcutiti praznino. Sodec po brezhibno izpeljani predsednični skupščini in zanimanju, ki ga je bila delezna, pa je mogoče pričakovati novo uspešno poglavje organizirane dejavnosti slovenskih študentov. Novemu klubu so izrazili želje po uspešnem delu in ponudili sodelovanje Zorko Pelikan v imenu generalnega konzulata Republike Slovenije v Trstu, predstavniki istrskih študentov, študentov iz Pirana, predstavnika organizacije ter studentske vlade iz Ljubljane, ravnatelj Dijaskega doma v Trstu Edvin Svab ter Dusan Udovic v imenu vodstva SKGZ, pismene cestike pa je poslalo vodstvo SSO.

G L O S A

Blišč in mizerije cesarstva

JOZE PIJREVEC

1. april mi je prinesel na Dunaju dve med seboj povsem nepovezani, a prijetni novici. Predvsem to, da je porotno sodišče v avstrijskem glavnem mestu obsodilo na 15 let ječe Hansa Jörga Schimaneka, enaintridesetletnega sina dokaj pomembnega lokalnega politika zaradi sodelovanja pri neonacistični skupini, ki je namerala spodkopati demokratsko ureditev republike. Gre za pomemben signal, da hoče Avstrija odpraviti s svojo hitlerjansko preteklostjo, ker se dobro zaveda, da v moderni Evropi preprosto ni sprejemljiva. Znak pač, da je avstrijska družba, kljub občasnim dvomom, ki se tu in tam pojavljajo, v bistvu vendarle zdrava in zmožna pravočasno izolirati za svoje življenje nevarne klice. Približevanje in vključevanje Avstrije v Evropsko zvezo ima pri tem očitno velik pomen. Dovolj je reči, da je bil organiziran v letih 1984-1990 samo en proces proti neonacistom, od leta 1990 do danes pa se jih je zvrstilo kar devet. Tudi kazni se občutno dvigajo: medtem ko je bil obtožen leta 1984 obsojen samo na 15 mesecev pogojne ječe, morajo računati protagonisti zadnjih procesov na dosti težje kazni, takšne, ki zares boleče zarezajo v življenje posameznika.

Druga novica, ki me je razveselila, je bolj frivolnega značaja. V Hofburgu so odprli nove razstavne prostore, v katerih so postavili na ogled porcelan, srebrnino pa tudi povsem vsakdanje kuhinjske predmete avstrijskih cesarjev. Gre za približno 100.000 objektov, ki zgovorno govorijo o sijaju in o zakulisju habsburške dinastije, o njenih ceremonijah, sprejemih, kosilih in večerjah, o njenih kuharjih, sobaricah, celo o njenih finančnih težavah. Tako je bil prisiljen cesar Franc I. v času bojev z Napoleonom, da pretopi svoje srebrne kroznike in sklede v denar, ker očitno svojih četi ni imel s cim placati. Ko je bil Bonaparte končno porazen, so bile cesarske blaginje se vedno prazne, zmago pa je bilo treba vendarle proslaviti kolikor toliko v stilu. Cesar si ni znal pomagati drugače, kot da je naročil nov namizni servis iz porcelana, ki so ga prepro-

sto pozlatili in tako vsaj na videz njegovi mizi vrnili originalno razkosje.

Med fotografijami, ki spremljajo razstavo, so posebno zanimivi posnetki »ceremonije umivanja nog«, o kateri do prejšnje sobote nisem nič vedel. Kakor stori papež na veliki četrtek, ko v spomin na Kristusovo ponižnost umije noge dvanajstim predstavnikom apostolom, tako je tudi avstrijski cesar vsako leto v velikonočnem času umil noge dvanajstim ubozim starčkom. Lista izbrancev iz leta 1911 kaže, da je slo zares za ljudi, ki jih je težila visoka starost, razstavljene fotografije pa zgovorno pričajo o njihovem socialnem izvoru, čeprav so reže za to svečano priliko na novo oblekli in kolikor mogoče uredili. Fotografije prikazujejo ne le ceremonijo samo, temveč tudi slavnostno kosilo, ki ji je sledilo. Pri tem se ni mogoče izogniti misli, da je bil mogočni cesar in kralj Franc Jozef I. pripravljen svojim gostom umiti noge, ni bil pa pripravljen sedeti za mizo in z njimi deliti kruh in vino.

Mizerije nekega cesarstva in življenja, ki jih nobena pozlata ne more prikriti. Na srečo so tu nešteti modeli za pecivo, ki bi bili prava paša za oči vseh Johanc (tako se je imenovala v daljnih letih hukarica pri nas) avstro-ogrske monarhije. Takih pekačev, kakor so jih imeli na dunajskem dvoru, se nisem videl: nekateri se končujejo v baročnih volutah, drugi se stopnicijo v stroge gotske oblike, tretji se bocijo v kronam podobne kupole, vsi pa kljub svojemu bakrenemu lesku zbuja skomine in tudi spomine na bolj preproste pa vendar podobne sladkosti otrostva. Resnično, habsburška monarhija ni nikjer rako dolgo preživela kot v kuhinji.

TRST / DELOVANJE FINANČNE STRAŽE V LANSKEM LETU

Vstop Slovenije v EZ bi prinesel velike spremembe

Polkovnik Picciafuoco, komandant 19. legije, podal celovito sliko aktivnosti in govoril o perspektivah

»Sodimo med tiste, katerih naloga je skrb za skupnost.« Tako je uvodoma poudaril polkovnik Umberto Picciafuoco, komandant 19. legije finančne straže, pod katero spadata trzaska in goriska pokrajina. Jedrnato, vendar izredno nazorno je orisal celotno strukturo, njeno porazdelitev, posamezne naloge, ki jih opravlja, kot tudi uspehe v zadnjem obdobju in delovanju, ki je se posebej zahtevno, ker poteka na obmejnem območju. Prav v tem okviru je omenil osimske sporazume, videmski sporazum, se zlasti pa se je zaustavil pri vprašanju vstopa Slovenije v Evropsko zvezo. V tem primeru bi se ponovile razmere, ki so nedavno nastale na meji z Avstrijo: čez noc bi odpadle vse carinske službe, kar bi seveda pomenilo tudi veliko spremembo pri delovanju 19. legije. Lahko bi ohranili vlogo obmejne policijske kontrole, ki jo sicer že danes izvajajo na manjših pre-

Polk. Picciafuoco (Foto KROMA)

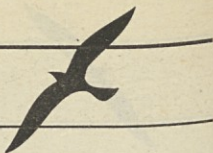
hodih. Končni cilj pa je ukinitev tudi te kontrole, tako da bi ji preostala kontrola trgovinskih dejavnosti, fiskalna kontrola itd. Omenil je tudi težave v prometu, ki bi bil bolj tekoč, če bi bile tudi strukture primernejše, zlasti v poletnih mesecih in pri trgovskem prometu.

Polkovnik Picciafuoco je zatem podrobno navedel

nekatero podatke, od števila in sestave osebja (organik predvideva 1722 enot, a jih je okrog 200 manj, kar povzroča preglavice), do števila sredstev (avtomobili, plovila, posebej izurjeni psi, posamezni objekti itd.) in opreme (računalniki in podobno). Stevilke iz posameznih operacijah govorijo o 636 kg zaplenjenih mamil v zadnjih 4 letih, o skoraj 30.000 kg cigaretah, ki so jih odkrili lani, o povečanju ilegalnega prestopa meje (prijeli so 230 oseb, a 20 spremljevalcev so prijaviili sodstvu), o vse večjem trgovanju z orožjem, o uspehih na področju davčnih utaj (ki pa pri nas ni visoka, ker je samo gospodarstvo v krizi), o varstvu okolja (primeri onesnaževanja pa so redki), o 31 na morju rešenih oseb. Novinarji so si lahko tudi poglobljeno ogledali, kako agenti delajo, saj so jih pospremili na mejni prehod pri Fernetičih, v pristanisce in na izvidniško kontrolo po Trzaskem zalivu.

Finančni stražniki med delom (Foto KROMA)

ŠOLSTVO / ŠEF KABINETA MINISTRA ZA ŠOLSTVO DR. GUICCIARDI O RACIONALIZACIJI ŠOLSKE MREŽE

Ministrstvo za šolstvo namerava ukiniti šolo F. Erjavca v Rojanu

Danes morda odločitev v Rimu

Na ministrstvu za šolstvo so včeraj minister Lombardi, njegov set kabineta dr. Guicciardi in pristojni funkcionar dr. Paradisi odločili o usodi slovenskih nižjih srednjih sol Frana Erjavca iz Rojana in Frana Levstika s Proseka. Na mizi so imeli predlog o racionalizaciji šolske mreže, ki ga je bil svojčas izdelal tržaski solski skrbnik Campo. Predlog je med drugim predvideval združitev sole Frana Erjavca s solo Ivana Cankarja od Sv. Jakoba in združitev sole Frana Levstika s solo Srečka Kosovela z Opčin. Po vesteh, ki naj bi jih prejelo tržasko šolsko skrbništvo iz Rima, naj bi ministrstvo predlog odobrilo.

Tržaski solski skrbnik je poslal v Rim predlog, ki sta ga v celoti zavrnila tako Pokrajinski solski svet, kot tudi Deželna komisija za slovenske sole v Italiji. To je storil že leto prej, takrat pa ga je minister za šolstvo Rosa Russo Jervolino v celoti zavrnila. Tokrat, kaže, bo drugače, kot izhaja iz intervjuja sefu kabineta ministra za šolstvo, ki ga objavljamo na drugem mestu.

Vprašanje tako imenovane »racionalizacije« sol F. Erjavca in F. Levstika se vleče že nekaj let. Že leta 1990 je nameraval takratni solski skrbnik združiti rojansko solo (s proseko), a je postopek zastal po prizivu staršev rojanske sole na Deželno upravno sodišče TAR. Pred dvema letoma je solsko skrbništvo izdelalo nov predlog, ki ga je sedanji povsem povzel. Po tem predlogu naj bi solo F. Erjavca ukinili (soppressione) in jo pridružili soli I. Cankarja, ker delujejo na soli le trije razredi. Podobno naj bi združili solo F. Levstika s solo S. Kosovela, le da bi razredi proske sole postali oddeljen oddelk openske.

V preteklih mesecih in letih smo že večkrat podrobno pisali o obeh primerih. Dejansko gre za ukinitve dveh naših sol, kar je v nasprotju z mednarodnimi obveznostmi, ki si jih je Italija prevzela najprej s podpisom Londonskega, nato pa se Osimskega sporazuma. Tolmačenje tržaskih solskih oblasti, ces, da ne gre za ukinjanje sol, pač pa za združitev, je izgovor.

Že danes bo mogoče iz Rima izvedeti, kaj je odločil minister. Sindikat slovenske sole, ki je včeraj posegel na skrbništvo in zahteval srečanje s skrbnikom, je medtem sklical sejo Enotnega šolskega odbora, na kateri naj bi razpravljali o tem perečem vprašanju. (M.K.)

Dr. Francesco Guicciardi je šef kabineta ministra za šolstvo Giancarla Lombardija. Včeraj popoldne je bil na sestanku z ministrom: na dnevnem redu je bilo prav vprašanje racionalizacije šolske mreže. S posredovanjem vljudne tajnice nam je uspelo, da smo ga »zmotili« med sejo za intervju po telefonu.

Dr. Guicciardi, želel bi izvedeti, ali je ministrstvo za šolstvo že razpravljalo in odločalo o tako imenovani racionalizaciji šolske mreže na Trzaskem, oziroma o nameravani ukinjavi dveh slovenskih nižjih srednjih sol: sole Frana Erjavca in sole Frana Levstika?

»Kar se tiče sole Levstik se ne nagibamo k ukinjavi, pač pa k njeni združitvi (aggregamento, op. ur.) kot sekcijo sole Srečka Kosovela z Opčin. Poslopje bo torej ostalo, tudi sola bo ostala. Solo Erjavca, ki se nahaja v tržaski občini, pa bi ukinili kot avtonomno solo in njene razrede pridružili soli Ivana Cankarja.«

To pomeni, da bi v primeru Erjavca ukinili avtonomijo sole?

»Da, ukinili bi jo kot avtonomno solo, ker ima samo tri razrede. Je torej samo ena sekcija. A nahaja se v tržaski občini kot sola Cankar, kar omogoča tako združitev.«

Tudi preostali soli se nahajata v tržaski občini.

»Ne, za preostali dve mi je znano, da se ena nahaja v občini Prosecco, druga pa v občini

Opicina.«

Oprostite, a tisto nista občini, sta vasi, ki spadata pod tržasko občino.

»Jaz imam tu zapisano, da gre za občini. Očitno gre za napako naših uradov. Nam je bilo znano, da gre za različni občini.«

Ne, nista občini, sta le vasi...

»Vsekakor: sola Erjavca, ne glede na to, da deluje v isti občini kot sola Cankar, je sploh najmanjša sola. Ima le tri razrede, medtem ko so druge sole bolj zajetne: imajo po šest razredov. Sole s tremi razredi smo vse ukinili.«

Po vsej državi?

»Da, ukinili smo jih po vsem italijanskem teritoriju. Razrede smo pridružili drugim solam.«

Oprostite: dejansko ste sprejeli predlog tržaskega šolskega skrbnika.

»Da, tako je.«

Toda: tržaski pokrajinski solski svet je predlog zavrnil...

»Pokrajinski solski svet je zavrnil celoten načrt o racionalizaciji šolske mreže, ne le tisti del načrta, ki zadeva slo-

venski soli.«

Pokrajinski solski svet ni bil edini. Negativno mnenje o načrtu je izrekla tudi Deželna komisija za vprašanja sol s slovenskim učnim jezikom, ki je bila ustanovljena na podlagi 9. člena zakona št. 932 iz leta 1973. Ministrstvo ni vzelo v poštev njenega mnenja, ki sicer ni obvezujoče, je pa vsaj ugledno, saj je to edina šolska komisija na tej ravni, v kateri so prisotni predstavniki slovenskih sol.

Oprostite: rekli ste, katere komisije?

Deželna komisija za vprašanja sol s slovenskim učnim jezikom, ustanovljena na podlagi 9. člena zakona št. 932 iz leta 1973, tako imenovani zakon Belci-Skerk.

»Da, razumel sem...«

Očitno niste upoštevali niti njenega mnenja.

»Nismo ga upoštevali, ker smo smatrali, da za tri razrede ne bi smeli delati izjeme glede na odločitev, ki je obveljala za ves italijanski teritorij. Po drugi strani pouk slovenskega jezika ni bil dejansko okrnjen, ker ostaja število razredov nespremenjeno. Razu-

meli boste, da predstavlja ohranitev poslopja, ravnatelja in tajnika za tri same razrede občuten strošek. Mi smo celo združili ali ukinili sole z manj kot 12 razredi, kar predstavlja skrajno mejo, ki jo določa zakon.«

Ta skrajna meja je obstajala že, ko je bila minister za šolstvo Rosa Russo Jervolino. Ona je popolnoma enak predlog načrta tržaskega šolskega skrbnika za racionalizacijo šolske mreže zavrnila.

Vidite, vsaka racionalizacija se tiče vprašanj, ki niso le današnja, ampak se nanasajo na včeraj, na predvčerajšnjim. Minister jih mora vsako leto oceniti. Državni proračun zahteva sedaj drugačne, trše prijeme, čemur se morajo ministri prilagoditi. Če bi Jervolina ali D'Onofrio že vse rešila, bi ne bilo našemu ministru treba sprejemati take odločitve. Ta primer ni edini. Na desetine srednjih sol s tremi razredi je preživelo do danes, a danes mora minister, na podlagi pritiskov zakladnega ministra, ukrepati drugače, bolj učinkovito.«

Oprostite, a med slovenskimi in drugimi italijanskimi solami obstaja določena razlika. Slovenske sole so zaščitene z mednarodnimi sporazumi, kakršna sta Londonski sporazum in Osimski sporazum.

»To brez dvoma. Sedaj ne razpolagam z točnim besedilom sporazuma, a ga bomo vsekakor preverili. A ne verjamem, da bi se sporazum nanašal

na število, pač pa na obstoj sol, na obstoj razredov. Če zagotovimo pouk, pomeni, da nismo kršili sporazuma.«

Vi boste prej ukinili avtonomijo sole in sele potem preverili, kaj predvideva Osimski sporazum, ali pa se boste prej seznanili z besedilom sporazuma in nato odločili na podlagi njegovih določil?

»Mi bomo prej pregledali, kaj pravi tekst Osimskega sporazuma.«

Na ministrstvu so me seznanili, da boste danes (včeraj, op. ur.) razpravljali o tej točki. Pomeni, da bo minister takoj podpisal odlok?

»Vprašanje je na dnevnem redu, a ne mislim, da bo minister danes (včeraj, op. ur.) podpisal. Minister je posvetil do sedaj temu vprašanju kar 60 ur, funkcionarji ministrstva se več. Jaz bom ministra seznanil s problemom, ki ste ga vi postavili. Minister bo informiran o tem telefonskem pogovoru. Skusajte me razumeti: nisem jaz tisti, ki odloča. A povedati vam moram, da se doslej ni še dogodilo, da bi nižja srednja sola s tremi razredi ostala avtonomna. To bi res bila izjema. Če Osimski sporazum zahteva to od nas, bomo to storili, v drugačnem primeru mislim, da imamo vso pravico organizirati sole v državi tako, da bodo delovale čim bolj racionalno in funkcionalno. Vase pomisleke bom vsekakor predložil ministru. Dolocila sporazuma bomo pozorno preverili. O tem ni dvoma.«

Marjan Kemperle

VODITELJI CGIL, CISL IN UIL O POKRAJINSKI GOSPODARSKI KONFERENCI

Zdaj je treba preiti k dejanjem

Danes ob enih popoldne bo sestanek med tajništvi CGIL, CISL in UIL, na katerem bodo predstavništva osrednjih treh sindikatov izdelala skupno stališče do pravkar zaključene tretje pokrajinske gospodarske konference. Svoje enotne poglede bodo potem strnili v tiskovnem sporočilu, se verjetneje pa z njimi seznanili širšo javnost med novinarsko konferenco ad hoc.

Kako v glavnih obdobjih sindikalisti ocenjujejo izid konference, pravzaprav že vemo, a takšne ocene tudi ni bilo posebno težko napovedati. Dvodnevni posvet o tem, kako zagotoviti tržaski družbeno-gospodarski stvarnosti svetlejšo prihodnost, se le za las ni izjalovil. Zakaj? Zaradi tega, ker je bil pretirano polemično naraven in ker so ga premnogi izkoristili v osebne namene, da bi pač zaščitili vsak svoj vrčček. Konferenca se je resila izključno po zaščitni redkejših tvornih, skupne interese zagovarjajočih posegov, ki jih bodo združili v sklepni listini ter jih izkoristili kot izhodišče za nadaljnje delo. To se bo zgodilo sele po veliki noči, kar je prirediteljem narekovala ravno ta

dvoličnost zasedanja. Toda pustimo besedo glasnikom omenjenih treh sindikatov.

Deželna generalna tajnica UIL Adele Pino priznava komisarju pokrajinske uprave Domenico Mazzurco zaslugo za priredbo konference, ki jo je sindikat že dolgo odločno zahteval, posvetovanje kot tako pa je zanj zgolj veran odraz mesta in njegovih protislovij; to je prišlo do izraza v prepogostem polemiziranju, sicer pa v pomanjkanju skupnih pogledov na razvojno strategijo. Komisar Mazzurco, rektor univerze Giacomo Borruso in zastopnik ISDEE Tito Favaretto naj skličejo konstruktivno snidenje med predstavniki vseh zainteresiranih družbenih sil, iz katerega naj izidejo konkretne smernice za razmah Trzaskega, ki naj jih potem krajevne in deželne oblasti strogo spoštujejo pri načrtovanju prihodnosti.

Drugi mož v pokrajinskem vodstvu CISL Mario Ravalico meni, da se je konferenca sprevrgla v obredni mimohod z nastevanjem, ne pa tudi s poglabljanjem problemov. To pomanjkljivost naj dr. Mazzurco na-

domesti s predlogom o umestitvi cim ozje delovne skupine strokovnjakov, ki naj bi natanko preučili razpoložljivo gradivo in iz njega izluscili prednostna vprašanja, katerih bi se potem lotila za to odgovorna oblastva, od deželne vlade do ministrstev. Po Ravalicovem zatrdilu so se zlasti dragocene teze, ki sta jih iznesla Borruso in Favaretto, zato jih je potrebno takoj s pridom uveljaviti ter pridružiti materialu iz Gambardellovega Projekta za Trst.

To pa se ni dovolj, pribija pokrajinski generalni tajnik CGIL Bruno Zvech. Sklepno listino, ki bo vsebovala bistvo dvodnevnega posveta, kakor tudi gradivo, ki se-

stavlja Projekt za Trst, je treba po njegovem strniti v homogeno enoto, ki naj zajema se lanskega julija podpisani protokol o soglasju za gospodarski preporod tržasko pokrajine. Ob vsem tem pa bo vse delo zaman, ko ne bi vzeli v postev temeljnih strateških prednosti, kakršno predstavlja, denimo, tesna povezava nase pokrajine z italijanskim severovzhodom oziroma z srednjo in vzhodno Evropo: uresničitev te povezave seveda terja izgotovitve pristanišče, železniške in cestne infrastrukture, okrepitev jadranske poti in uresničitev široke informatične mreže.

Drago Gasperlin

Predavanje prof. Toporišiča

Danes ob 16. uri bo na Visoki šoli modernih jezikov za prevajalce in tolmače (Ul. Alviano 15) v okviru ciklusa predavanj o slovenskem jeziku govoril univerzitetni profesor dr. Jože Toporišič o slovenskem jeziku XX. stoletja.

K strokovnemu srečanju, na katerem bo predavatelj predstavil dosežke svojih raziskav, se posebej vabimo študente in profesorje slovensčine ter dijake višjih srednjih sol.

V prvi polovici maja bosta v okviru istega ciklusa predavali univerzitetni profesorici dr. Martina Orožen, ki bo obravnavala razvoj slovenskega jezika v dobi realizma, in dr. Alenka Sivic-Dular, ki bo govorila o Etimološkem slovarju slovenskega jezika.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propaganda: Publist SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

DOMJO / PREDSTAVITEV DOLINSKE LISTE »SKUPAJ-INSIEME«

Velika skrb za sožitje in za razvoj občine

Nastop županskega kandidata Borisa Pangerca

V Domu Antona Ukmarja pri Domju se je sinoči prvič javno predstavilo volilno zavezništvo »Skupaj-Insieme«, ki je za županskega kandidata izbralo Borisa Pangerca. Lista, ki je na vrh svojega volilnega programa zavzema za utrditev sožitja in za uravnotežen razvoj celotne občinske skupnosti, se naslanja na pozitivne upravne in politične izkušnje napredne občinske uprave dosedanjega župana Marina Pečenika. Listo »Skupaj« so oblikovale dolinske sekcije SKP, DSL, Slovenske skupnosti, Demokratičnega foruma in odbora krajevne skupnosti »Monte d'Oro«.

Sinočnje predvolilno srečanje je s slovensko in z italijansko pesmijo zelo doživeto uvedel Trzaski oktet, v katerem poje tudi Pangerc. O pomenu bližnjih volitev, o volilni zakonodaji, ki prinaša številne novosti, in o kandidatu listi »Skupaj« pa je uvodoma spregovoril domacin Dario Brajnik, ki je med kandidati za občinski svet.

Pangerc je nato predstavil kandidate in volilni program svojega zavezništva. Lista, v kateri so predstavniki obeh narodnosti, je zelo pisana in reprezentativna vseh vaških in krajevnih skupnosti dolinske občine. Med kandidati so nekateri člani dosedanje Pečenikove uprave in občinski svetovalci, kar precej pa je tudi mladih in popolnoma novih obrazov. Sinočnje predstavitev se je udeležilo veliko število domačinov in prebivalcev od Domja in iz drugih sosednjih vasi.

Sinočnja predstavitev dolinskega volilnega zavezništva »Skupaj-Insieme« (f.KROMA)

URADNO SPOROČILO IZ RIMA

Posl. Niccolini v »Forza Italia«

Vest ni nikogar presenetila - Soglasje prijateljice Vasconove

Trzaski poslanec Gualberto Niccolini je včeraj formalno pristopil v Berlusconijevo stranko in tudi v njeno parlamentarno skupino. Vest je sporočil deželni koordinacijski odbor »Forza Italia« na osnovi soglasja, ki sta za Niccolinijev vstop v stranko dala deželni koordinator, goriski poslanec Ettore Romoli in trzaska poslanka Antonietta Vascon. Niccolini je bil izvoljen v zbornico v prvem trzaskem volilnem okrožju na listi Kartela svobosčin, njegovo kandidaturu je predlagala Severna liga, ki jo je poslanec kasneje polemično zapustil.

Vest, da je Niccolini sedaj tudi uradno skočil na Berlusconijev voz, ni presenetila nikogar, saj se je trzaski poslanec v parlamentu že dalj časa politično družil z Berlusconi-

vimi pristasi. Z včerajšnjo potezo si je bivši listar, bivši liberalec in bivši pristav Severne lige skoraj gotovo spet zagotovil kandidaturu za rimski parlament.

Niccolini bo najbrž v primeru predčasnih volitev spet kandidiral v prvem mestnem poslanskem okrožju, Vasconova pa v drugem, ki zajema predmestja in okoliske občine. Kartel svobosčin bo moral na nek način poskrbeti se za kandidaturu Roberta Menie (Nacionalno zavezništvo), ki je bil na lanskih parlamentarnih volitvah izvoljen v poslansko zbornico na porporčni listi MSI. Neposredno je bil sicer v Rim izvoljen vsedržavni tajnik Gianfranco Fini, ki je izbral večinsko volilno okrožje ter prepustil mesto parlamentarca iz Furlanije-Juljske krajine prijatelju Menii.

ŠKEDENJ / DANES SKUPŠČINA V ŽELEZARNI

Pred izkopom bojne sekire...

Velika noč zadnja priložnost?

Pokrajinska delegacija sindikalnih organizacij kovinarjev FIOM (CGIL), FIM (CISL) in UILM se bo danes zjutraj vnovič sesla s tovarniškim svetom železarne. Kakor nam je včeraj pojasnil tajnik FIOM Bruno Galante, se bodo na skupščini pomenili o tem, kako spet javno in kar najodmevneje nastopiti, ko ne bi potencialni kupci in pristojni javni upravitelji spoštovali predvidenih rokov za prodajo tovarne.

Prvi takšen rok bo zapadel že jutri, v petek, 7. aprila, ko bi morali izredni komisari obrata pod Skednjem Franco Asquini, Giampaolo de Ferra in Pino Fanchiotti slednjič dobiti v roke drugo ekspertizo o vrednosti železarne in vseh z njo povezanih objektov, da bi jo lahko v torek, 11. aprila, predstavili ministru za industrijo Alberto Clòju.

Drugi, tokrat zares usodni rok (toda usodnih rokov je bil že nič koliko...) pa bo zapadel drugo soboto, 15. aprila, torej dan pred veliko nočjo. Takrat bi se morala vsa zadeva

naposled rešiti, saj so sloviti jeklarski magnat in bivši predsednik Confindustrie Luigi Lucchini iz Brescie ter traderska družabnika Bruno Bolfo in Vittorio Malacalza, ki vodita konkurenčno družbo Bolmat, sveto zatrdili, da bo tedaj tudi zapadel zadnji čas za sprejetje njihove nakupne ponudbe. Bomo videli.

Pred tem, seveda ravno tako v prihodnjem tednu, naj bi minister ponovno sklical sestanek s predstavniki trzaskе občinske uprave in deželne vlade, z zastopniki sindikatov CGIL, CISL in UIL ter s komisarsko trojico.

Ko smo že pri deželni vladi, ne moremo mimo necesa značilnega, kar se je zgodilo med včerajšnjo sejo skupščine Furlanije-Juljske krajine. Med odgovorom na že pred časom mu zastavljeno vprašanje v zvezi z železarno je odbornik za industrijo Gianfranco Moretton dobesedno ponovil besede, ki jih je bil izrekel teden dni poprej. Svetovalci so v replikah storili ravno tako... Komentar je menda odveč (dg).

Štipendije osemnajstim študentom medicine

V dvorani Cammarata na Trzaski univerzi je rektor Giacomo Borruso včeraj podelil osemnajstim študentom medicinske stipendije iz sklada Aldo Duca; vsaka stipendija znaša 3 milijone lir, prejeli pa so jih študentje, ki so se v studiju izkazali s svojo marljivostjo in uspešnostjo.

Sklad Aldo Duca je poimenovan po pokojnem zdravniku in profesorju na trzaski medicinski fakulteti, namenjen pa je podpori prizadevnim in revnejšim študentom.

NOVICE

»Podivjana« lokomotiva v Ul. Caboto v industrijski coni

Nesreča, do katere je prišlo včeraj zjutraj v Ul. Caboto, le po golem naključju ni terjala tudi človeških žrtev. Lokomotiva tovornega vlaka je morebiti zaradi obvare nadaljevala svojo pot vse do Ul. Caboto, jo prečkala, podrsla vhodna vrata Italcementija, se zaletela naravnost v tamkaj parkirano tovorno vozilo in ga povsem uničila. Gmotna škoda je precejšnja, uvedli pa so tudi preiskavo.

Včeraj začetek zasedanja znanstvenega sveta ICGEB

V kraskem znanstveno-raziskovalnem parku se je včeraj začelo tridnevno zasedanje znanstvenega sveta Mednarodnega centra za genetsko inženirstvo in biotehnologijo (ICGEB). Center deluje na kmetijsko-prehrabnem in zdravstvenem področju, in sicer v korist nerazvitih držav s podhranjenim prebivalstvom.

Tečaj o dokumentaciji za srednješolske profesorje

V prostorih občinskega gledališkega muzeja C. Schmidla (Ul. Imbriani st. 5, prvo nadstropje) bo danes, jutri in 13. aprila tečaj za učno osebje nižjih in visjih srednjih šol, ki bo po pobilze seznanilo z urejanjem muzejskih arhivov, zgodovinskim raziskovanjem in dokumentacijo.

Opozorilo ACEGA

Zaradi nujnih del na vodovodnem omrežju bo jutri od 14. do 21. ure utegnili deloma zmanjkati voda na območju, ki ga ograjujejo naslednje ulice: D'Angeli, Vidacovich, Revoltella, Rocolska cesta (od hisne številke 69 do križišča z Ul. Revoltella), Scomparini, Nathan, Sambo, Tominz, Wostry in Grimani.

Važno za uporabnike vseh toksičnih plinov

Ministrstvo za zdravstvo je odredilo revizijo habilitacijskih dovoljenj za uporabo toksičnih plinov. Gre za dovoljenja, ki so bila izdana ali že revidirana v obdobju med 1. januarjem in 31. decembrom 1990. Za revizijo se je treba obrniti (opremljeni z dovoljenjem in z vso zakonito predpisano dokumentacijo) na podjetje za zdravstveno službo, Ul. Farneto st. 3, II. nadstropje, soba st. 3 (tel. 3995186).

IZ BLAGAJNE FILIALE BNL ODNESLI VEČ KOT 90 MILIJONOV LIR

Tatovi »na delu« v sodni palači

Tatovi na sodišču so nekaj običajnega, bolj neobičajno pa je, če tamkaj opravljajo svoj »poklic«. Tudi plen tokrat ni bil zanemarljiv, odnesli so več kot 90 milijonov lir v gotovini, na svojem mestu pa so pu-

stili državne obveznice. Do tatvine je prišlo v uradu filiale BNL (Banca Nazionale del Lavoro), ki ima svoje okence v pritličju sodne palače na Trgu Ulpiano. Domnevajo, da so se neznanec ali neznanci zvečer neke sk-

rili in počakali, da so vsi zapustili palačo, pred sabo so imeli vso noč, da v miru opravijo svoj posel. Ponoči namreč ni nikogar, ki bi stražil hodnike ali posamezne urade. Zastrazen je le vhod na Koronejski ulici, skozi katerega je možen tudi dostop z avtomobilom, drugi vhod na Trgu Ulpiano pa je zaprt.

Policijo je zjutraj poklical Giuliano Zannier, odgovorni za agencijo, ko je opazil, da je nekdo vlomil skozi vhodna vrata. Vlomilcu se ni bilo treba dosti truditi, vrata so namreč lesena in je verjetno zadostoval moccan udarec z ramo. Pri odhodu iz poslopja pa itak ni nobenih ovir, pomešal se je enostavno med ljudi, ki jih v palači ne manjka.

Preiskovalci kaksnih podrobnosti včeraj niso razkrili, dali pa so razumeti, da je zadeva nekoliko čudna. Ključni sefa, iz

katerega so denar odnesli, so bili namreč v samem uradu. Tudi niso mogli ugotoviti, če je bil časovni alarmni sistem sploh vključen. Ni jasno torej, če je slo za nemarnost ali kaj drugega. Včeraj so zaslišali vrsto ljudi, vendar pravijo, da zaenkrat niso prišli do nobenih konkretnih zaključkov.

Za trzasko sodno palačo pa včerajšnji dogodek ni prava novost. Decembra 1979 je namreč

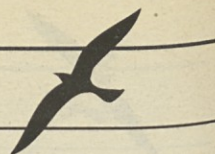
prišlo do senzacionalne tatvine, ko so iz palače odnesli kar 44 kg mamil (28 kg morfija in 16 kg heroína, ki bi na tedanjem tržišču navrgli več kot 50 milijard lir). Mamilo je sodilo v pošiljsko 60 kg, ki so jih policijski agenti in finančni stražniki okrog deset dni prej zapolnili skupini iraških in turskih zensk (vsega skupaj jih je bilo 80, potovale pa so z vlakom ali avtomobili).

Odnesel za dva milijona lir kolkov

Ko se je Isabella Scotti zavedela prevare, je bilo že prepozno. Stekla je sicer za moškim, vendar ga ni več dohitela. Neznanec (star okrog 40 let, crnih brk in las, z južnjaskim naglasom, visok okrog 1,60 m) je v tobakarno Scottijeve v Ul. Roma 17 prišel okrog 10.30. Naročil je za okrog 2 milijona lir kolkov, ki mu jih je prodajalka spravila v kuverto. Moski je kuverto s kolki spretno zamenjal z enako, vendar prazno, in pod neko pretvezo odšel. Scottijeve se je kraje zavedela, a je bilo prepozno.

Prostori banke v sodni palači (F. Balbi/KROMA)

REVOLTELLA / SLOVENSKI KNJIŽEVNIKI V ITALIJANSKEM PREVODU

Lep kulturni večer a brez poslušalcev

Med odsotnimi tudi prireditelj: Tržaška občina

MATEJKA GRGIC

Tržaška občina in Zveza slovenskih kulturnih društev sta priredili prejšnji tork v Avditoriju muzeja Revoltella večer z naslovom "E tu concili l'italo e lo slavo...". Namen pobude je bil prikaz slovenske tržaške ustvarjalnosti s književnega področja, naslovnik pa naj bi bilo predvsem italijansko občinstvo. Pogojujnik je tu vsekakor obvezen: tistih, katerim je bil večer namenjen, ni bilo na spregled, kar je v dvorani ustvarilo klavrno vzdušje, pri gostih večera pa je izzvalo (povsem utemeljene) kritične izjave. Občinstva (tudi slovenskega) je bilo komaj za prgišče, someščanov italijanske narodnosti pa se, če se smem izraziti

z litoto, tudi ni ravno trlo. O tem, kdo je za tako stanje kriv, se ne bomo tu spraševali, ker bi bila po vsej verjetnosti naša razglabljanja jalova.

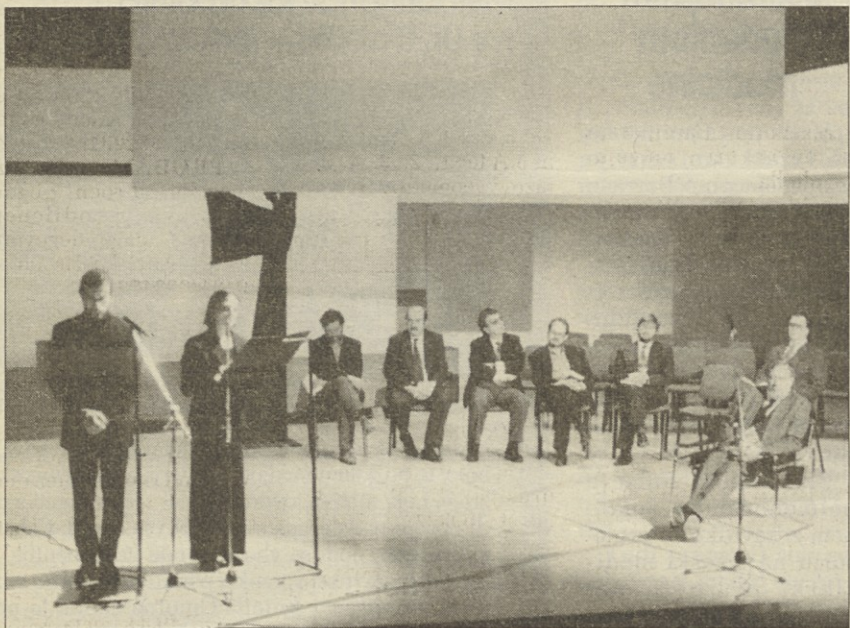
Naj omenimo le, da je bil torkov večer paradoks, ki bi ga bilo mogoče razrešiti le z dobro mero avtoironije: slovenski avtorji so slovenskemu občinstvu predstavili slovensko poezijo, prozo in dramska dela - v italijanskem prevodu. Kar je bilo vsekakor zanimivo, saj so bili odlomki oz. verzji, ki so jih avtorji za to priložnost izbrali iz svojega opusa, med najpomembnejšimi primerki sodobne književne ustvarjalnosti v Trstu, italijanske prevode pa so pre-

pričljivo podali deklamatorji Luisa Vermiglio, Paolo Fagiolo in Michele Ainzara. Vendar pa se prisotni kljub temu nismo mogli znebiti neprijetnega občutka, da pač sami sebi predstavljamo stvari, ki jih tako in tako že poznamo (med zamejci je namreč razširjena naveda, da si knjigo slovenskega avtorja, ki izide v italijanskem prevodu, vsaj sposodimo, če že ne kupimo).

Na torkovem večeru so z liriko nastopili Miroslav Košuta, Marko Kravos, Ace Mermolja, Aleksij Pregarc in Boris Pangerc, ki je izbral dve deli v italijanskem tržaskem narečju. Slovenskim poezijem, ki so jih prebrali avtorji sami, je nato sledil ita-

lijanski prevod. Prozna dela sta predstavila Dusan Jelencic (Zvezdane noči - Le notti stellate) in Boris Pangerc (Majenca - L'albero del Maj), odlomek iz svojega gledališkega dela Evangelij po Judi (Il vangelo secondo Giuda) pa je podal Sergej Verč. Naj omenimo, da v dvorani ni bilo niti vseh prevajalcev, ki so, kot piše na letaku, ki predstavlja pobudo, »družili slovensko z italijanskim«. Prevajalsko delo Darie Betocchi, Loredane Bogliun, Arnalda Bressana, Marije Cende, Diomire Fabjan-Bajc, Miroslava Košute, Aceja Mermolje, Jolke Milčič in Paola Privitere bo bržkone ostalo zapisano le v analih slovenske literarne kronike.

Miran Košuta je takole sklenil predstavitev literarnih srečanj, ki naj bi združila ali vsaj približala Italijana in Slovenca: »Questo primo appuntamento letterario ... (seguirà il 10 aprile un incontro con i narratori Boris Pahor e Alojz Rebula) si propone quindi allo spettatore italiano come insieme di novità, scoperta e stimolo. A ritrovarsi ancora, "itali e slavi", attorno al verde tavolo della cultura.« Morda pa je edina možna zelena miza medetničnega srečanja le tista, ki v lipškem casinu družijo slovenskega croupjeja in italijanskega igralca...

S torkovega srečanja s slovenskimi književniki v Revoltelli (F. KROMA)

UNIVERZA

Tretje predavanje o revščini v svetu

Prof. Collotti Pischel bo govorila o kritičnem stanju v Afriki in Aziji

Jutri ob 17. uri bo v avli A na sedežu ekonomske fakultete Tržaške univerze tretja lekcija univerzitetnega večdi- disciplinarnega tečaja o vzgoji za razvoj pod naslovom "Nove emergenze - stare emergenze", ki ga prireja italijanski odbor UNICEF v sodelovanju z Univerzo in pod pokroviteljstvom deželne solskega skrbništva.

Zanimiv poseg prejšnjega tedna, ki ga je imel prof. Guido Barbina, se je osredotočil na primerjavi med starimi in novimi gledanji podrazvoja, ki so vezani na lakoto, revščino, boleznin in odgovarjajoče indekse, ki določajo njihovo stopnjo.

Podrazvoj, ki je različen na raznih geografskih področjih, določa

sklop razlogov, ki skupno delujejo na človekove pogoje: ambientno propadanje, slabo in pomanjkljivo prehranjevanje, zdravje in pa demografsko narastanje.

Na jutrišnji lekciji bo predavala prof. Enrica Collotti Pischel, ki poučuje zgodovino afriških držav na Milanski univerzi; predavateljica je v državnem in mednarodnem merilu med najbolj izkušenimi strokovnjaki afriško-azijske stvarnosti. V svoji zadnji raziskavi se loteva predvsem vprašanja razvoja na Kitajski in v nekaterih južno-vzhodnih azijskih državah. Na jutrišnjem srečanju bo govorila o zgodovinskih aspektih revščine v Afriki in Aziji in pa o novih perspektivah razvoja.

GLEDALIŠČE MIELA / JUTRI SVOJEVRSTEN »KARAOKE«

Kako prepevajo Ghersina, Monfalcon in odv. Sardos?

Tržaško gledališče Miela bo jutri zvečer gostilo nenavadno in nevšakdanjo »glasbeno« prireditve. Svoje pevske sposobnosti bodo predstavili znani politiki in novinarji, ki so se odzvali vabilu Združenja prijateljev dnevnika »La Cronaca«. S to prireditvijo hoče združenje promovirati informacijski pluralizem v tržaski stvarnosti, v katerem mora najti mesto tudi zgoraj omenjeni dnevnik, ki je zaradi hude krize pred kratkim prenehal izhajati.

V »karaoke« se bodo preizkusili poslanec Guiberto Niccolini, deželni svetovalec Sergio Dressi, Paolo Ghersina, Roberto De Gioia, Fausto Monfalcon, Paolo Polidori in Anna Piccioni, nekateri občinski svetovalci, predsednik ezul-

skega združenja odv. Paolo Sardos Albertini, tajnik CNA Roberto Cosolini in številni drugi. Prireditelji so na »karaoke« povabili tudi slovenske politike, ki pa so se, kot kaže, ustrašili preizkušnje in se raje odpovedali nastopu.

Politiki in upravitelji, katerim se bodo pridružili tudi nekateri novi-

nari, bodo zapeli ob 22. uri. Prireditve v Mieli pa se bo začela ob 20. uri s predvajanjem filmov o novinarskem poklicu in o vprašanju javnih občil. Občinstvo si bo lahko ogledalo znameniti film »Cetrta oblast« Orsona Wellesa, na sporedu pa bosta tudi filma »Prva stran« (protagonista sta Walter Matthau in Jack

Lemmon) ter »Zgodilo se bo jutri« francoskega režiserja Reneja Claira.

Jutrisnjo pobudo je finančno podprla osrednja mestna hranilnica CRT. Po pevskem nastopu politikov in »vipov« bo na sporedu še koncert skupine »Blues Et cetera«. Pri pobudi sodeluje tudi tržaska Glasbena sola 55.

Spomin na časnikarja Jožeta Golca - žrtve nacifašizma

V torek 4. aprila je minilo petdeset let, kar so nacisti usmrtili in sezgali v tržaski Rizarni casnikarja Jožeta Golca. Golec, za prijatelje Jojo, je med vojno pribežal iz Maribora v Trst, kjer je ilegalno vodil tržaski del obvesčevalnega omrežja, ki sta ga v zvezi z Angleži vodila Vladimir Vauhnin in Ante Anić.

V sredo, 12. aprila, bo ob 15. uri v Rizarni masi, ki jo bo za Golca in njegove zavestne sodelavce in slučajne znance v Trstu, Padovi, Gorici, Benetkah, Vidmu in Ljubljani, ki so postali žrtve nacističnega uničevalnega stroja, daroval dr. Angel Kosmač. Sledil bo razgovor o teh žrtvah, ki se niso bile deležne javnega spomina.

SKD TABOR / OBČNI ZBOR

Široka paleta kulturnih pobud

Pozitiven obračun openskega društva

Občni zbor SKD Tabor v Prosvetnem domu na Opčinah (F. KROMA)

Te dni so se na 27. rednem občnem zboru zbrali člani openskega Slovenskega kulturnega društva Tabor: vsakoletno preverjanje opravljenega dela je na osnovi poročil raznih odsekov izoblikovalo podoben pestrega in razvejanega društvenega delovanja, ki na Opčinah že vrsto let ustvarja živahno kulturno življenje.

Prireditve, predavanja, koncerti, razstave, gojenje stikov s sorodnimi organizacijami, gostovanja in - ne nazadnje - lastne postavitve so se v velikem številu zvrstili tudi v dobi, za katero so člani polagali obračun na občnem zboru. Slovensko kulturno društvo Tabor se blizu svojemu tretjemu desetletju obstoja, njegova vloga pa

prerasca takorekoč prireditveno delovanje, saj je društvo obenem tudi pomemben prostor za utrjevanje in razvijanje družbenih odnosov v okolju, ki je prav tako kot mnoge druge vasi izpostavljeno tujim vplivom. Poleg izjemno izbrane koncertne sezone, zanimive gledališke in razstavne dejavnosti, razveseljive vztrajnosti obeh pevskih zborov in neprecenljive vloge openske knjižnice Pinka Tomažica in tovarišev, so zato pomembna tudi redna srečanja ob rekreacijski telovadbi in krožku ročnih del, ki ob pletenju spodbujajo razgovor in izmenjavo mnenj o raznih aktualnih dogodkih.

Openska glasbena srečanja so zabeležila svojo 14. uspešno sezono, v ni-

zu osmih koncertov so se pred občinstvom zvrstili glasbeniki v različnih instrumentalnih zasedbah in z dovolj različno ponudbo, od glasbe oddaljene preteklosti do sodobnejših skladb, od klasičnih glasbil do nekoliko manj običajnih, vse do »poskusne« uvedbe jazza.

Uspešna je bila tudi dejavnost gledališkega odseka Slovenskega kulturnega društva Tabor: v letu dni sta se zvrstili premieri dveh postavitev, mladinske glasbeno-lukturne predstave Hruške gor, hruške dol, pred nedavnim pa se znanih Queneaujevih Vaj v slogu, ki so jih postavili člani »starejše« mladinske skupine. Medtem so se nadaljevala gostovanja glabene igre Geniji v kratkih hlačah, ki je doživela tudi radijsko in televizijsko snemanje. Poleg tega se gledališka dejavnost odraža tudi v raznih priložnostnih odrskih postavitvah: v zadnjem letu dni sta tako nastala recitala ob dnevu slovenske kulture in odprtju razstave o slovenskih umetnikih v Gonarsu. Stevilna pa so bila še gostovanja okoliških gledaliških skupin.

Posebna je vloga openske knjižnice Pinka Tomažica in tovarišev, ki ne vodi samo izposojanja knjig, temveč redno prireja tudi srečanja na aktualne teme, otroške urice in skrbi za oblikovanje in izhajanje glasila.

Kljub tolikim spodbudnim ugotovitvam pa se tudi opensko društvo mora soočiti s skupnim prilivom mlajših sil: ženski in moski zbor tako razvijata svojo dejavnost v mejah možnosti, preobremenjeni pa so tudi sebrani odborniki, ki sicer skušajo mlajše navdušiti za društveno delo. V družbi, ki se nevarno zapira v krog posameznika, je skupinsko delo za splošno dobro nadvse pomembno.

Damiana Ota

KRIŽ / V NEDELJO DOPOLDNE

Otroci vabijo na Praznik miru

Pobuda za sožitje in boljše odnose

V nedeljo dopoldne bo v Krizu svojevrstna in zanimiva prireditev. Otroci slovenske in italijanske narodnosti bodo namreč skupno praznovali mednarodni Praznik miru in s tem potrdili željo ter voljo po sožitju in bo boljsem medsebojnem spoznavanju. Pobuda za to prireditev je dal novoustanovljeni »Laboratorij najmlajših«, ki je nastal na pobudo skupine staršev slovenskih in italijanskih otrok. Slednji so že uspešno sodelovali na lanski božičnici na Kržadi, ki so jo skupno priredile nekatere vaske organizacije in Skupina prostovoljcev iz Kriza ter Devina-Nabrežine.

Otroci in njihovi starši se bodo zbrali v nedeljo, 9. aprila ob 11.30 pred spomenikom padlim, od koder bodo v sprevedu po vaskih ulicah in trgih doslegli dvorišče Ljudskega doma. Med 12. in 12.30 bodo tukaj okrasili drevo miru, nakar bo sledila skupna zdravica miru in sodelovanju. Med sprevedom bodo otroci prepevali v raznih jezikih ter vabili vasčanke in vasčane, da se jim pridružijo do Ljudskega doma ter da skupno z njimi počastijo Praznik miru.

Novoustanovljeni laboratorij (ali delavnica) ima sedež v Krizu v občinski stavbi (hišna številka 274), kjer je bila nekoč občinska izpostava. Nekatere dejavnosti so že v polnem teku, laboratorij je vsekakor odprt v torkih in četrkih med 16. in 19. uro ter v soboto med 10. in 12. uro. Zainteresirani starši oziroma vsi vasčani dobijo vse informacije na telefonskih številkah 220-638 ali 220-696.

Kot so nam povedali njegovi pobudniki, bo laboratorij izvajal raznovrstne didaktične in druge dejavnosti, od spoznavanja vasko zgodovine do študija jezika ter ovrednotenja lokalne kulture in umetniških izdelkov. V ta namen bo tudi v nedeljo razstava umetniških izdelkov in ročnih del, podobna tisti, ki so jo pripravili med lansko božičnico. V tem sklopu naj omenimo, da bo laboratorij priredil tudi tečaj slovenskega jezika za otroke italijanskih družin, ki se hočejo aktivno vključiti v vasko okolje. Kot vidimo gre za izredno zanimiv program dejavnosti, ki bo v Krizu gotovo naletel na zanimanje.

SKLAD MITJE ČUKA

Razstava ročnih izdelkov

Sad uspešne dejavnosti vzgojno zaposlitvenega središča Sklada

Vzgojno zaposlitveno središče Sklada »Mitje Čuka« bo priredilo v soboto in nedeljo prodajno razstavo v prostorih patronata ACLI na Opcinah, Proseška ul. 22/b. Na razstavi bodo prikazani in v prodaji predmeti, ki jih varovanci središča - sedaj jih je deset - ustvarjajo s pomočjo svojih vzgojiteljev v prostorih sole na Colu, kjer ima središče zaenkrat sedež.

Varovanci, fizično ali psihično prizadete osebe, so za to razstavo pripravili vrsto predmetov, ki so jih sesili iz raznih ostankov blaga in ki predstavljajo razne zivalice, blazine, prijemalke in druge predmete, kot tudi slike in druge okrasne izdelke iz raznih vrst semen.

Prva razstava, s katero se je središče predstavilo občinstvu, je bila v času preteklih božičnih praznikov. Tudi takrat so se varovanci središča predstavili s podobnimi izdelki. Uspeh razstave je bil zelo dober, saj

si jo je ogledalo kar lepo število obiskovalcev; mnogi od teh pa so razstavljene predmete tudi kupili.

Vodstvo središča in organizator druge razstave si želi, da bi uspeh ponovili. To bi bilo v moralno in materialno pomoč in vzpodbudo središču. Istocasno se središče, preko nasega zapisa, obrača na nase ljudi z željo, da mu podarijo razne kose blaga in tkanin, kot tudi volno, ali seme, ki so potrebni za ročna dela. S tem bodo pomagali središču, da bo nadaljevalo z delom, varovancem pa, da bodo preko svojih izdelkov komunicirali s svetom in pokazali kaj zmorejo kljub svojim fizičnim ali psihičnim težavam.

Razstavo bodo odprli v soboto ob 10. uri in bo odprta do 13. ure, v poldanskem urah pa od 15.30 do 18.30. V nedeljo bo odprta od 9. do 13. ure.

Neva Lukes

VČERAJ-DANES

Danes, ČETRTEK,
6. aprila 1995
IRENEJ

Sonce vzide ob 6.36 in
zatone ob 19.39 - Dolžina
dneva 13.03 - Luna vzide
ob 10.25 in zatone ob
1.00.

Jutri, PETEK,
7. aprila 1995
NINO

VREME VČERAJ OB
12. URI: temperatura
zraka 13,5 stopinje, zračni
tlak 1023,4 mb, na-
rasca, veter severozahod-
nik 5,4 km na uro, vlaga
87-odstotna, nebo rahlo
pooblačeno, morje mirno,
temperatura morja 11,2
stopinje.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo
v tajništvo Uredništva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tličje) tel. 360072, s sledečim ur-
nikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Vasco
Rumiz, Francesca Cap-
piello, Maria Cristina Bo-
lognino, Gabriele Faoro,
Nicole Vallisneri.

UMRLI SO: 83-letni
Luigi Giorgi, 67-letna Em-
ma Dubaz, 85-letna Libe-
ra Perissini, 81-letni Giu-
lio Zhepirlo, 78-letna Sta-
nislava Bolcic, 67-letni
Salvatore Thoma, 80-letna
Emilia Goriup, 93-letna
Gesa Tarascio, 74-letni
Mirko Pecar, 81-letni Ti-
berio Fragiaco, 82-let-
ni Giuseppe Fucci.

LEKARNE

Od ponedeljka, 3.,
do nedelje, 9. aprila 1995
Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte
od 13.00 do 16.00
Borzni trg 12 (tel.
367967), Rojan - Ul. Stock
9 (tel. 414304).

OPCINE, Trg Monte Re
3/2 (tel. 213718) - samo
po telefonu za najnujnejše
primere.

Lekarne odprte
od 19.30 do 20.30
Borzni trg 12, Rojan - Ul.
L. Stock 9, Ul. Rossetti 33.

OPCINE, Trg Monte Re
3/2 (tel. 213718) - samo
po telefonu za najnujnejše
primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta
od 20.30 do 8.30
Ul. Rossetti 33 (tel.
633080).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505
TELEVITA
Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.
Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure.
- tel. 573012.

Zdravstvena
dežurna služba
Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20.
ure.
Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglas - obvestila:
8.30 - 12.30osmrtnice - sožalja:
8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST
vabi člane in prijatelje na predavanje
prof. ERIKE KOŠUTA

POTOVANJE PO ČRNI CELINI OD SREDOZEMLJA DO KILIMANJARA

s prikazom diapozitivov.

Danes, 6. aprila 1995 v Gregorčičevi dvorani
v Ul. sv. Frančiška 20 s pričetkom ob 20.30.

KINO

ARISTON - 16.30, 19-
35, 22.00 »No Smoking«,
i. Pierre Arditi, Sabine
Azéma.

EXCELSIOR - 17.55,
20.05, 22.15 »Amata im-
mortale«, i. Gary Oldman,
Isabella Rossellini.

EXCELSIOR AZZUR-
RA - 18.20, 20.10, 22.00
»Creature del cielo«, r.
Peter Jackson, prepove-
dan mladini pod 14. le-
tom.

AMBASCIATORI - 17.30,
19.45, 22.00 »Pret
a porter«, r. Robert Alt-
man, i. Julia Roberts, Tim
Robbins, Kim Basinger.
Samo se danes.

NAZIONALE 1 - 17.30,
19.45, 22.00 »Vento di
passioni«, i. Brad Pitt,
Anthony Hopkins.

NAZIONALE 2 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Fari-
nelli, voce regina«, i. En-
rico Lovero.

NAZIONALE 3 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »La
vita a modo mio«, i. Paul
Newman, Melanie Grif-
fith.

NAZIONALE 4 - 16.30,
19.00, 21.45 »Pulp Fic-
tion«, i. John Travolta,
Bruce Willis, prepovedan
mladini pod 18. letom.

MIGNON - 16.00 -
22.00 »Schiava dei piace-
ri di Sodoma«, porn., pre-
povedan mladini pod 18.
letom. Samo se danes.

CAPITOL - 16.30,
18.20, 20.10, 22.10
»Nell«, r. Michael Apted,
i. Jodie Foster, Liam Nee-
son, Natasha Richardson.
Zadnji dan.

ALCIONE - 18.30,
20.15, 22.00 »Pallottole
su Broadway«, r. Woody
Allen, i. Chaz Palminteri,
John Cusack.

LUMIERE - 17.00,
18.45, 20.30, 22.15
»Clerks (Commessi)«.

PRIREDITVE

SLAVISTICNO
DRUŠTVO Trst-Gorica-
Videm v sodelovanju s
SD Koper in Nova Gorica

6. PRIMORSKI SLOVENI-
STICNI DNEVI fašizem in
primorska književnost -
slovenscina ob zahodni
meji danes . Opcone -
Dvorana Zadrusne kraške
banke jutri, 6. t. m. od
16.30 do 20. ure, v petek,
7. t. m., od 9. do 13. ure
ter od 15.30 do 19. ure, v
soboto, 8. t. m. od 9. do
13. ure.

SPDT TRST vabi člane
in prijatelje na predavanje
prof. Erike Košute POTO-
VANJE PO ČRNI CELINI
OD SREDOZEMLJA DO
KILIMANJARA s prika-
zom diapozitivov. Jutri, 6.
t. m. v Gregorčičevi dvorani
v Ul. sv. Frančiška 20 s
pričetkom ob 20.30.

KD V. VODNIK vabi na
koncertni recital ob 50-
letnici osvoboditve izpod
nacifasizma »O, ce ljudi
bi ne bilo pri nas.« Zami-
sel in režija N. Svab. Na-
stopajo: MPZ in DPZ V.
Vodnik, S. Bandi, M.
Svab, A. Slavec, N. Svab,
harmonikar E. Kriz-
mancic, v soboto, 8. t. m.,
od 20.30 v Občinskem
gledališču v Boljuncu.

MLADINSKI DOM
BOLJUNEC vabi na pre-
davanje gospe Lide Turk
»Tigr sinteza primorskega
upora fasizmu«, jutri, 6.
t. m., od 20.30 v mladins-
kem domu.

SKD TABOR Opcone -
Prosvetni dom - gleda-
liska skupina SKD Tabor
vabi v petek, 7. t. m., ob
20.30 na ponovitev kaba-

reta R. Queneau VAJE V
SLOGU, režija Edita
Franceskin, glasba Nevio
Miklaucic. Vabljeni!

SLOVENSKI KULTUR-
NI KLUB, Ul. Donizetti 3
prireja v soboto, 8. t. m. v
Peterlinovi dvorani KON-
CERT VOKALNE SKUPI-
NE JONATAN iz Brezovi-
ce pri Ljubljani (ob izidu
njegove kasete). Koncert z
začetkom ob 19. uri je na-
menjen sirši publiki, zato
vsi prisrcno vabljeni!

KD ROVTE KO-
LONKOVEC, Ul. Monte
Sernio 27 vabi na večer o
PREKMURJU IN GLASBI
. Sodelujejo: Darko Bra-
dassi, clan fotokrozka Trst
80 in tamburaski ansam-
bel iz Boljunca, pod vod-
stvom Ervina Zerjala v
soboto, 8. t. m., ob 20.30.

KD RDECA ZVEZDA
vabi na razstavo in
pokušno slastic in kruha
IZ DOMACE PECI v ne-
deljo, 9. t. m., ob 17. uri v
Salezu. Nastopata Tonca
in Vanka.

OBVESTILA

FOTOKROZEK TRST
80 obvešca člane in prija-
telje, da se ob petkih po-
novno srečamo.

FOTOKROZEK TRST
80 predlaga članom in
prijateljem, da se ude-
ležijo nagrajevanja foto-
grafskega natečaja o
tržaskem pustu jutri, 7. t.
m., ob 18. uri v muzeju
Revoltella.

KD KRASKI DOM vabi
na REDNI OBCNI ZBOR,
ki bo v Bubničevem do-
mu v Repnu jutri 7. t. m.,
ob 20. uri v prvem in ob
20.30 v drugem sklicanju.

KD RDECA ZVEZDA
vabi k sodelovanju na tek-
movalno razstavo slastic
in kruha IZ DOMACE
PECI, ki bo v nedeljo, 9. t.
m. Kategorije: 1. raznovr-
sten kruh, 2. tradicional-
no pecivo, 3. po želji in
fantaziji. Prijave sprejema
se jutri, 7. t. m. na tel. št.
229359, izdelke pa v ne-
deljo, 9. t. m. od 12. do
15. ure v društvenih pro-
storih v Salezu.

ODBOR skupnosti istr-
skega odreda vabi borce
in prijatelje, da se ude-
ležijo komemoracije pad-
lih odredovcev, ki bo v
nedeljo, 9. t. m., ob 11. uri
na Stari Susici.

VZGOJNO ZAPOS-
LITVENO SREDISCE
»MITJA CUK« prireja 8.
in 9. aprila prodajno raz-
stavo v prostorih patrona-
ta ACLI na Opcinah, Pro-
seška ul. 22/b (zraven
cerkve). Urnik: sobota
10.00 - 13.00 in 15.30 -
18.30, nedelja 9.00 -
13.00. Toplo vabljeni.

ODBOR ZA LOČENO
UPRAVLJANJE JUSAR-
SKEGA PREMOZENJA
PROSEK na osnovi čl.4
pravilnika, ki ureja odno-
se med občinsko upravo
in odbori za ločeno

upravljanje juserskega
premoženja, katerega je
trzaski občinski svet odo-
bril pred kratkim, vabi
vse domače organizacije,
društva in vasčane na se-
stane, ki bo v torek, 11. t.
m., ob 20.30 v Kulturnem
domu na Proseku. Na se-
stanku bo odbor poročal o
opravljanju delu, najem-
ninah in prodaji ju-
sarskih zemljišč ter pri-
sotnosti odbora po odo-
bitvi novega pravilnika
občinske uprave.

ZADRUGA NAS KRAS
obvešca člane, da bo red-
ni občni zbor zadruge v
prvem sklicanju dne 13.
aprila ob 14. uri, v dru-
gem sklicanju pa v petek,

SLAVISTICNO DRUŠTVO TRST-GORICA-VIDEM
v sodelovanju s SD Koper in SD Nova Gorica

6. PRIMORSKI SLOVENISTIČNI DNEVI

FAŠIZEM IN PRIMORSKA KNJIŽEVNOST
SLOVENŠČINA OB ZAHODNI MEJI DANES

OPČINE

DVORANA ZADRUŽNE KRAŠKE BANKE

danes, 6. 4., 16.30 - 20.00
jutri, 7. 4., 9.00 - 13.00, 15.30 - 19.00
sobota, 8. 4., 9.00 - 13.00

Pokrovitelji

Ministrstvo za solstvo in šport
Republike Slovenije

Slavistično društvo
Slovenije

Deželni zavod
IRRSAE

14. aprila, ob 19.30 v re-
stavraciji Krizman v Re-
pnu. Na dnevnem redu je
predsedniško poročilo,
predstavitev bilance, po-
ročilo nadzornega odbora,
izvolitev upravnega in
nadzornega odbora ter
razno.

ŠOLSKE VESTI

LICEJ FRANCE
PREŠEREN obvešca, da
bodo roditeljski sestanki
po sledecem razporedu:
jutri, 6. t. m., ob 18. uri za
bienio znanstvenega liceja;
v torek, 11. t. m., ob 18.
uri za klasično vzporedni-
co.

RAVNATELJSVO
DTT ZIGA ZOIS spo-
roca, da bodo roditeljski
sestanki (skupne govoril-
ne ure) za posamezne raz-
rede na sedežu sole, Vr-
delska cesta 13/2 v pone-
deljek, 10. t. m., ob 18. uri
za 1.B, 2.B, 3.B, 4.B in
5.B; v sredo, 12. t. m., ob
18. uri za 1.A, 2., 3.A, 4.A
in 5.A ter 1., 2., 3., 4. in 5.
razred geometrov.

IZLETI

DRUŠTVO SLOVEN-
SKIH UPOKOJENCEV Tr-
st prireja v sredo, 19. aprila
izlet v San Daniele del
Friuli (ogled prsutarne) in
Aiello, kjer je muzej kme-
tjstva. Vpisovanje jutri, 7.
aprila, ob 9. uri na sedežu
društva, Ul. Cicerone 8,
tel. št. 360324.

PRISPEVKI

V spomin na Angela
Gregori daruje družina
Stelia Gregori 100.000 lir
za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na Angela
Gregori daruje Giovanni
Ukmar 50.000 lir za Sklad
Mitja Cuk.
V počastitev spomina
pok. Vesele Starc vd. Le-
gisa darujeta Pepka in
Anica 50.000 lir za popra-
vila cerkve sv. Jerolima na
Kontovelu in 50.000 lir za
Sklad Mitja Cuk.

Za popravilo strehe
Prosvetnega doma na
Opcinah darujejo Savica
20.000 lir in prijatelji
društvenega bara 110.000
lir.

Namesto cvetja na grob
Natašine mame daruje
Stanka Hrovatin 50.000
lir za ZPZ Tabor.

N.N. daruje 20.000 lir
za Krožek KRUT.

Ob 16. obletnici smrti
nepozabne mame in none
Valerije darujejo Marica,
Ilde in Bogdan 50.000 lir
za DPZ Vesna.

V spomin na drago teto
Stano darujeta družini
Obratil iz Sarajeva in Tr-
sta 100.000 lir za KD F.
Prešeren - Boljunc.

V spomin na drago se-
stro Stano daruje Milan
Bolcic 100.000 lir za KD
F. Prešeren - Boljunc.

Namesto cvetja na grob
Mirota Laurice daruje
Vojteh Lavriha 100.000 lir
za KD Valentin Vodnik.

V spomin na Adriana
Dobričo daruje Nevenka
Samec 30.000 lir za KD F.
Venturini.

MALI OGLASI

20-LETNI fant z
dokončanim vojskim
rokom isče kakršnokoli
resno zaposlitev. Tel. ob
uri obedov na št. 200882.

25-LETNO dekle z
letno delovno izkušnjo
isče kakršnokoli resno za-
poslitev tudi kot hišna
pomočnica ali za pomoč
ostarelim. Tel. ob uri obe-
dov na št. 200882.

DAJEMO v najem dve
skladišči (garazi) na Opci-
nah, dohod možen z do-
stavnim vozilom ali kom-
bijem. Tel. št. 211043 od
12. do 13. ure ali od 17.30
dalje.

PRODAM zaradi
družinskih razlogov avto
volvo 460 GL 1600, maj
93, 20.000 prevoženih
km, klimatiziran, v odlič-
nem stanju. Tel. št. (0481)
882094 v večernih urah.

PRODAM motor Endu-
ro Gilera XR2 125 v odlič-
nem stanju. Kličite na tel.
št. 0481/882231.

PRODAM mlin za
grozdje na ročni pogon.
Priprava v odličnem
stanju. Cena po dogovoru.
Tel. ob uri kosila na št.
0481/882478.

PODARIMO psicke po-
sebnosti pasme nemškega
ovčarja. Klicati na tel.
(0481)884077.

BERTO TONKIC je v
Dobrodobo na Trzaski ce-
sti 25 odprl osmico. Toči
belo in crno vino ter nudi
domac prigrizek.

OSMICO ima odprto
Milic v Zagradcu do
vključno ponedeljka, 17.
t. m.

OSMICO imata Marce-
lo in Ervin Doljak, Sama-
torca št. 22.

Ob izgubi Stane Bolcic
por. Kozina izreka svoj-
cem iskreno sozaljje

KD F. Prešeren
iz Boljunca

Zveza zensk Boljunc

se pridružuje zalovanju
svojcev ob smrti Stane
Bolcic por. Kozina

6. 4. 1983 6. 4. 1995

12 let je minilo, odkar
si nas zapustil

Peter

V naših srcih boš ved-
no živ.
Zalostjo se te spo-
minjajo

mama, oče, brat Sandy
in vsi, ki so te imeli radi
Kontovel, 6. aprila 1995

POKRAJINA / ODPRTO PISMO MONICE MARCOLINI

Več strpnosti, manj besed in več dejanj

DSL: ne obstaja noben pakt pač pa odgovornost

Polemike zaradi polemik ne prinesejo konkretnih rezultatov. Prav tako tudi golo besedenje, in medsebojne obtožbe ne. To pa je praksa, ki je že predolgo prisotna v političnem življenju na Goriskem in ki je v zadnjih dneh dosegla že nevzdržno raven. Čas je, da vsi skupaj, složno in potrpežljivo obrnemo stran in začnemo razmišljati in ravnati drugače. Čas je, da ponovno odkrijemo vrednote, ki so v nas samih in ki so našim ljudem pomagale preživeti v prejšnjih stoletjih. Več strpnosti in medsebojnega spoštovanja bo vsem pomagalo, da bomo vprašanja laže in hitreje reševali. Tako sporočilo je v odprtem pismu naslovljena politikom in občanom na Goriskem predsednica pokrajinske uprave Monica Marcolini. Sama je pogostoma predmet ostrih osebnih napadov, vendar pa se zdi, da jo bolj kakor to motijo polemike v časopisih, ki so v zadnjih tednih prešle mejo politične, čeprav težke kritike, in ki so v bistvu osebni napadi. Bo apel Monice Marcolini zalegel? Nekateri vidijo v odprtem pismu poskus, da bi v teh nekaj tednih, ki nas ločijo od upravnih volitev, ki se Pokrajine kot institucije sicer ne ticejo, skušali zagotoviti nekakšno tatišje in večjo strpnost. Severna liga naj bi učinkovala kot odgovorna, zmerna in strpna stranka in si morda s takim ravnanjem pridobila nekaj več simpatije (in zakaj ne) tudi kakšen glas več. Drugi tolmačijo odprto pismo kot poskus "prepleskanja fasade". Sveža

barva naj bi prekrila skromen obračun skoraj dvehletnega upravljanja Pokrajine in žal (pre)stevilne polomije na raznih področjih.

Ne bomo se opredelili ne za eno ne za drugo razlago. Strinjamo se s potrebo po iskanju skupnih in najbolj primernih rešitev, s potrebo po sodelovanju vseh dejavnikov pri posameznih izbirah. Res pa je, da ostajajo številna vprašanja, pomembna za širšo skupnost, že dolgo nerešena in da odgovornosti za to, ne gre pripisovati samo Severni ligi. Prav zato je potrebno večje sodelovanje, ki ga ena od večjih opozicijskih strank v pokrajinskem svetu (DSL) ponuja, druga pa (PPI) odklanja. Zaskrbljujoca je predvsem ugo-

tovitev, da stanje nejasnosti traja že od decembra in da vsaj se mesec dni (do konca aprila) ne bo nobenih pomembnejših odločitev. V pogovoru s predsednico Marcolinjevo smo izvedeli, da bo pred 23. aprilom se ena seja pokrajinskega sveta in do takrat naj bi našli rešitev za eno od dveh prostih odborniških mest. Drugo odborniško mesto pa ostaja še odprto - pravijo da v pričakovanju izida volitev in možnosti, da bi Gualtiero Franco ne bil izvoljen za župana v Slovenju. V takem primeru bi se najbrž vrnil na Pokrajino.

Posebni novosti ni pričakovati, v tem času, niti s strani DSL. O stanju na Pokrajini je te dni razpravljalo pokrajinsko

vodstvo in spet poudarilo potrebo, da se mi-mo polemik in nasprotovanj, poisce skupni jezik za vsa pomembna vprašanja, ki so v pristojnosti pokrajine. Oblikovali naj bi nekakšen sporazum o najbolj nujnih zadevah in ga skušali uresničiti. »Samo v tej luči je razumeti naše stališče v pokrajinskem svetu«, poudarja član pokrajinskega tajništva DSL Pironi. Tako možnost so predstavili Ljudski stranki, Severni ligi in Zelenim. Zelenih ne zanima, malo ali skoraj nobene reakcije ni bilo s strani Ljudske stranke, precej skupnih točk pa so našli pri SL. Zadnji sestanek je bil prejšnji teden, vendar pa ni bil odločilnega pomena.

V Krminu bo seminar Cisl o izvajanju reforme zdravstva

V nekdanji bolnišnici v Krminu, kjer je sedaj sedež zdravstvenega okraja, bo danes ob 9.30 seminar o smernicah in izvajanju reforme javne zdravstvene službe. Posvetovanje prireza deželno tajništvo sindikata Cisl, različna področja dejavnosti pa bodo osvetlili zdravnik dr. Milazzo, ki dela v krminkem zdravstvenem okraju, ravnatelj videmske zdravstvene ustanove dr. Oleari ter dr. Drabeni z deželnega ravnateljstva zdravstvene službe in dr. Palmieri iz deželnega ravnateljstva za skrbstvo.

Največ pozornosti bodo na seminarju usmerili na dosedanje izkušnje na področju posebnih ustanov za skrbstvo in rehabilitacijo ostarelih (center RSA) ter delovanje zdravstvenih okrajev. Pobuda soupada s sklepom vlade, ki je pred kratkim spreje-

la dekret, ki predvideva pospešitev postopka za gradnjo bolnišničnih in drugih objektov za specifične potrebe. Časi so izredno kratki (osem mesecev za pripravo in odobritev načrtov) in zato je treba s pobudami pohiteti. Za našo deželo bo iz omenjenega dekreta na razpolago okrog 75 milijard lir.

Financiranje in urejanje posebnih (izvenbolnišničnih) struktur kot so centri RSA in zdravstveni okraji bi znatno znižalo pritisk na bolnišnice in s tem bi se zmanjšal tudi strošek za oskrbo. Dogaaja se namreč, da v splošne bolnišnice sprejmejo tudi paciente, za katere bi lahko poskrbeli kako drugače. Uspeh bo seveda optimalen, če se bo znalo najti pravo pot med potrebami, možnostmi, strukturami in financiranjem.

ARHEOLOŠKA NAJDBA / MED DELI ZA NOV VHOD V KRIPTO

Pod stolnico odkrili temelje nepoznane antične stavbe

Šlo naj bi za stolp ali utrdbo morda iz langobardskih časov

V goriski stolnici so med izvajanjem del za ureditev novega dostopa v kripto, kjer so pokopani nadškofje, ki so od leta 1752 do današnjih dni vodili nadškofijo, prisli na dan temelji najbrž močnega starodavnega poslopja, ki je stalo na tistem mestu. Delavci so med izkopom v stranski kapeli desno od glavnega oltarja odkrili orjaške kamne (široki so en meter, dolgi dva, v globino pa segajo poldrugi meter), najbrž ostanke temeljev kakega antičnega stolpa ali utrdbe. Našli so jih pod tlakom majhne kapele sv. Akacija, ki sega v 14. stoletje in je najstarejši del kompleksa stolnice. Temelji, na katerih je glede na dimenzije kamnov stalo dosti večje

poslopje, kot je kapelica, so gotovo izpred tega obdobja. Ogledal si jih je tudi umetnostni zgodovinar prof. Sergio Tavano, ki je povedal, da v doslej znanih zgodovinskih virih ni sledu o obstoju takega poslopja na tem mestu. Možna so torej le ugibanja, po katerih bi lahko slo celo za kako langobardsko ali starorimsko utrdbo.

Dela so začasno ustavili in jih bodo v dogovoru z nadzorništvom za spomeniško varstvo nadaljevali po veliki noči. Dostop v kripto bodo lahko uredili mimo starih temeljev, za katere se preučujejo možnost, da bi jih zavarovali s primerno zasteklitvijo in jih tako pustili na ogled obiskovalcem.

KULTURA / PREDINOČI V KULTURNEM DOMU

Operetna predstava v dobrodelni namen

Prijeten kulturni večer je priredila goriška sekcija Zveze za pomoč gluhonemim

Kulturni dom je bil predsinoči prizorišče operetne predstave poimenovane "Gran galà dell'operetta". Večer je priredila goriška sekcija Zveze za pomoč gluhonemim, ki bo izkupiček uspelega večera uporabila v dobrodelne namene. (Foto Studio Reportage)

KINO

GORICA
VITTORIA 20.45 Goriška kinema: »Tre vedove e un delitto«. Rež. John Irving, Igrajo Joan Plowright, Mía Farrow in Natasha Richardson. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.20-19.40-22.00 »Forrest gump«. I. Tom Hanks.

RAZSTAVE

V GALERIJI KINA VITTORIA je do 12. aprila na ogled razstava "1896-1918: Kinematograf v Gorici", ki jo je postavil Kinoatelj v sodelovanju s Slovenskim gledališkim in filmskim muzejem v Ljubljani. Ogled po urniku filmskih predstav.

V GALERIJI KATOLISKE KNJIGARNE na Travniku bo jutri ob 18. uri odprte razstave Janeza Kovčica. Umetnika bosta predstavila Pavle Gregorc in Josko Vetrh.

V GALERIJI KULTURNEGA DOMA v Gorici bo v soboto, 8. aprila, ob 18.30 otvoritev razstave kiparke Matejke Bellè iz Postojne.

GLEDALIŠČE

KULTURNO DRUŠTVO BRISKI GRIC vabi na gledališko predstavo En dan z Edvardom v izvedbi skupine Oder 90 - režija Darko Komac, ki bo jutri ob 20.30 v Kulturnem domu na Bukovju.

KULTURNO DRUŠTVO SABOTIN prireja v soboto, 8. aprila, ob 20.30 v prostorih bivše osnovne šole v Stmavru gostovanje skupine Oder 90 s komedijo En dan z Edvardom v režiji Darka Komaca.

KONCERTI

V CERKVI NA KOSTANJEVICI PRI NOVI GORICI bo jutri ob 18. uri postni koncert. Nastopili bodo izvajalci: Hubert Bergant, orgle, Dekliski nonet iz Doberdoba, Dekliski zbor Alenka iz Steverjana, solopevke iz Nove Gorice, godalni kvartet in orkester Glasbene šole Nova Gorica in gledališki igralec Rados Bolcina. Ponovitvi bosta v nedeljo, 9. aprila, ob 17. uri v Biljani (Goriška Brda) in ob 20. uri v Kanalu.

OBVESTILA

OBCINSKA KNJIZNICA V SOVODNJAH posluje vsak ponedeljek, sredo in petek od 15. do 18. ure, v petek tudi od 10. do 12. ure.

OBCINSKA KNJIZNICA V DOBERDOBU posluje vsak dan od ponedeljka do četrta od 15. do 17. ure in v petek od 10. do 12. ure.

OBCINSKA KNJIZNICA V RONKAH je odprta od ponedeljka do petka od 15.30 do 18.30 in ob sredah tudi od 9.30 do 11.30. Knjižničarka slovenske sekcije je na razpolago v ponedeljek in sredo popoldne in v petek zjutraj.

IZLETI

DRUŠTVO SLOVENSKE UPOKOJENCEV prireja od 22. do 27. maja izlet v Ligurio in na Azurno obalo. Prenočevali bodo v San Remu in od tam obiskovali zanimive kraje Ligurie, Nizzu, Montecarlo. Predviden je tudi celodnevni izlet v Turin. Vpisovanje ob sredah samo na sedežu do 19. aprila.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBCINSKA 2, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032
DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU
S. ANTONIO (Vittori), Ul. Romana 147, tel. 40497

POGREBI

Danes v Gorici: ob 9.30, Vincenzo Santovica, iz splosne bolnišnice v cerkev v Podturnu in na glavno pokopališče; ob 11.00, Dario Brezigar, iz splosne bolnišnice v cerkev v Stražicah in na pokopališče v Podgori; ob 12.30, Carlo Colussis, iz splosne bolnišnice na glavno pokopališče.

SKGZ
Slovenska kulturno
gospodarska zveza

Vljudno Vas vabimo
na predstavitev knjige, ki jo je napisal

BORIS RACE - ŽARKO

»RAZLOGI ZA VZTRAJANJE«

Na predstavitvi, ki bo danes, 6. aprila 1995, ob 18.30 v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici, bosta spregovorila urednik MARKO KRAVOS in zgodovinar BORIS GOMBAČ.

KULTURNO DRUŠTVO »BRIŠKI GRIC«
vabi na gledališko predstavo

EN DAN Z EDVARDOM

(H. F. Kuhnelt - prevod B. Žužek)

v izvedbi skupine Oder 90 - režija Darko Komac

KULTURNI DOM NA BUKOVJU - petek, 7. 4. ob 20.30

BANKE IN POLITIKA / GORIŠKA HRANILNICA

Veliki manevri za nadzor nad banko

Forza Italia zahteva predsedniško mesto

Priceli so se veliki manevri za pridobitev vođenja Goriške hranilnice. Ze v kratkem namrec zapade mandat sedanjemu predsedniku upravnega odbora te najmočnejše goriske banke. Ce je na eni strani znano, da želi dr. Tripanise naprej ostati na tem položaju, si po drugi strani na ta pomembni položaj želijo nekateri iz Berlusconi-ve stranke. Na lanskim volitvah so v Gorici pridobili veliko glasov. Svojo zahtevo po predsedniškem mestu te banke utemeljujejo s tem, da svoje zastopnike vanjo imenujejo tudi krajevne uprave, v našem primeru občina in pokrajina. Hranilnica je namrec do privatizacijskega postopka pred komaj nekaj leti bila javna banka. Svoje zastopnike v upravni odbor so imenovala razne javne uprave, potrdila pa jih je centralna Banca d'Italia. Tak postopek bo poslej veljal se za imenovanja članov upravnega odbora fundacije, ki je lastnik delnic, dočim je banka sedaj ločena in posluje po svoje.

Politiki Forza Italia se dobro zavedajo, da je v hranilnici vecja moc kot na županstvu. Zaradi tega že kar javno zahtevajo to mesto zase oz. za moza, ki bi bil od njih predlagan. Javno je o stvari govoril župan Valenti na nedavnem shodu o enoletni prisotnosti te stranke v Gorici, v naslednjih dneh pa je na dan prisko že več podobnih zahtev. O tem bo tekla razprava v občinskem svetu, nekaj po-

dobnega bo tudi v pokrajinskem, kjer so se sicer za razpravo zaveli pristasi Ljudske stranke.

Tako občina kot pokrajina imenujeta svoje predstavnike, ki pa potem ne odgovarjajo organu, ki jih je predlagal. V upravnem svetu so samostojni. Na fundaciji postavljajo v ospredje dejstvo, da Banca d'Italia zahteva zelo jasne in solidne sposobnosti kandidatov, ki morajo uživati splošno zaupanje, ne pa biti le priveski neke politične ali druge skupine.

Da si dr. Tripani zeli se vnaprej ostati na tem mestu je tudi razumljivo. V zadnjih nekaj letih je Hranilnica sla preko ozkih pokrajinskih meja, postala je banka deželnih dimenzij. Kot del-

nicarja si je pridobila pomembno Cariplo iz Milana. S pomočjo te banke ima v načrtu prodor v Slovenijo. Na jesen bodo tržišču ponudili paket delnic. Na eni strani so uspehi na drugi pa konkretni načrti. Očitno pa vse to dobro diši tudi novopečenim politikom. Najbrž so tudi v pričakovanju svojega uspeha v naskoku na hranilnico lani oktobra toliko govorili o tem, da bi bilo treba Kmečko banko, v katero sta takrat prišla kot misarja, pripojiti h Goriški hranilnici. Tej, ki ima skoro 30 odstotkov hranilnih vlog na Goriškem, so hoteli in najbrž se hočejo dodati se tistih 20 odstotkov, ki jih ima Kmečka banka.

MW

NOCOJ V KINU VITTORIA

Film, glasba, inštalacije in še marsikaj

Predstavitev revije Usmis

Kinoatlejevi filmski četrtki v kinu Vittoria postajajo vse pogostejše priloznost za zanimive kulturne dogodke. Na njih se vsakic srečujejo številni mladi, ki predstavljajo v kulturnem in ustvarjalnem smislu najbolj živ del goriske mladine. Ni zato naključje, da se ob filmskih srečanjih rojevajo zamisli o novih kulturnih prireditvah, da se je galerija ob kinodvorani na Travniku uveljavila kot prostor za predstavljanje sodobnih likovnih iskanj in da so hkrati ti prostori prizorišče glasbenih dogodkov in predstavitev publikacij.

Nekakšno zmes vsega tega obeta tudi nočejšnji večer, ko bodo ob filmu sporeda Gorica kinema predstavili goriški javnosti furlansko revijo Usmis, večer pa obogatili z glasbo in postavitvijo likovnih inštalacij. Na večer vabijo poleg Kinoatlejeve trijezično glasilo goriske mladine "Zuf de zur" ter skupini "Nuclear sun punk" in "I 4 cani sciolti". Skupina estradne glasbe bo ob 20.30 sprejemala občinstvo na dvorišču pred kinom z značilno glasbo, ki spaja melanholijo zvokov pariških ljudskih četrti z balkanskimi prizvoki.

Ob 20.45 bo v kinu predvajanje filma Johna Irvinga "Tre vedove e un delitto". Gre za živahno komedijo, ki se dogaja v 20. letih v irskem mestecu, kjer živijo številne vdove in

nad vsemi kraljuje matriarhinja. Prihod mlade Americanke sprozi vrsto zapletov, zavisti in zabavnih situacij. Pomembno vlogo ima v filmu slikovito irsko okolje, delo pa označuje tudi tipično britanski smisel za črni humor.

Predavanju bo približno ob 20.30 sledila predstavitev petega zvezka letnega zbornika Usmis, ki skuša razkrivati in uveljavljati furlansko kulturo, jezik in ustvarjalnost. Predstavitev bo v predverju kina, kjer bodo postavljene inštalacije Stefana Comellija, Alfreda de Locatellija, Giancarla Doliaca in Ernesta Paulina, starih med člani zanimive goriske skupine mladih likovnikov "Antemoliti", ki jim tudi revija Usmis posveča članek. Ob vsem tem si bo mogoče v galeriji ob kinu ogledati se dokumentarno razstavo o prvih desetletjih zgodovine goriskih kinematografov, ki jo je Kinoatleje postavil v sodelovanju s Slovenskim gledališkim in filmskim muzejem iz Ljubljane.

Večer, obljubljajo organizatorji, bo priloznost za nova kulturna odkritja in doživetja, saj vse njegove akterje povezuje posebna občutljivost do jezikov in kultur narodov. Kino Vittoria, ki se je z novo upravo v nekaj letih uveljavil kot stičišče različnih ustvarjalnih tokov, pa je za tako srečanje idealno prizorišče.

NOVICE

Coroninijev sklad med pomembnimi tovrstnimi ustanovami v Italiji

V lombardskem glavnem mestu se je v torek, 4. t.m. odvijal seminar, ki sta ga priredila mednarodna ustanova za turizem (OMT) in UNESCO pod pokroviteljstvom ministrstva za kulturne in naravne dobrine. Na seminarju so poglabili nekatera vprašanja s področja donatorstva, izkušnje v svetu in posebej se razmere v Italiji. Seminarja v Milanu so se udeležili, poleg drugih, predstavniki trinajstih italijanskih najpomembnejših fundacij. V ta seznam so prireditelji uvrstili tudi Coroninjev sklad, kar je nedvomno veliko priznanje za ustanovo, ki je bila ustanovljena sele pred stiri leti. Coroninijev sklad sta v Milanu zastopala predsednik in goriški župan Valenti ter članica kuratorija Maddalena Malni Pascoletti. Udeležbo na seminarju goriški župan Valenti ocenjuje za zelo pomembno, saj je bila dana možnost soočanja z različnimi stvarnostmi in so bile tudi nakazane specifične potrebe na področju davčne in druge uprave pri obravnavi vprašanj povezanih z donacijami zasebnikov, oziroma s posegi javnih ustanov. Včeraj so si udeleženci seminarja ogledali muzej Fundacije Maniscalchi v Veroni.

Zadnje srečanje iz ciklusa Sodobni čas na filmskem platnu

V Trzinu se bo danes sklenil ciklus predavanj v okviru izpopolnjevalnega tečaja za učitelje in profesorje zgodovine "Sodobni čas na filmskem platnu". Pobudo je uresničilo združenje Anthropolos iz Gorice, v sodelovanju z Institutom za versko in družbeno zgodovino, Trzasko univerzo in Javnim večnamenskim kulturnim centrom iz Ronk. Pokroviteljstvo pa je prevzela občina Trzin. Danes, ob 15.30, bo na vrsti še zadnje srečanje s predvajanjem filma "Barry Lindon" in s predavanjem prof. Sergia Bertellija. Sklepni poseg bo imel prof. Fulvio Salimbeni. Srečanje bo v prostorih nižje srednje sole Randaccio.

Sekcija SSK predstavi jutri svoje kandidate v Sovodnjah

Sekcija Slovenske skupnosti v Sovodnjah obvešča člane, somisljenike in simpatizerje, kakor tudi druge vasčane, da bo javno predstavila svojega kandidata za župana, ki je Savo Klede, kakor tudi kandidate za svetovalce v novi občinski upravi. Predstavitev se bo vršila v petek, 7. aprila ob 20. uri v občinski sejni dvorani v Sovodnjah. Na predstavitvi bodo Savo Klede in kandidati za svetovalce podrobneje obrazložili program ter pojasnili vse tisto, kar bi navzoče se posebej zanimalo.

Aktivnosti na strelišču nad Selcami v mesecu aprilu

Županstvo iz Doberdoba obvešča, da se tudi v aprilu nadaljuje dejavnost na vojskem strelišču nad Selcami. Vaje bodo danes, nato od 10. do 14. aprila, od 18. do 20. aprila ter 26., 27. in 28. aprila, vsakokrat od 8.30 do 17.30. V omenjenih dneh je prepovedan dostop na širše in ožje območje strelišča. Dostopi so primerno označeni in zavarovani.

GORICA / KRITIKE ZVEZE ANOLF

Občina pozablja na priseljence

V tem pogledu je Gorica zadnja v primerjavi z drugimi središči

Goriška občina pozablja na priseljence. Po dveh mesecih razmisljanja se ni bila sprejeta nobena konkretna odločitev, taces pa je potekel rok, v katerem bi lahko dostavilo združenje ANOLF, ki se ukvarja s pomočjo priselencem. Navedba bo nedvomno sprožila nov val ocitkov in kritik. Ze dalj časa so v odnosih med Obcino in sindikatom CISL precejšnje razprtije. Z ozirom, da so pri združenju ANOLF angazirane osebe, ki so aktivne tudi v sindikatu CISL, je kar pričakovati polemično reakcijo. Mimo vsega ostaja nereseno vprašanje,

ki bi ga bilo mogoče, z dobro voljo ze davno in predvsem pravčasno razresiti. Združenje ANOLF je občinsko upravo zaprosilo, naj preveri možnosti, da se tudi v Gorici odpre center za priseljence iz dežel, ki niso članice Evropske zveze. To naj bi bil nekakšen informacijski center, kjer bi interesentom nudili vsa potrebna pojasnila o bivanju, možnosti zaposlitve, zavarovanju, pravicah, dolžnostih itd. Občina je sprva pokazala nekaj razumevanja in je prišlo celo do prvega srečanja (ze v februarju), kasneje pa je sla zadeva v pozabo. Naloga občine naj bi bila, potem ko ni uspela zagotoviti primerne prostora, v kritju stroška za najemnino.

OBČINA / V POLEMIKO JE VČERAJ POSEGLO TUDI VODSTVO FORZA ITALIA

Spor med goriško občinsko upravo in sindikalno zvezo CISL se zaostrojuje

Ob problemih organizacije dela na občini tudi obtožbe o političnih ciljih

Polemika med sindikatom javnih uslužbencev CISL, ki je med osebjem goriske občine najmočnejša sindikalna zveza, in občinsko upravo se stopnjuje. Vanj je včeraj z ostrim tiskovnim sporočilom poseglo tudi pokrajinsko vodstvo Forza Italia, ki seveda zagovarja župana Valentija. Polemiko je nacerl ze presnji teden sindikat, ki je goriskim občinskim upraviteljem očital nespodobnost in vrsto nepravilnosti tako v sindikalnih odnosih kot tudi glede razporejanja občinskega osebja, določanja delovnih nalog, organizacije dela v uradih in občinskih storitvah.

Na te ocitke je župan Valenti takoj odgovoril z nič kaj spravljenim tonom. Zvezi CISL je namrec očital, da je njen najljubši sport v zadnjem času sistematično napadanje občinske uprave in da se pri tem poslužuje vseh možnih sredstev. Po drugi strani je glede vsebinskih ocitkov odvr-

nil, da se uprava ne izmika dialogu s sindikati, da pa so številne nepravilnosti in pomanjkljivosti se sad poslovanja prejšnje uprave, ki naj bi jih Valentijev odbor skušal postopoma reševati, medtem ko naj bi taki napadi iz sindikalnih sredin imeli samo kvarne učinke.

Županov odgovor ni utisal zveze CISL, prav nasprotno. Sindikat je namrec v novem sporočilu pikro ugotavljal, da je župan v pomanjkanju stvarnih argumentov "vrzel zadevo v politiko". Toda problemi v organizaciji dela na občini so zelo konkretni, trdi sindikat, in jih navaja: v organizaciji osebja je nekritih več kot 50 delovnih mest in to, čeprav je finančni zakon leta 1993 ze oklestil občinski organik za kakih sto delovnih mest. Mnogih storitev občina danes ni v stanju nuditi ali pa so povsem neustrezne. Uprava se dosledno poslužuje zunanjih pogodb in zakupov, in-

ternemu osebju pa dodeljuje naloge, ki so izven njegovih pristojnosti. Sindikat nadalje opozarja na napake v razpisih, ki so zakašile izvedbo natečajev za nove zaposlitve, na zamude v pripravi načrtov za izboljšanje storilnosti, na nespoštovanje predpisov o varnosti na delu, na protisindikalno zadržanje upraviteljev pri razporejanju osebja. Vse to, zaključuje CISL, se pozna v pomanjkljivem delovanju vrste služb, od mestne policije, do vzdrževanja javnega zelenja, občinskega premoženja, do delovanja tehničnega urada in drugih služb. Sindikat zato zahteva soočenje z upravo o vseh navedenih problemih in napoveduje sindikalne in sodne korake, ce bi uprava raje izbrala politiko ostre kontrapozicije.

Ce naj sodimo po včerajšnjem sporočilu Forza Italia, potem lahko pričakujemo se nadaljnjo zaostroitev. Županova stranka se

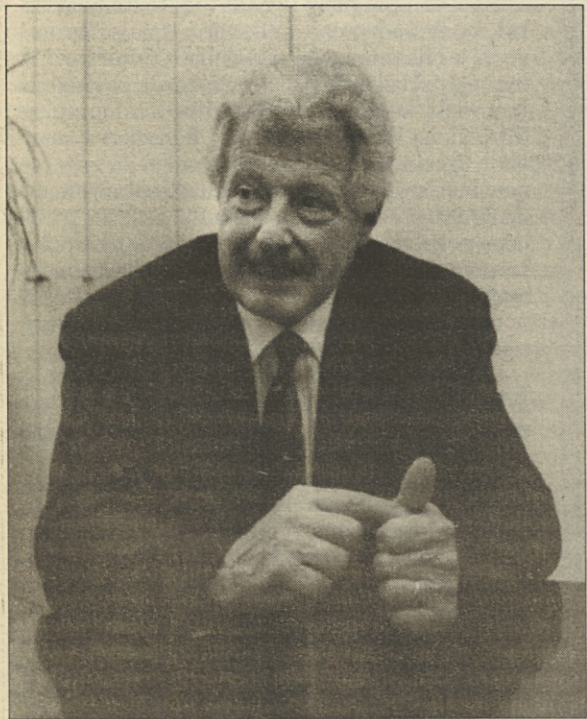
namrec sploh ne zmeni za navedene probleme, ki naj bi bili le preteza. Resnični namen sindikata, trdi, je političen: v sedanjem predvolilnem obdobju skušajo na vsak način diskreditirati župana in seveda politične sile, ki ju podpirajo. V dokaz tega navajajo spor ob obisku Mihaila Gorbacova v Gorici (priredila ga je zveza Anolf, ki je zelo blizu sindikata CISL), ko župan Valenti niso omogočili posebnega srečanja z uglednim gostom, pa se napade preko tiska na občinske upravitelje. In komu vse to koristi? Glede tega je stališče Forza Italia nekoliko dvomno: po eni strani naj bi "katoliški sindikat", kot ga imenujejo, skušal z napadi na Valentija varovati se zadnje postojanke stare KD, kot sta Goriška hranilnica in Trgovinska zbornica, po drugi pa naj bi pripravljaj teren za zavezništvo, ki se oblikuje okrog candidature Romana Prodijsa.

TRST / MANJŠINE

Prof. Christoph Pan obiskal uredništvo Primorskega dnevnika

Predsednik zveze manjšin FUEN je gost Slovenske skupnosti

TRST - Predsednik Federalistične unije evropskih narodnosti, ene najpomembnejših in vsekakor najštevilnejše organizacije jezikovnih manjšin v Evropi, prof. Christoph Pan, je prišel sinoci v Trst na povabilo deželne vodstva Slovenske skupnosti. Sestal se je z deželnim vodstvom SSK in zvečer je predaval o svoji organizaciji in o zaščiti manjšin v Evropi na sedežu krožka Virgil Scek.

Profesor Pan, ki je doma iz Bocna, je ob svojem obisku v Trstu obiskal tudi Primorski dnevnik in se v uredništvu pogovarjal o dejavnosti organizacije, ki ji predseduje, in o aktualnih manjšinskih vprašanjih, govor pa je bil tudi o navezavi stikov med Primorskim dnevnikom in dnevnikom nemške manjšine na Južnem Tirolskem Dolomiten.

KOMISIJA ZA IZVAJANJE DEŽELNEGA STATUTA

Sporno imenovanje posl. Caligarisa

Poziv deželnega sveta: Rim naj revidira to res nesprejemljivo politično odločitev

TRST - Predsednik vlade Lamberto Dini je pred kratkim imenoval strokovno paritetno komisijo za izvajanje statuta avtonomne Dežele Furlanije-Julijske krajine. Poleg dveh visokih sodnikov je bil v to komisijo imenovan tudi nekdanji general in trenutno evropski poslanec »Forza Italia« Luigi Caligaris. Njegovo imenovanje je sprožilo glasne proteste v deželni skupščini, ki je pozno popoldne soglasno pozvala ministrskega predsednika, naj takoj revidira to sporno in politično zelo dvomljivo odločitev.

Vest o imenovanju bivšega generala je na dopoldanskem zasedanju skupščine uradno sporočila predsednica deželnega odbora Alessandra Guerra. V sejni dvorani so takoj glasno odmevali protesti, takojšnji prekinitev seje pa sta zahtevala in dosegla načelnika DSL Renzo Travanut in Ljudske stranke Bruno Longo. Popoldne je, kot rečeno, skupščina soglasno odobrila dokument, s katerim poziva predsednika Dinija, naj se odreče Caligarisu. Poleg Longa in Travanuta, so resolucijo pod-

pisali se Fausto Monfalcon (SKP), Elia Mioni (Zelena lista), Franco Cecotti (Severna liga) in Mario Durat (socialisti).

Dinijeva odločitev je res presenetljiva. Evropski parlamentarec Caligaris je namreč kvečjemu strokovnjak za vojaška in strateška vprašanja, ne pa za pravne probleme izvajanja deželnega statuta. Vrh tega pa je njegovo imenovanje strankarsko zelo obarvano, čeprav je Caligaris že nekaj časa v polemiki z Berlusconiem in z njegovo stranko. Evropslanec je bil zaradi tega politično emarginiran in je tudi izgubil mesto deželnega koordinatorja »Forza Italia«.

Deželni svet, ki bo spet zasedal danes, se je včeraj v glavnem ukvarjal z odgovori predsednice Guerrove in drugih odbornikov na vprašanja in interpelacije raznih svetovalcev. Skupščina je vsekakor zavrnila resolucijo DSL, ki je osporavala imenovanje nekaterih ravnateljev deželnih odbornikov in oddelkov. Zvečer pa je odobrila politični dokument o zelo nejasni usodi tržaske pomorske družbe Lloyd Triestino.

PISMO UREDNIŠTVU

Na pragu Evrošole

O Evrošoli se že dolgo suslja, govori in piše. Organizacijski odbor, v katerem imamo tudi mi svoje mesto, se je osnoval že v jeseni leta 1993 in se od takrat redno sestaja. Z Evrošolo bomo proslavili 50-letnico obnove slovenskih sol, vendar je bilo že na začetku vsem jasno, da bo to velik praznik celotnega zamejstva in ne samo naših sol. V tem duhu se tudi pripravljamo na 20. april, ko bo stekla uradna otvoritev srečanja evropskih manjšin.

Na večini sol so priprave že v polnem teku, otroci se učijo in prepevajo himno Evrošole 1995, organizira se namestitev otrok in njihovih spremljevalcev po družinah, pripravljajo se sportni dan, kulturna društva in ostale organizacije si zamisljajo in vadijo večerni program, pri katerem bo vsaka točka trajala največ par minut, sicer se vsi ne bodo mogli zvrstiti na odr... V zra-

ku je torej že čutiti, da gre zdaj za res in da ni več dosti časa za odlašanje. Kljub temu smo bili prav pred kratkim deležni neprijetnega presenečenja, saj kaže, da čisto vsem le ni vsem kako do tega, da tako množično in za nas kulturno pomembno manifestacijo izpeljemo na kar se da dostojen način.

V ponedeljek, 27. marca, je bila v veliki dvorani Prosvetnega doma na Opcinah skupna vaja oz. sestanek vseh krajevnih ustanov, se pravi vseh kulturnih in sportnih društev, krožkov in ostalih organizacij, ki delujejo na nemajhnem področju od Repentabske občine pa tja do Bazovice. Dobre tri tedne pred začetkom štiridnevne manifestacije so se tam zbrali - reči in piši - samo predstavniki repentabskega kulturnega društva Kraski dom in taborniške organizacije Rod Modrega Vala! Profesorici sole »Srečka Kosovel« sta vse skupaj koordinirali in skupaj smo si nekako zamislili,

kako naj bi potekal pester program, ki ga bomo gostom predstavili v petek, 21. aprila zvečer. Pri vsej dobri volji pa nismo mogli mimo dejstva, da bi bila dvorana popolnoma prazna, če je ne bi napolnilo okoli trideset mlajših tabornikov in tabornic, ki jim je vodstvo organizacije že predčasno zabicalo, da je prisotnost na vaji res pomembna. Kaj pa vsi ostali? Na vzhodnem Krasu deluje kar nekaj številčno močnih društev in organizacij, ki smo jih tokrat pogesali. Morda se le vsi skupaj premalo zavedamo pomembnosti in predvsem odmeva, ki ga bo imela taka prirediteljska sirom po Evropi. Skoraj tristo otrok bo svoj glas poneslo na različne konce našega kontinenta. Storimo kaj, da bo njihov glasek cimbolj navdušen, ko bodo ob vrnitvi domov pripovedovali svojim prijateljem o slovenski manjšini, ki živi v Italiji. Toliko v premislek.

Taborniki RMV

SKLAD MITJE ČUKA

Rast otrok: treba je tehtno razmisliti, preden stopimo do zdravnika

Včasih si starši delamo probleme tudi tam, kjer bi ne bilo potrebno oziroma tam, ker bi ne bilo potrebno dvigniti prahu.

Vendar smo kljub temu mnogi pomislili, ali naš otrok odrasča »po pravilih« in kako bo velik ta otrok, ki je trenutno neboljen dojenček z velikimi vprašajočimi očmi. Res je vsekakor, da so lahko problemi z rastjo prav resne narave.

Posebej se lahko starši zavedo razlik v rasti takrat, ko začne otrok obiskovati otroški vrtec. Ko ga primerjajo z ostalimi vrstniki se jim kaj kmalu lahko porodi misel: »Ali ni morda naš Dejan premajhen? Predroben? Premalo razvit?«

Ce je droben, si delamo še dodatne skrbi, ker »nič ne je«, hkrati pa nič ne primerjamo sebe in drugih staršev: ali smo sami nizke rasti, morda celo drobni? Res je, da so sedanje generacije nekoliko višje od preteklih. Srednja velikost za fantje naj bi bila približno 180 centimetrov, za dekleta pa kakih deset centimetrov manj.

Torej je navsezadnje res, kdor je majhen, se bo sredi povprečja nase družbe znašel v težavah. Zakaj? Zaradi standardov. Glede na poprečno višino prebivalstva se namreč postavljajo na izmerjeno višino zvonci na stanovanjskih hišah, stenski v telefonskih celicah in podobno... do oblek, ki jih ne najdes, če nisi grajen po standardih.

Pravzaprav morda leži prav v takih izkušnjah vzrok, zakaj nastopajo nekateri majhni ljudje tako nasilno in oblastniško: s tem kompenzirajo morebiti to, kar jim manjka v višini.

Ce se nekoliko zamislimo v rast svojih otrok, si bomo kaj kmalu edini, da opazujemo njihovo rast predvsem preko oblek, ki jih moramo kupovati, ker so jih prerasli. Hkrati pa bomo opazili,

da se obdobja rasti prepletajo z obdobji mirovanja.

Tudi je jasno in lahko razumljivo, da bo dojenček rasel po 2, 5 cm na teden, pri otrocih, ki so stari dve do štiri leta pa bo ista obleka trajala kar dolgo, kajti v tem času se rast upočasni, hkrati pa otrok ni več tako okrogel, kakršnega smo bili navajeni, ko je še bil dojenček. Otroci se pripravljajo na »vsolanje«. Po mnenju izvedencev se ta sprememba v zunanji obliki pojavlja danes nekoliko prej kot v preteklosti.

Druga velika sprememba nastane v puberteti, ki jo dekleta doživijo nekoliko prej kot fantje. Toda tudi med vrstniki lahko pride do časovno različnih sprememb v razvoju. Ti časovni razmaki ali razlike so lahko dolgi dve do tri leta.

Ce se povrnemo k štiriletnikom, potem moramo upoštevati mnenje izvedencev, ki povedo, da pride včasih pri njih do odstopanja v rasti oziroma do predolge pavze. Takrat moramo seveda poiskati vzroke.

Včasih gre za čisto naravno odstopanje, ki pa ga ne smemo podcenjevati. Zdravnik pa lahko ugotovi tudi organske disfunkcije. Te so lahko hormonske, metabolične ali drugačne narave.

Včasih je dovolj, potem ko je zdravnik ugotovil pravi vzrok za zaostajanje v rasti, enoletno zdravljenje, včasih pa mora biti trud dolgotrajnejši.

Nekatere hormonske terapije - če so potrebne - so zelo drage. Hormone dodajajo v nekaterih primerih otroku z eno injekcijo na dan, kar lahko stane do 22 milijonov lir.

Vsakdo si tega ne more privoščiti!

Deklice lahko boleajo za tako imenovanim Ulrich-Turner sindromom. Gre za kromozomsko

motnjo, ki jo tudi zdravijo na hormonski osnovi. Ta sindrom zajema poleg drugih organskih motenj tudi zaostajanje v rasti.

Včasih gre le za relativno zaostajanje v rasti tistih otrok, ki ne dohajajo svojih vrstnikov, na koncu pa se razvijejo po normi kot vsi ostali. Tudi take začasne zastoje v rasti zdravijo s hormoni.

Pri tem moramo starši seveda vedeti eno: velike večine nizkorasčenih otrok tudi danes ne moremo povečati. Včasih, ko gre za genetsko zancilnost, tudi hormoni ne morejo veliko pomagati. Toda pri tem ne gre za bolezen. Velikokrat se namreč zgodi, da moski nizke rasti najde - kot sebi primerno - se nize rasceno žensko in zato ni nič čudnega, če tudi njuni otroci niso visoki.

Pravijo, da velja za mero, kako visoki bodo otroci, naslednja formula: za dekleta moramo sešteti višino matere in višino očeta in od tega odbiti 13 enot, ostanek pa deliti z dva. Za fante pa naj bi sestevku materine in očetove višine dodali trinajst in vsoto delili z dva. Koliko lahko velja taka norma, lahko ugotovijo vsi tisti starši, ki imajo nekaj otrok in se je vsak razvil v višino po svoje.

Natančneje pa lahko ugotovi tendenco rasti v ekstremnih primerih zdravnik z rentgensko preiskavo skeleta, ki pa jo opravlja šele po sedmem letu starosti. Lahko se zgodi, da morajo nekaterim otrokom zaustaviti rast. Tudi to počenja s hormoni. Do tega pride, če je res potrebno, kajti upoštevati je treba tudi stranske učinke takega zdravljenja.

Danes lahko z zdravili vplivamo na rast: prav zaradi tega je se bolj potrebno, da starši dobro premislijo, ali je v primeru njihovega otroka tak vpliv resnično potreben.

IZ MOJIH SPOMINOV / 8

Slovenska šola in jaz

KSENJA LEVAK

Življenje v taki šoli ni bilo nikoli enolično ali celo dolgočasno. Za to so nehoti poskrbeli že dijaki sami, včasih pa tudi hudomušno naključje ali celo profesorji. Nekaj let pozneje smo dobili centralno kurjavo, zato je bila potrebna večja zaloga kuriva. Kadar ga je zmanjkalo, je hišnik telefoniral na občino. Prisli so delavci in začeli raztovarjati premog. S tovarnjaka so ga na hrbtu nosili v vrečah do odprtine v tleh in ga skozno spuscali v klet. Onkraj talne odprtine je krajši hodnik vodil na dvorišče, kjer so se dijaki, kadar je bilo lepo vreme, med odmorom lahko malo razgibali. Ker je bil dostop na dvorišče zaradi skladiščenja premoga zaprt, sem učencem svetovala, naj ostanejo v razredih. Strinjali so se. Nenadoma pa se je pojavila mlajša kolegica, ki si je verjetno želela svežega zraka. Zacele mi je prigovarjati, naj dijakom dovolim na dvorišče, saj bodo pazili, ker so že dovolj pametni. Prepricala me je in mimo temne odprtine smo odšli na dvorišče. Čez deset minut je bilo odmora konec. Kolegica in jaz sva opozarjali vsakega ocenca posebej, naj pazi, ko stopa ob robu odprtine. Nekaj debelusen dijak je sicer upošteval opozorilo, ker pa je bil neroden, je zdrknil prav v zevajočo luknjo. Nastala je grobna tišina. Vsi smo zadrževali dihanje, kaj se bo zgodilo. Slisati je bilo le drobce premoga, ki so se kotilili v temi. O dijaku pa ni bilo ne duha ne sluha. Kar naenkrat priteče po stopnicah, ves črn kot dimnikar. Smeha in zabave ni bilo ne konca ne kraja.

Katinarski dijaki so bili bistrih glav, nekateri pa tudi precej poredni in nagajivi. Ljudje so se pritoževali zaradi njihovih »podvigov«. »Videla sem vašega fanta, kako je metal mlade zajčke ob zid,« je hitela pripovedovati neka ženska. Starejši možakar je godrnjal, čes da si nasi učenci marsikaj dovolijo. Opazoval jih je, kako so odrabljeni in zapuščen avto zvezli na kolovoz in ga nato pogнали v potok. Tudi sosedu, ki se je ukvarjal s konjerejo, so se hudo zamerili. Ko sem zvedela za te pritožbe, sem v razredu začela poizvedovati, da bi dognala kaj več o tej stvari. Dijaki so prvi hip obstali. Ko pa sem dodala, da že vse vem, so mi začeli pripovedovati, kaj so počeli na gmajni. Igrali so se s konji in jih drazili, dokler ni neka kobila zarezgetala in poskočila. Malo je manjkalo, da ni nekomu odnesla pol zadnjice. Ob takih vragolijah sem s težavo krotila smeh, obenem pa me je mikalo, da bi vse posteno našeskala.

Pri tako navihanih dijakih se ni bilo lahko odločiti, kam z njimi na solski izlet. Izbrali smo Rezijo, ki je bila za večino res nekaj novega. Vreme nam ni bilo najbolj naklonjeno, a so si kljub temu lahko ogledali nekaj značilnih naselij. Dijakom so ugajala strma, slikovita pobojca s številnimi zuborecimi potoki. V takem svetu so se hitro znašli. Skakali so čez manjše potoke in se pri tem zelo zabavali. Seveda ni slo brez lažjih nezgod. Enemu so se po sivu raztrgale hlače, drugi pa se je znašel z nogami v vodi, vendar sta si znala oba pomagati. Denarja jima ni manjkalo, zato si je prvi takoj kupil sukanec in iglo ter se lotil šivanja, da ne bi razkazoval zadnje plati, drugi pa si je kupil nogavice, da se ne bi prehladil ali celo zbolel. Dogodivščine pa so dosegle svoj višek, ko smo se ob povratku ustavili na Stari gori pri Cedadu. Casa je bilo dovolj, da so se dijaki lahko razkropili po bližnji okolici. Ravnatelj in profesorji nismo bili zaskrbljeni, ker smo kraj dobro poznali. Pred odhodom smo se zadovoljni zbrali pri avtobusu. Nenadoma pa je ves razburjen privihal podkastnik italijanskih vojaških enot, ki so bile nastanjene v bližini. Skušal nam je dopovedati, da so se naši dijaki radovedno približali nezastraženim skalnim votlinam, kjer so bili postavljeni topovi. Nekateri dijaki naj bi celo skušali naravnati top na strel. Pri tem se je baje najbolj izkazala učenka, ki je bila znana po svoji vedrini in dovtipnosti. Nasim glavnem sicer ni uspelo streljati s kanonom, pač pa se je gospod ravnatelj z rafali besed razpistolil v pogovoru s podoficirjem. Ko smo se vračali domov, nas je vsevpred obšel jeval z jeznimi pogledi. Enodnevnih solskih izletov se odtlej ni več udeleževal.

(Nadaljevanje sledi)

gospodarstvo in finance

DENARNI TRGI / DOLAR ŠE PADA

Iz ZDA zagotovila o prizadevanjih za trdno valuto

Lira včeraj izrazito nihajoča

RIM - Za včerajšnji dan na denarnem in borznem trgu je bila spet značilna velika nestabilnost gibanj, ki so se od začetnih spodbudnih trendov preusmerila navzdol, nato pa v drugi polovici dneva znova nekoliko zavrla padanje. Lira je glede na torek nekoliko popustila marki, pridobila pa v menjavi z dolarjem, medtem ko je milanski borzni indeks izgubil približno pol odstotka.

Dolar je tako se naprej glavni zunanji »krivec« med valutnih trenj in tudi včeraj ni pokazal nobenih znakov o morebitnem preobratu negativnega gibanja njegove vrednosti, ki je te dni padla na novo najnižjo vrednost po drugi svetovni vojni. To je ameriško administracijo naposled je prisililo k ukrepom, ki pa jih opazovalci že ocenjujejo kot neucinkovite.

V ponedeljek ponoči je začela ameriška centralna banka na azijskih borzah kupovati dolarje, akciji pa se je pridružila tudi japonska centralna banka. Z jeni in markami so kupili skoraj dve milijardi dolarjev, kar pa ni veliko pomagalo, saj so operaterji takoj pokupili novo zalogo mark in jenov. Poseg ameriške centralne banke na azijskih borzah je prvi po treh letih, trgi pa so ga sprejeli s presenečenjem in ugibanji, ali se bodo še nadaljevali. Potezi se tokrat niso pridružile evropske države, ki se z ZDA se vedno razhajajo glede številnih mednarodnih ekonomskih problemov, med drugim tudi glede ameriške pomoči Mehiki.

Sekretar ameriške zakladnice Robert Rubin je v uradni izjavi dejal, da je Clintonova administracija prepričana, da je močan dolar v interesu Amerike, zato si bodo se naprej prizadevali krepiti dejavnike, ki vplivajo na močno in stabilno valuto. Ameriški razvoj bo tudi vnaprej spremljala nizka inflacija. Administracija je zdaj, ko imajo ZDA najnižji proračunski primanjkljaj v bruto-domacem proizvodu med vsemi sedmimi najrazvitejšimi državami, tudi trdno odločena zmanjšati primanjkljaj in povečati varčevanje, je zagotovil Rubin.

Med analitiki prevladuje mnenje, da bi za spremembo padajočega trenda ameriške valute potrebovali zelo močno in usklajeno akcijo; tokratna poteza je po njihovem premalo, da bi si dolar res opomogel. Prepričani so, da ZDA živijo prek svojih možnosti, kar jim povečuje trgovinski in proračunski primanjkljaj. Valutni trgi tako ravnanje samo kaznujejo. Zanimivo je sicer, da sibak dolar doslej ni v večji meri skodoval ameriskemu finančnemu trgu in gospodarstvu, saj so ostale cene delnic in obveznic visoke, vendar se analitiki sprašujejo, kako dolgo lahko to se traja.

INPS / ZA OBRTNIKE IN TRGOVCE

Letos več v blagajno pokojninskega zavoda

Povečano breme pokojninskih prispevkov

TRST - Samostojnim delavcem, ki redno in poklicno opravljajo obrtno ali trgovsko dejavnost, v teh dneh skrbstveni zavod INPS dostavlja na dom svezeni poloznic, s katerimi bodo plačali socialne dajatve za leto 1995. Prvi obrok fiksnega prispevka bodo morali poravnati do 20. aprila, naslednje zapadlosti pa so 20. julij, 20. oktober in 20. januar prihodnjega leta. Do 30. junija (morda celo do 31. maja) pa bodo plačali se morebitno razliko na višje dohodke v tekočem letu.

Za leto 1995 je najnižnji podjetniški dohodek, ki se upošteva za izračun ustreznega zavarovalnega prispevka, poskočil na 19.868.056 lir, četudi je dejanski doho-

dek nižji od omenjene vrednosti. Podjetniški dohodek se nanasa na iztržek vseh dejavnosti zavarovanca in ne le gospodarske dejavnosti, ki je bila prijavljena ob vpisu v poklicne sezname na Trgovinski zbornici. Najnižji prispevek, razdeljen na štiri obroke, bo tako znašal 2.980.208 lir. Prispevna stopnja za dohodke v razponu med 19.868.056 in 57.578.000 lir (tako imenovana »pokojninska streha«) znaša 15 odstotkov. Za redno vpisane pomočnike v podjetju, ki niso dopolnili 21. leta starosti, se aplicira nižji kolicnik 12 odstotkov. Za dohodkovni pas med 57.578.000 in 95.963.333 liri je prispevna obremenitev za odstotek višja (16 oziroma

13 odstotkov), morebitni višji dohodki pa so oporoščeni socialnih dajatev za pokojninski sklad INPS.

Osnova za izračun dolgotrajnega obrtniškega oziroma trgovskega prispevka ni več dohodek, ki ga je podjetnik ustvaril leto prej, temveč je od leta 1993 podjetniški dohodek v tekočem letu. Predujem se zato računa na osnovi dohodka iz leta prej, po oddaji davčne prijave pa mora zavarovanec poravnati se morebitno razliko, če je prijavil višji dohodek. Od leta 1993 obrtniki in trgovci ne plačujejo več zdravstvenega prispevka (davka na zdravje) s položnicami, temveč se ta dajatev poravnava ob zapadlosti, ki veljajo za davčno prijavo. (B)

PRIVATIZACIJE

Tudi za Stet se obeta trdno jedro

ELIO FORNAZARIC

Vse privatizacije, opravljene v zadnjih mesecih v Italiji, imajo nekaj skupnega: v nasprotju z izpovedanimi načeli, če se bodo s privatizacijo javna podjetja spremenila v public companies, so vse brez izjeme tako ali drugače presle v roke malostevilnih megadelničarjev, mali varčevalci pa so ostali praznih rok ali pa so doživeli na borzi grenka razočaranja. Omenimo naj samo privatizacijo dveh vodilnih bank, Credito Italiano in Banca Commerciale Italiana, ki sta danes kljub vsem načelom o razveljavi angaziranju cim širšega kroga drobnih delničarjev, trdno v rokah starostne zavoda Mediobanca Enrica Cuccie in njegovih oziroma sodelavcev.

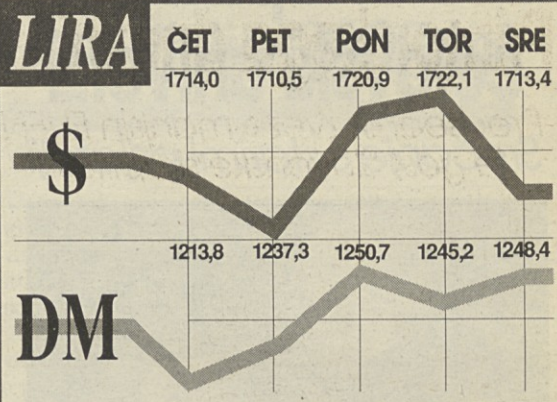
Na načelo, po katerem naj bi državne družbe s privatizacijo postale nekakšne »ljude« imovine, v smislu, da bi bila njihova glavnica razpršena med tisoči malih delničarjev - kar bi med drugim prispevalo tudi k povečanju borznega poslovanja v državi - se vlada v teoriji še vedno sklicuje. V resnici pa se stvari razvijajo nekoliko drugače. Kakor je splošno znano, se v pristojnih forumih v Rimu zdaj pripravljajo na privatizacijo družbe za te-

lekomunikacije STET, državnega zavoda za ogljikove vodane ENI in državne ustanove za električno energijo ENEL. Gre za tri proizvodno-distribucijske velikane, na katere privatni kapital komaj čaka, saj se pri njih obeta možnost donosnih naložb brez posebnih tveganj.

Glede na to, da so prvi primeri privatizacije povsem zgrešili cilj, da bi Italija res dobila teoretsko opazovane public companies, bi zdaj lahko pričakovali, da bo vlada revidirala privatizacijski postopek tako, da bi se podobne »nezgode« ne mogle več dogajati. In kaj se dogaja v resnici? Sam ministrski predsednik Dini na skupščini združenja Assolombarda v Milanu izjavi, da bodo STET, ki bo privatizirana v letošnji jeseni, prepustili nekemu »trdnemu jedru« močnih delničarjev, okoli katerih se bo sukala množica drobnih vlagateljev v Stetove delnice. Prisotni industrijski nimajo posebnih pripomb, na opozorilo nekega časnikarja, da se s takim nastopanjem odpira možnost nastanka zasebnega monopola na obutljivem področju, kakršno je prav telekomunikacijsko, pa premier

opozori na obstoj treh varnostnih momentov: na bodočo »authority«, ki bo nadzirala področje telekomunikacij, na delovanje nadzornega organa Consob in na obstoj zakonske norme, ki uvaža v dvomljivih primerih tako imenovano »javno ponudbo za odkup« (opa)

Omenjene authority pa se ni in je vprašljivo, ali bo sploh zmožna opravljati tako zahtevno nalogo v trenutku, ko bo STET prešel v zasebne roke. Consob in norma o javni ponudbi opa pa sta v primerih Credit in Comit gladko odpravljali. Lahko torej pričakujemo, da bo tudi STET po privatizaciji v polni domeni ozkega kroga megadelničarjev. V tem primeru pa ne gre za neko industrijsko podjetje, ki bi bilo podvrženo tržnim zakonom ponudbe in povpraševanja. Je proizvodno-distribucijska družba, ki se ukvarja z obutljivimi javnimi storitvami in ki zato posega globoko v gospodarsko in socialno tkivo države in vsega prebivalstva. Prav zato bi morali v Rimu obravnavati problem njene privatizacije se veliko bolj previdno in preudarno kakor na primer privatizacijo bančnih zavodov Credit in Comit.

NA POBUDO SDGZ IN SGZ

Pred začetkom trije tečaji SDZPI

TRST - Na Slovenskem deželnem zavodu za poklicno izobraževanje se bodo v kratkem začeli trije tečaji, ki so bili pripravljeni in prirejani po meri in potrebah naših podjetij. Trgovska, obrtna in zunanjetrgovinska podjetja, ki so včlanjena v SDGZ, so namreč že večkrat izrazila potrebo po izobraževanju in izpopolnjevanju kot sredstvu za premostitev krize in za iskanje razvojnih možnosti. Poglejmo, za katere tečaje gre:

Tečaj o tehniki prodaje (40 ur)

je namenjen trgovcem in drugim sodelavcem v podjetju (tudi zunanjetrgovinskem in obrtnem), ki so v stiku s klienti. Program zajema marketing, psihologijo, proces in situacije prodaje. Po tečaju za vpis v trgovski seznam REG je to nova dragocena priložnost za prevetritev našega trgovskega potenciala. Predavanja se bodo začela se v tem mesecu in bodo močno strnjena.

Tečaj za zunanjetrgovinske operaterje (50 ur)

je namenjen izkušenim kadrom za izpopolnitev njihovega poznavanja sprememb na področju mednarodne trgovine in z njo povezanih storitev, kot so prevozi, spedicija, pravno-administrativne službe, carina, finansiranja, davki, certifikacija kakovosti itd. Program in predavatelji (ki bodo strokovnjaki z nastetih področij) so bili že uspešno »testirani« pri prvi izdaji tečaja novembra in decembra lani. Predavanja bodo aprila in maja, dvakrat tedensko po 18. uri in ob sobotah.

Tečaj o podjetniški strategiji (30 ur)

je namenjen lastnikom in vodilnim kadrom podjetij s poročja zunanje trgovine, grosistične trgovine in komercialno usmerjene obrti. Omogočil jim bo prepotrebno prilagoditev pristopov na sodobne tržne razmere in bo trajal tri dni. Potekal bo maja, od četrta do sobote, in sicer pod vodstvom konzultantov dr. Orazia Musmeci in dr. Graziana Iselle iz Bologne. Pri organizaciji tečaja poleg SDGZ sodeluje tudi Slovensko gospodarsko združenje iz Gorice. Program: scenariji, strategije, cilji; ekonomsko-finančne postavke strateskega procesa v podjetju; proces vodenja.

Slovensko deželno gospodarsko združenje toplo vabi člane, naj izkoristijo te priložnosti in pohitijo z vpisom pri SDZPI v Trstu (tel. 040/566360 in 569119). Poojasnila nudi tudi tajništvo SDGZ.

Ugodni vtisi študentov z izleta v Kranj

TRST - Skupina dvajsetih slovenskih univerzitetnih študentov iz Trsta in Gorice se je na pobudo Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje in s pomočjo tržaškega podjetja Eurosava, ki je izlet sponsoriziralo, mudila pretekli petek na izobraževalni ekskurziji na Gorenjskem.

Ogledala si je tovarno Sava v Kranju, kjer proizvajajo pnevmatike za motorna vozila in druge gumijaste izdelke. Direktor marketinga Koren in predstavnik Eurosava iz Trsta Robert Vidoni sta študente seznanila z gospodarsko organizacijo podjetja in z možnostmi kooperacije

med tem podjetjem in tujimi partnerji.

Da bi se se podrobneje seznanila s to problematiko, si je skupina popoldne ogledala se Center za management na Brdu pri Kranju.

Izmenjava mnenj o podjetniški in gospodarski problematiki je bila za univerzitetnike izredno pozitivna. Študentje namreč nujno potrebujejo neposreden stik z realnostjo, s katero se bodo v bližnji prihodnosti srečali pri svojem poklicnem delu. Spoznali so, da za bodoče zaposlovanje ne zadostuje le gola teoretična izobrazba, ampak tudi povezava s stvarnostjo, za kar so podobne pobude zelo dragocene.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

NOVOST V POLETNEM VOZNEM REDU

Ljubljana - Praga - Ljubljana
3-krat tedensko

Ljubljana - Barcelona - Ljubljana
2-krat tedensko

Ljubljana - Kopenhagen - Ljubljana
2-krat tedensko

Ljubljana - Rim - Ljubljana
3-krat tedensko

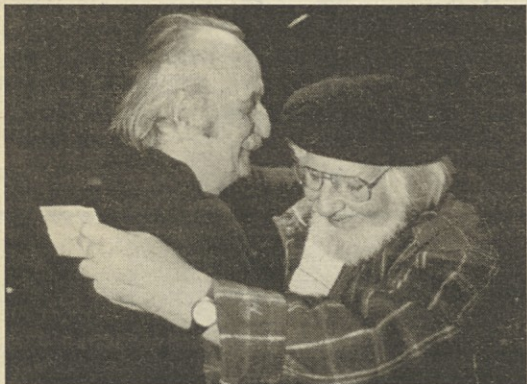
Informacije in rezervacije:
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7,
tel. 061/131-81-55
prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6,
tel. 061/313-312
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3,
tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45,
tel. 066/38-458, 38-512

KOROŠKA / SREČANJE

Ernesto Cardenal nastopil na celovski univerzi

Srečanje s starimi prijatelji

CELOVEC - Vrhunec več kot desetletnega sodelovanja koroskega Solidarnostnega gibanja z Nikaragvo je bil obisk najbolj znanega srednjeameriškega pesnika in duhovnika Ernesta Cardenala na celovski univerzi. Prvi minister za solstvo v sandinistični vladi po padcu somozovega režima je na celovski univerzi pred večstoglavo množico bral med drugim tudi iz svojega najnovejšega cikla Spev stvarstvu, pri čemer ga je spremljala cilensko-nemsko skupina Grupo Sal. Cardenala je prisrčno pozdravil v Celovcu njegov osebni prijatelj, koroski pisatelj Janko Messner (na sliki).

NOVICA

Nova nesoglasja v koaliciji: zunanji minister Mock izločil državno sekretarko Edererjevo

DUNAJ - Novo nesoglasje v vladni koaliciji: zunanji minister Alois Mock (ÖVP) je za svojega zastopnika v t. i. refleksijski skupini, ki je odgovorna za pripravo vladne konference Evropske zveze leta 1996, imenoval avstrijskega veleposlanika v Bruslju Manfreda Scheicha, ne pa socialdemokratske državne sekretarke za evropska vprašanja Brigitte Ederer, kot je to od svojega koalicijskega partnerja zahteval kancler Franz Vranitzky. Edererjevo je Mockova odločitev hudo prizadela, saj jo je zunanji minister že lansko leto izrinil iz uradne avstrijske delegacije, ki je na otoku Krf podpisala izjavo o pristopu Avstrije k Evropski zvezi. Tudi Vranitzkega je odločitev zunanjega ministra očitno presenetila, poudaril pa je, da se zaradi »malenkostnih zadev ne bo spustil v ponoven spor s koalicijskim partnerjem«. Zvezni kancler je svoji izjavi še dodal, da bi v komisiji sicer raje videl politika in ne uradnika, navsezadnje pa odloča o liniji v evropski politiki zvezna vlada in ne zunanji minister Mock. (I. L.)

CERKEV / JAVNOST IN POLITIKI ZAHTEVAJO KONEC MOLKA

»Afera Groer« dobiva politične razsežnosti

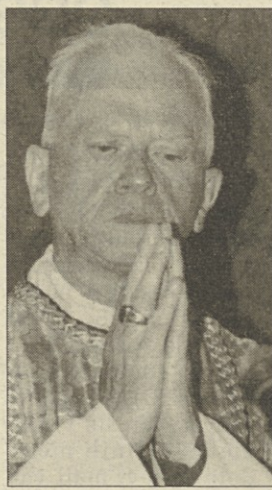
Kljub obdolžitvi izvoljen za predsednika škofovske konference

DUNAJ - Afera v zvezi z dunajskim nadškofom in kardinalom Hansom Hermannom Groerjem, ki ga je nekdanji gojenec in dijak obdolžil spolne zlorabe, dobiva vse večje - tudi politične - razsežnosti.

Kritika molka najvisjega avstrijskega cerkvenega dostojanstvenika v zvezi z očitki, ki lete nanj, je iz dneva v dan glasnejša. Dejstvo, da je bil Groer v torek na spomladanskem zasedanju avstrijske škofovske konference potrjen za predsedujočega konference, je zadevo še zaostri. Zdaj so se v razpravo namreč vključili tudi vodilni avstrijski politiki - od kanclerja Vranitzkega prek podkanclerja Buska do politikov iz vrst opozicije.

Tako se je včeraj prvič oglašil tudi zvezni kancler Franz Vranitzky, ki je dejal, da si ne more predstavljati, da bo Cerkev »se naprej molčala in javnosti ne ponudila jasne predstave, kako namerava rešiti aktualni problem«.

Hitro in jasno rešitev afere v zvezi z dunajskim nadškofom so zahtevali tudi nekateri drugi vidni politiki. Tako je predsednik ljudske stranke in podkancler Erhard Busek pozval Groerja, naj končno odgovori na očitke o spolni zlorabi, to pa je zahtevala tudi predsednica zelenih Madeleine Petrovič. Predsednica Liberalnega foruma Heide Schmidt se je izrekla za Groerjev odstop, njegovo potrditev za predsednika škofovske konference pa

Pod vse večjim pritiskom: nadškof kardinal Groer

je označila za provokacijo.

Groerjeva strategija molka, ki jo očitno zagovarja večina avstrijskih škofov, je deležna tudi

ostre kritike iz cerkvenih krogov. Dunajski pomožni škof Krätzl, znan strokovnjak za verska vprašanja Holl in predsednik avstrijskega Karitasa Schüller so kardinala javno pozvali, naj prekine svoj molk in javno odgovori na obtožbo. Krätzl v najnovejši izdaji katoliškega lista Die Furche (Brazda): »Vsak, ki deluje v javnosti, mora sprejeti kritiko. Tudi zlonamerna kritika večkrat zadene resnico«.

Po zadnjih informacijah bo Groer ob sklepu spomladanskega zasedanja avstrijskih škofov le priredil tiskovno konferenco, ni pa se znano, če bo odgovoril na vprašanja v zvezi z dogodki v semenišču Hollabrunn. Ivan Lukan

ŠENTVID / 3. KULTURNI TEDEN KOROŠKIH SLOVENCEV

Prispevek k boljšem sožitju

Maria Trampusch Novak

CELOVEC - Biro za slovensko narodno skupnost pri koroski deželni vladi prireja (skupno s slovenskim oddelkom ORF-a v Celovcu) tokrat že tretjič Kulturni teden koroskih Slovencev. Letosnja prireditev bo potekala v okrajnem mestu Sentvid ob Glini, in sicer od 24. do 28. aprila, slavnostne otvoritve pa se bo udeležil zvezni kancler Franz Vranitzky.

Namen prireditve, ki je v preteklih dveh letih gostovala v Spitalu ob Dravi in v Trgu, je seznaniti prebivalstvo zunaj dvojezičnega ozemlja s

kulturo koroskih Slovencev, je v okviru predstavitve letosnjega programa poudarila Maria Trampusch Novak, vodja biroja za koroske Slovence. Glede na letošnjo 75. obletnico plebiscita pa je izrazila tudi željo, da bi bila prireditev v Sentvidu eden izmed prispevkov k boljšemu sožitju in medsebojnemu spoznavanju in razumevanju med obema narodoma na Koroskem.

V okviru kulturnega tedna se bodo koroski Slovenci predstavili nemško govorecim sodeželanom z glasbo (zbor Podjuna

in Zarja, kvartet Rož, ansambel Drava), z razstavo Rudija Benetika in etnografsko razstavo z naslovom Doživeta arhitektura na južnem Koroskem ter z muzikalom Jost in Jaka. Na programu, ki sta ga soorganizirali obe osrednji slovenski kulturni organizaciji, pa bodo seveda tudi skupni nastopi z zbori in skupinami iz Sentvida in okolice.

Predstavitve programa sta se udeležila tudi namestnik direktorja deželnega urada Anderwald in vodja slovenskega oddelka ORF v Celovcu Mirko Bogataj. Ivan Lukan

SODIŠČE

Orožje za Hrvaško: sodba preložena

Nove priče

CELOVEC - Na tukajšnjem deželnem sodišču se je sodna obravnava proti stirim moškim, ki so obtoženi nezakonitega trgovanja z vojaškim orožjem, končala s preložitvijo procesa do sredine maja.

Moskim, trem Koroscem in enemu Madžaru, državni tožilec očita, da so v letih 1992 in 1993 prek Madžarske (in deloma tudi prek Slovenije) tihotapili vojaško orožje vredno najmanj 50 milijonov silingov na Hrvaško in v Srbijo. S tem so obtoženi tihotapci kršili avstrijski zakon; državni tožilec je vložil obtožbo zaradi ogroženja avstrijske nevtralnosti. Za takšno nezakonito dejanje je zagrožena kazen od enega do pet let pripora.

Sodnik je obravnavo preložil, ker se dva obtožena sploh nista pojavila v sodni dvorani, obramba pa je imenovala več novih razbremenilnih prič, ki naj bi sodeisce se slisalo.

Kot je znano, je bil izvoz vojaškega orožja v države na ozemlju nekdanje Jugoslavije prepovedan tedaj, ko je začela vojna, vendar obtoženih trgovcev to nikakor ni motilo in so veselo trgovali z odjemalci orožja na Hrvaškem in Srbiji. (I. L.)

MADŽARSKO-ROMUNSKI ODNOSI

Madžarska manjšina večno jabolko spora

Romunski politiki zahteve manjšine označujejo kot zahteve skrajnežev po delu Transilvanije

BUDIMPESTA - Madžarska je znova opozorila, da nereseno vprašanje dvomilijonske madžarske manjšine v Romuniji ostaja kamen spotike med državama. »Glede tega vprašanja imamo zelo nasprotujoča stališa in nekatere razlike bo težko premostiti,« je izjavil tiskovni predstavnik ministrstva za zunanje zadeve Gabor Szentivanyi.

Romunija in Madžarska, ki sta bili v tem stoletju že trikrat v vojni, skušata doseči sporazum, s katerim bi formalno končali dolgotrajne meddržavne spore zaradi neurejenega položaja madžarske manjšine v Romuniji. Szentivanyi je dodal, da se bodo pogajanja nadaljevala, saj so tudi zahodna Evropa in ZDA dale jasno vedeti, da bodo prizadevanja obeh držav, ki želita postati članici Evropske zveze in Nata, neuspešna, vse dokler ne bosta državi rešili medsebojnih sporov.

Prejšnji mesec so romunski in madžarski udeleženci pariške konference o stabilnosti v Evropi zagotavljali, da sta državi tik pred dosego sporazuma, vendar pa je Szentivanyi dejal, da se je položaj zelo spremenil. Krivdo za zastoj pogajanj je

pripisal romunskim politikom, ki madžarski manjšini v Romuniji, ki je tudi številčno najmočnejša v Evropi, nočejo zagotoviti ustreznih pravic.

Madžari so nezadovoljni, ker je Romunija predlagala vključitev v sporazum člen 1201 in z njim seznanila tudi parlamentarno skupščino Sveta Evrope; člen namreč določa reševanje etničnega in rasnega vprašanja v skladu z državnim zakonodajom. Szentivanyi je tudi kritiziral izjave nekaterih romunskih politikov, objavljene v madžarskih tiskovnih sredstvih; nekateri romunski politiki namreč zatrjujejo, da se madžarski vladi ne mudi podpisati sporazuma predvsem zaradi pritiskov skrajnih nacionalistov.

»Obzalujejo, da so zahteve po pravicah, ki so jih deležne vse evropske manjšine, označene kot zahteve skrajnežev,« je poudaril tiskovni predstavnik madžarskega zunanjega ministrstva. Madžarska manjšina v Romuniji živi predvsem na severozahodu države, v Transilvaniji. Po mnenju romunskih nacionalistov naj bi imela Madžarska ozemeljske težnje po tem spornem ozemlju, ki je pripadlo Romuniji leta 1918. Blaise Szolgyemey / Reuter

Trgovinski primanjkljaj povzroča sive lase madžarskim gospodarstvenikom

BUDIMPESTA - Madžarska se mora nujno preusmeriti v izvozno naravnano gospodarstvo rast in zmanjšati svojo odvisnost od uvoza, so prepričani predstavniki vlade in gospodarstva. Po podatkih centralne banke je madžarski trgovinski primanjkljaj lani znašal 3,6 milijarde dolarjev.

Ministrstvo za trgovino in industrijo je organiziralo forum, da bi opozorilo na pomen nadzorovanega uvoza in tržno zascito. Predstavnik tega ministrstva Tamas Szatmari je izjavil, da bodo predlagali vladi, naj vsaj deset milijard forintov (83,5 milijona dolarjev), ki izvirajo iz prihodkov od uvoza surovin in izdelkov, nameni podpora izvoznemu usmerjenim programom. Te spodbude bi lahko se povečali, če bi ta sredstva namenili

Madžarskemu skladu za gospodarski razvoj, ki ima po sedanjem proračunskem predlogu za leto 1995 le 5,3 milijarde forintov (44 milijonov dolarjev), se je dodal Szatmari. Po njegovem bi morali tudi zelo hitro povečati kapital Eximbank, načrtovane izvozno-uvozne banke, ki naj bi

zacela delovati že prihodnji mesec, več kapitala pa naj bi namenili tudi pozavarovanju izvoznih posojil. »Devetodstotna devalvacija forinta, do katere je prišlo 13. marca, je močno povečala možnosti izvoza. Žal pa ga ne spodbuja uvedba dodatnih osem odstotnih carinskih dajatev,« je menil Szatmari.

Oba ukrepa sta bila sestavni del vladnih stabilizacijskih ukrepov, s katerimi naj bi zmanjšali proračunski primanjkljaj v vrednosti 170 milijard forintov (1,4 milijarde dolarjev). Po različnih ocenah naj bi se od dodatnih carin v državno blagajno nateklo od 50 do 98 milijard forintov (417,5 do 818,3 milijona dolarjev), je povedal Szatmari. Po njegovem sicer ni veliko možnosti za zmanjševanje uvoza, pa tudi pretiravati ni treba, češ da je nujno potreben predvsem zato, ker se morajo madžarski proizvajalci pri svojih izdelkih držati zahodnoevropskih standardov in si prizadevati za večjo kakovost.

Gospodarstveniki, ki so se udeležili omenjenega foruma, napovedujejo, da bo Madžarska

v primerjavi z lanskim izvozom, vrednim 10,7 milijarde dolarjev, letos izvozila za 12 milijard dolarjev, vrednost uvoza pa bo znašala od 14 do 15 milijard dolarjev.

»Lahko se sprijaznimo, da bomo živeli s trgovinskim primanjkljajem v vrednosti od 2,5 do 3,6 milijarde dolarjev,« je izjavil Szatmari, »toda hkrati moramo zaceti razmišljati, kako ga bomo zmanjšali.« Madžarski uvoz je začel močno narastati po letu 1991, zdaj pa se je ustalil in se kljub devalvaciji forinta ni zmanjšal, je izjavila Zsuzsa Borszeki iz instituta Kopint-Datorg.

Pretezen del uvoza je namenjen proizvodnji, le 20 odstotkov pa neposredni porabi, je povedala Borszekijeva. Vrednost uvoza znaša od 38 do 41 odstotkov madžarskega BDP. »V takšnem položaju ni mogoče vztrajati dolgo, treba je takoj ukrepati,« je dejala. Toda po njenem mnenju se nikakor ne bi smeli zateči k omejevanju uvoza, ampak povečati proizvodnjo in izvoz.

Emil Varadi / Reuter

SODELOVANJE MED ŠOLAMI

Gojenci ljubljanske Glasbene šole obiskali tržaški konservatorij

Po navezavi sodelovanja s tržaskim državnim glasbenim konservatorijem G. Tartini, ki je zazivel ob prvem skupnem oblikovanju koncertnih sporedov ob praznovanju 40-letnice sezanske GS jeseni 1993, je v dobrososedsko navezo pristopila tudi ljubljanska SGBS. Tako je pobuda o izvedbi skupnega koncertnega nastopa, ki smo ji nadelali naslov Srečanje mladih glasbenikov ob meji doživela kakovostno in odmevno promocijo v novi Vrabčevi dvorani sezanske GS decembra 1994, ko so Sezancani gostili izbrane soliste in komorne skupine s tržaske GM M. Kogoj, državnega konservatorija G. Tartini in ljubljanske SGBS. Izredno uspešni in kakovostni koncertni nastop, ki so ga izvedli učenci, dijaki in študentje omenjenih glasbenih zavodov, je spontano vzpodbudil predlog in osnovo za snovanje novih povezav in srečanj v prostoru, ki ga z naslovom Alpe-Jadran ponujamo svetu kot recept za vsesplošno potrjevanje dobrososedskih odnosov.

Srečala sta se dva direktorja, oba slučajno tudi diplomirana glasbenika z istim instrumentom, flavto, in s pomočjo zblizevanju naklonjenega sezanskega kolega, prav hitro nasla skupni interes po zblizevanju in organiziranju izmenjave obiska. Tako se je M^o Giorgio Blasco ob spremstvu podpisanega ob svojem prvem obisku (prvega direktorja tržskega konservatorija, ki je uradno obiskal ljubljansko SGBS) pri direktorju ljubljanske SGBS, prof. Tomazu Buhu dogovoril za izmenjavo obiskov dijakov oz. studentov in predstavnikov obeh zavodov spomladi '95. No, ljubljanska ekipa je svoj obisk v Trstu že opravila, o čemer je vredno tudi javno zapisati in pohvaliti. V sredo, 29. marca smo bili priče izredno uspešnemu in odmevnemu koncertnemu nastopu

dijakov-solistov in komornih skupin, ki so ga izvedli ljubljanski konservatoristi v veliki dvorani in v organizaciji tržskega državnega konservatorija Giuseppe Tartini v ulici Ghega st. 12.

Poudariti moram, da je naslov Incontro con allievi della scuola di musica e di ballo di Ljubljana, kar v prevodu pomeni Srečanje z gojenci Glasbene šole in baleta iz Ljubljane že med primerno zasledeno dvorano tržaskih studentov in profesorjev vnesel zmledo, saj je napovedoval vse kaj drugega kot prestižni koncertni nastop izbranih slovenskih dozorevajočih mladih glasbenikov. Vprašanja, ki so mi jih postavljali tržaški kolegi kot npr.: kakšna stopnja je priprav. razred mladega violinista Zige Branka iz razreda prof. Mirka Kosija, ki je tako muzikalno nastopil s tehnično zahtevno Vieuxtempsovo skladbo Slavček. Po dvakrat je navdušena publika z aplavzi pozvala na oder se pianista Jureta Rozmana iz razreda prof. Andreja Jarca, ki se je odrezal s svojo že kar umetniško interpretacijo treh Prokofjevih skladb (Sarkazem, Bežna vizija in Etuda opus 22 st. 10), saksofonistko Betko Kotnik iz razreda prof. Matjaža Drevenška - že kar uveljavljeno mlado koncertantko, ki je predstavila tehnično brezhibno z zavidljivo stopnjo poustvarjalne izpovedne moci 3. stavek Crestonove Sonate op. 19. V zaključni točki sporeda je nastopil trobilni kvartet (mentor prof. Milan Svagan), ki ga sestavljajo: trobentarja Matej Rihter, Bostjan Bone, hornistka Neža Gruden in pozavnist Sandi Čej. Z izvedbo 1. in 3. stavka zahtevne Bozzove skladbe Trois pièces, s katero so se nedavno tega uspešno uveljavili tudi na našem državnem tekmovanju Temsig '95 in si v kategoriji komornih skupin s trobili priigrali

1. nagrado - pa so svojemu celotnemu koncertnemu sporedu v Trstu prideli »piko na i«. Tudi mladi koncertanti ostalih 7 točk od skupnih 11 so z dobrim muziciranjem svojim italijanskim sovrstnikom v Trstu dokazali zgledno stopnjo usposobljenosti sicer izbranih studentov iz Ljubljane, ki so jih v hipu prekvalificirali v ljubljanske konservatoriste, pa bilo to katerim izmed organizatorjev glasbenošolskega izobraževanja v R Sloveniji po godu ali ne.

Po koncertu nam je direktor M^o Giorgio Blasco priredil sprejem v bližnji pizzeriji, kjer sta delegaciji obeh zavodov snovali nove načrte. Italijanski profesorji niso stedili s priznanji za imenitni koncert naših konservatoristov in tudi klavirske spremljave ljubljanskih profesorjev-pianistov: Alenke Scek Lorenz, Nede Perko in Petra Zoltana niso usle njihovi pozornosti. Za gostiteljevo mizo so spontano vzniknile zamisli o razširitvi in poglobitvi tovrstnih srečanj studentov glasbenih konservatorijev nasega prostora Alpe-Jadran, zato nameravajo ljubljancani že na povratno srečanje na svoji soli dne 11. maja povabiti se predstavnike iz Maribora, Celovca in Gradca. Če se torej vseh pet direktorjev nastetih glasbenih konservatorijev uglesi v ubran kvintet, znajo nasi perspektivni mladi glasbeniki-studentje pridobiti se eno ugledno prestižnostno možnost svojemu umetniškemu prodoru na koncertne odre omenjenih mest. Če sem delno k temu pripomogel tudi kot moderator in predstavnik Zveze primorskih glasbenih sol ter nekdani dijak ljubljanske SGBS sem svoje zadolžitve z zadovoljstvom izpolnil.

Leander Pegan,
ravnatelj
Glasbene šole Sezana

GLASBA

Mojstrski nastop italijanskega pianista Bruna Canina na tržiškem festivalu

LUISA ANTONI

V ponedeljek, 27. marca je bil v tržiškem občinskem gledališču drugi koncert iz niza mednarodnega spomladanskega glasbenega estivala, ki je letos posvečen baročni glasbi. Letošnja sezona, ki se je pričela v torek, 14. marca, nosi naslov "Ecco mormorar l'onde"; organizatorji so hote poudarili, da se ta naslov nanaša na Monteverdijev madrigal, katerega prvi verz je prav tale.

Tokrat je na oder občinskega gledališča v Trzicu stopil italijanski pianist Bruno Canino. Caninov curriculum je zelo bogat, saj je italijanski glasbenik koncertno zelo aktiven; igral je z raznimi izvajalci (Battista, Accardo, Perlman, Gazzelloni, Harrel,...) in pa tudi solistično nastopal po

celi Evropi. Priznani italijanski mojster - ki je sicer stalen gost tržiških prirediteljev - je na ponedeljkovem koncertu odigral Goldbergove variacije, ki nosijo v katalogu del Johanna Sebastiana Bacha številko 988. Nemski skladatelj je to delo komponiral v obliki variacij, ki se začnejo s čudovito arijo na danem basu; tu Bach dokazuje svojo skladateljsko spretnost in popolno obvladovanje kompozicijskih metod, ki mu jih je ponujala preteklost. Na koncertnem odru tržiškega gledališča je Bruno Canino na klavirju najprej postal tamo arie, iz katere je bila jasno razvidna pozornost izvajalca do vsakega posameznega glasu; tako smo lahko sledili zanimivemu različnemu fraziranju obeh

rok. Ze od samega začetka je Canino prikazal svojo izredno zvočno kontrolo in brezhibno prstno tehniko. Pianist je v svojem podajanju zelo jasno udeležil Bachove kompozicijske ideje. Tak pristop pa zahteva od izvajalca analitične in sintetične sposobnosti; le-te so bistveni del Caninovega poustvarjalnega dela. Tudi počasnejše variacije so dobile svojo uspešno zvočno dimenzijo, saj je bil italijanski pianist zelo pozoren tudi do raznih čustev, ki jih lahko izsledimo v Bachovi umetnini. V celotni izvedbi pa je Canino zelo diskretno uporabil srednji dinamični register instrumenta; ta izbira ni sicer želela posnemati posebnih zvočnosti klavirčembala, za katerega so

vsekakor te variacije nastale. Canino je z veliko inteligenco ustvaril na klavirskem manualu suh zvok - ki temelji na tehniki "non-legata" - z lepo timbrično komponento; zanimiv je bil tudi način, kako je italijanski pianist uporabil resonančni pedal, saj je Canino varčno izrabil to možnost, ki je posebno klavirja. Tržiški koncert, ki je nosil naslov "Ars artificialis", je torej uspešno udeležil namen organizatorjev, ki so želeli poudariti miselnost nivo Bachove kompozicijske tehnike in skladateljskih idej, ki obdržijo svoj umetniški status tudi pri prenosu na drug instrument; Bachovo delo je namreč nastalo za klavirčembalo, čeprav ga dandanes večkrat izvajamo tudi na klavirju.

INTERVJU

Abdulah Sidran: Upajmo, da ne bomo tudi mi čakali kot Židje 2000 let

TATJANA DOLHAR

Abdulah Sidran, bosanski pesnik in scenarist najboljših filmov Emira Kusturice, se je v preteklih dneh mudil tudi v Trstu. Nase mesto je bilo eno izmed zadnjih postojank njegove turneje po Italiji in Svici, kjer je predstavil antologijo svojih najboljših pesmi v italijanskem prevodu (»Sarajevski tabut-La bara di Sarajevo, Edizioni »e«, 25.000 lir). Med njegovim tukajšnjim obiskom smo ga prosili za pogovor.

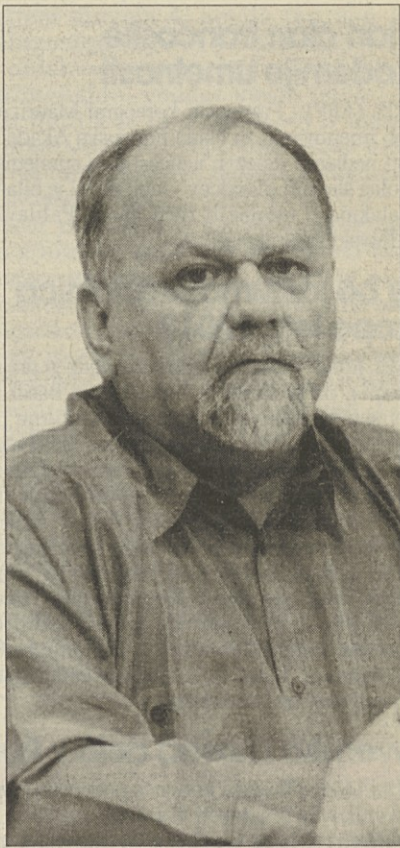
V filmu Emira Kusturice »Ali se spominjaš Dolly Bell?«, kateremu ste napisali scenarij, družinski oče obljublja svojim sinovom, da bo do leta 2000 prišel komunizem. Približujemo se tej prelomnici, toda Jugoslavija je v vrtincu vojnega spopada. Kaj se je zgodilo, kje se je zamotalo?

Očetov lik je v tem filmu isti kot v filmu »Oče na službenem potovanju«, za katerega sem tudi napisal scenarij. Očetove izjave o prihodu komunizma, ki je bil kot informbirojevec interniran na Golem otoku, so seveda ironične, vzete so iz tistih priročnikov, ki so jih delili na hitrih fečajah komunizma. Z druge strani bi lahko rekli, da je ta vojna druga plat medalje, ki smo jo imenovali komunizem. Komunizem je fikcija. Sploh mislim, da bo 20. stoletje ostalo zapisano kot najbolj mračno stoletje v človekovi zgodovini, paradoksalno, saj se mi trudi, da bi nas vek označili kot dobo napredka, civilizacije, v resnici pa je vse, kar se je v njem dogajalo, označeno s krvjo, nasiljem, ubijanjem. Pomislimo samo koliko je bilo v tem stoletju vojn, svetovnih spopadov. Žrtve nacizma in stalinizma štejejo v milijonih. Ljudski naravi ni prirojena revolucija, temveč evolucija, postopnost, v urejanju družbenega življenja ni dovoljena prenapetost. Da bi to spoznali, niso bile potrebne vse te žrtve. 20. stoletje bo ostalo zapisano kot najbolj krvavo stoletje, upajmo, da bomo v naslednjem veku bolj pametni.

Kje so vzroki vojne na Balkanu?

Vojna je bila zrežirana v Beogradu. Srbska inteligencija, ki se združuje v srbski akademiji in za katero je stala pravoslavna cerkev, hoče Veliko Srbijo. Program ni od včeraj, temveč je star 200 let. Ta program si je prilastil Milosevic, ceprav ni bil njegov. Srbi, ker so najbolj stevilni narod na Balkanu, mislijo da bi morali imeti večjo državo, kot jo sicer imajo. Zeljni so teritorija, potrebujejo nova ozemlja kot nomadi, če pa bi bil cel Balkan njihov, bi ta bil ena sama pustinja. V centralizirani Jugoslaviji so dobro uspeli uresničevati svojo hegemonistično idejo in potrebe, kajti v rokah so držali vojsko, tajne službe, policijo, informativni sistem...

Zato so jugoslovansko ustavo iz leta '74, ki je potrdila republikam suverenost, avtonomnost pokrajin, nacionalnim manjšinam pa enakopravnost, doživeli kot svoj nacionalni poraz. Čakali so na Titovo smrt, medtem pa so pripravili program do najmanjših potankosti. Kot obstaja kemijska formula vode H₂O, tako je obstajala politična formula Jugoslavije. To ravnesje je unicil Milosevič, najprej z odpravljanjem avtonomije pokrajin, Vojvodine in Kosova, potem z aneksijo Crne Gore, z uničenjem skupnega predsedništva itd z namenom, da bi lahko potem s pomočjo vojne (vojska je bila itak v njihovih rokah), uresnili idejo Velike Srbije. Ena od najbolj nevarnih lazi srbske propagande je trditev, da je Jugoslavija propadla zaradi secesionističnih teženj. Vprašam vas, kako lahko greste iz hiše, ko pa je ta že do tal porušena? Iz tega vidika je bila vojna neizbežna, Srbi se borijo

za ekspanzijo, mi pa za preživetje. Usteli so se samo pri nečem: niso računali na vojsko enega milijona in pol beguncev, ki so seveda pripravljeni na vse, samo da bi se lahko vrnili na svoje domove.

Zakaj ima preteklost tako težo v tej tragediji?

Ko je človek mlad, misli, da ima svojo usodo v lastnih rokah, sele ko odraste, spozna docela moč zgodovinskih silnic in njeno dolgoročno trajanje. Nikoli nisem mogel napraviti kake velike kariere, kajti bil sem sin političnega krivca, njegova in moja kazen pa je prenesena na mojo hčerko. Usoda očetov in nasa sama usoda ni v naši rokah: preteklost strahovito dolgo traja. Ne moremo se boriti proti silam, katerih ne razumemo, prej jih moramo razvozlati. Sicer pa samo ranjena školjka da iz sebe biser, da bi lahko tako zacelila svojo bol. Vsakdo mora dobiti način, da razvije svoje potenciale in jih da na razpolago naroda. Sam sem poskušal svojo nesrečo absolvirati s poezijo.

Vas občutek je, da vas je Evropa prepustila samim sebi. Kdo vas je izdal, vasi evropski sodržavljeni ali državni voditelji?

Mslim, da so nas izdali predvsem politični voditelji. Paradoksalno je, da sta si Clinton in Mitterand zgradila popredvolilno propagando na obljubah vojskega posega v Bosni, ko pa sta zasedla zazelena stolca; sta na svoje obljube pozabila - to je prava hinavščina. Sicer pa imajo nekatere države, kot na primer Velika Britanija, interes v nastanku Velike Srbije kot protiutez nemškemu pretenzijam na Jugu. Vojna bo trajala dokler ne bo pretrgana vez med Palami in Beogradom, Karadžića bi lahko že premagali, Milosićeve armije pa ne zmoremo. Zato bi bilo potrebno, da bi vzpostavili kontrolo nad Drino. Embargo pa je pravno in moralno nelegitimen.

Bosancem so od vedno na vse načine poskušali odvzeti teritorij, v ta namen so jim pripeli neprimerno oznako, versko, Muslimani z veliko začetnico. Kdor pa je verska skupnost, ni narod, če pa nisi narod, nimaš nacionalne pravice nad ozemljem. V tem je podobnost z judovsko tragedijo, upajmo samo da ne bo tudi nasa trajala tako dolgo. Judje so čakali 2000 let, da so lahko dobili zemljo, ki so jo nekoč izgubili...

NA KRATKO

Donatorji Umetnostne galerije Maribor

MARIBOR - V Umetnostni galeriji Maribor je na ogled razstava likovnih del, ki so jih tej ustanovi v zadnjih petih letih darovali umetniki, podjetja, zasebniki in politična organizacija. Med dragocenejšimi deli je Razkosano polje Rudolfa Kotnika, največ del je podaril slikar Oto Rimele (20 akvarelov in eno olje), med donatorji je tudi zagrebška slikarka Lidija Kasper - Stranić in nekdanji komite ZKS Maribor. V. d. ravnateljice UG Metka Gabrsek Prosenc je povedala, da je zaradi pomankanja denarja za odkup umetnin to edini način za njihovo zbiranje. Razstavo so pripravili v zahvalo dosedanjim donatorjem in kot vabilo novim. (M. P.)

Bejart član francoske Akademije umetnosti

PARIZ (AFP) - Francoski koreograf Maurice Béjart je bil ob imenovanju za člana francoske Akademije umetnosti nedavno deležen veličastnega sprejema, ki so se ga poleg slavnih plesalcev - med njimi je bila tudi Maja Plisetskaja -, udeležili tudi Farah Pahlavi, Marcel Landowski in Hugues Gall.

Kje bo kulturna prestolnica Evrope leta 2001?

BASEL (dpa) - Mestna kantonska vlada je prejšnji teden sporočila, da se bosta kantona Mesto Basel in Dezela Basel skupaj potegovala za naslov kulturne prestolnice za leto 2001. Razen povečanega mednarodnega spostovanja si od imenovanja obetata tudi »odprtost do mednarodnih vplivov«. Potegovanje za naslov naj bi bilo hkrati tudi izrazanje pripadnosti Evropi. Naslov Evropska kulturna prestolnica vsako leto podeljuje ministrski svet EZ. Letos ta naslov nosi Luksemburg, v naslednjih letih pa mu bodo sledili Kopenhagen, Thessaloniki, Stockholm in Weimar. Za naslov kandidirajo se Barcelona, Bergen/Trondheim, Edinburgh, Reykjavik ter Rotterdam. Basel in Rotterdam razmišljata tudi o možnosti skupne kandidature.

Slovenska likovna dela v Bonnu

LJUBLJANA - Obsežna potujoča pregledna razstava slovenske likovne umetnosti Von Uns Aus, ki so jo pripravile Mestna galerija Ljubljana, Mednarodni grafični likovni center iz Ljubljane in Umetnostna galerija iz Maribora, je za postavitvami v Marburgu in Wiesbadnu do 20. aprila na ogled v Hisi Hessen v Bonnu. Razstava, na kateri je predstavljen antološki pregled slovenske likovne umetnosti v zadnjih 25 letih, bo od 24. aprila na ogled tudi v razstavišču, s katerim zvezna država Hessen razpolaga v Bruslju, zatem pa bo na ogled še v Leverkusnu, Darmstadtu in Göttingenu. (V. U.)

Marčni številki Nove revije in Literature

LJUBLJANA - V marčni številki Nove revije je Andrej Rot s prevedenimi odlomki in kratkim pogovorom predstavil izjemno argentinsko pisateljico slovenskega porekla Vlady Kociancich, ki piše v kataljšini. Njena dela so prevedena v francosčino, nemščino, svedščino, turščino in angleščino, v slovenščini pa imamo doslej prevedeno le eno kritico v antologiji Ob Srebrni reki (1992). Slovi zlasti kot izvrstna portretistka moskih in ženskih likov. V marčni številki Literature pa je predstavljena ena izmed najbolj nenavadnih in izvirnih literarnih osebnosti na svetu, Georges Perec, ki je zaslovel z deloma Stvari in Življenje, navodila za uporabo. V slednjem je osrednja oseba neka hiša v Parizu oziroma njeni hišni stanovalci, prek katerih slika avtor z izredno psihološko prodornostjo in zadržano ironijo ubijajočo porabniško družbo. (A. P.)

KULTURNA DEDIŠČINA / OBČNI ZBOR ARHIVSKEGA DRUŠTVA

Po 40 letih prvič nagrade

LJUBLJANA - Arhivsko društvo Slovenije, ki letos praznuje 40 let svojega delovanja, je včeraj v Gruberjevi palači v Ljubljani, kjer ima svoj sedež tako društvo kot Arhiv Republike Slovenije, pripravilo občni zbor, na katerem so člani pregledali svoje delovanje v lanskem letu, pred tem pa se predstavili najnovejšo domaco literaturo s področja arhivske in spremljali predavanja svetovalca iz službe za samoupravo Vlade RS o najnovejši zakonodaji s tega področja.

V letu 1994 je društvo, kot je povedala njegova predsednica Milica Trebše Stolja, spremljalo sprejemanje zakonodaje, zlasti pripravo zakona na področju arhivske stroke, kjer je sodelovalo z Odborom Državnega zbora RS za kulturo, solstvo in šport, ki je njihove pripombe upšteval. Do sprejema tega za arhivsko stroko temeljnega zakona pa bo potrebno še čakati, zato bo njegov osnutek pred drugim branjem društvo se enkrat pregledalo. Predsednica je opozorila se na dejstvo, da kasni tudi sprejem nacional-

nega kulturnega programa. Društvo se družno z zgodovinskim društvom zavzema za ustanovitev kulturne zbornice. Na področju izobraževanja je društvo ob sodelovanju z arhivisti iz Maribora pripravilo tridnevno posvetovanje v Radencih, ki je imelo tudi mednarodni značaj. Hkrati sta izšli obe strokovni glasili, ki ju izdajajo v svojem okviru: Viri, v celoti posvečeni Dosjeju Mačkovsek, ki ga je pripravila Jera Vodusek Starič in Arhivi, glasilo Arhivskega društva in arhivov Slovenije.

Na občnem zboru so sprejeli tudi osnutek društvenih pravil, ki ga nameravajo potrditi na strokovnem srečanju letos na Ptuj. Osnutek, ki se prilagaja novim razmeram (ki pa ga bodo morda morali spreminjati zaradi dejstva, da krovni zakon o društvih se ni sprejel), v temeljnih potezah ne odstopa od tistega, ki je veljal doslej, v njem pa so se zgledovali po svojih avstrijskih, nemških in švicarskih kolegi. Novosti so zlasti strokovne nagrade, ki jih na področju arhivistike doslej ni bilo. O podeljevanju nagrad, ki se bodo imenovala po Antonu Askercu, ki je bil med drugimi tudi ljubljanski arhivar, so na občnem zboru sprejeli poseben pravilnik. Občnega zbora je udeležilo okoli petdeset članov, ki pa so njegov potek spremljali zelo pasivno.

Vojo Urbancic

LITERATURA IN TEORIJA / NOVI REVII V BEOGRADU

Čimdlje od starega

BEOGRAD - Dovolj je v Beogradu tistih, ki bi vse stvari reševali z orožjem, na silo, kakor tudi tistih, ki bi te, prve prepevali, da to, kar se dogaja, ne koristi nikomur. Eden od možnih načinov tega prepričevanja je tudi izdajanje casopisa

Med najnovejšimi je Beogradski krug, časopis za teoretsko kulturo. Glavni urednik je Obrad Savić, uredništvo pa je sestavljeno iz filozofov: Mirko Gaspari, Zoran Janković, Dušan Đorđević Mileusić ter oblikovalca Boruta Vilda. V uvodniku O. Savić in M. Gaspari pišeta: »Kot javno glasilo Beogradskega kroga si bo redakcija prizadevala, da bi se zelo natančno distancirala od tiste anahronije in nedozore Srbije, ki je utrjena od svojih let, od svoje preteklosti, od svoje dediščine. Toda pri tem naše izhodišče ne bo nobena stara in izčrpana Jugoslavija, naj bo se tako vredna spoštovanja, pač pa zamisel neke nove Evrope,

ki se zmeraj ne obstaja, a bi jo lahko skupaj zgradili.« Casopis prinaša nekaj zanimivih tematskih blokov, med katerimi je najbolj izzivalna Kritika centrizma, kjer so objavljena besedila R. Rortyja, P. Sloterdijka, R. Močnika, P. Lacoue-Labarthe... Objavljena so tudi besedila K. Popperja, C. Norrisa, J. Cekića, R. Ivekovića, S. Rushdija, J. Baudrillarda, D. Velikića... Uredništvo se je do besedila dokopalo s pomočjo zasebnih stikov z vsemi avtorji. Besedila so poleg srbskega objavljena tudi v ekavski in ijekavski inacici, hkrati pa so objavljena tudi v angleščini, francosčini ali nemščini.

V Beogradu se je pojavil tu-

di časopis za žensko literaturo in kulturo - Profemina. Glavna urednica je Svetlana Slapsak, ki v uvodniku ostro in sarkastično piše o ženskah v današnjem svetu, ki je se zmeraj, naj nam bo to všeč ali ne, svet moskih. Ti moski se gredo vojne in se nikakor ne morejo dogovoriti okrog nekaterih eksistencialnih vprašanj, medtem ko se ženske znajo vsaj pogovarjati, celo v vojni. To pa je dovolj za začetek. Programska usmeritev casopisa vsebuje klasično literaturo, filozofijo, teorijo, zgodovino, razprave, kritike, eseje, podatke. Prav tako so znane avtorice in avtorji - ob Svetlani Slapsak R. Lazić, L. Đurić in D. Đurić, ki jim sledijo J. Cortasar, M. Petru, V. K. Curgus, K. Bogdanović, neizgibna E. Dickinson, S. Hite, L. Sop, N. Daković, B. Jovanović. (S. R.)

GLASBA / PETDESET LET BIG BANDA

Zaščitni znak najboljšega

LJUBLJANA - Sinoci je bil v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma slavnostni koncert ob petdesetletnici Big Banda RTV Slovenija pod dirigentskim in umetniškim vodstvom mladega in perspektivnega glasbenika Lojzeta Krajčana.

Nadaljevati umetniško vodenje Big Banda RTV Slovenija za tako izjemni glasbenimi mojstri in avtoritetami, kot sta Joze Privšek, ki je orkester usposobil za vrhunsko uredničevanje vseh programskih nalog, in Bojan Adamić, umetniški ustanovitelj in gonilna sila orkestra v njegovem prvem in morda najtežavnejšem obdobju, ni lahka naloga. Skupina mladih glasbenikov, ki se je scasoma izoblikovala v klasično zasedbo tedaj tako priljubljenih big bandov, je postala znana kot Plesni orkester Radia Ljubljana, kratko PORL, ki je do danasnega dne v Sloveniji in tudi zunaj naših meja ostal zaščitni znak najboljšega, kar smo imeli v tej vrstni glas-

be. S PORL-om so začeli nastopati in snemati priljubljene pevke in pevci, obenem pa so iz vrst glasbenikov nastale številne odlične manjše zasedbe, ki so zaznamovale to obdobje glasbe pri nas. Big Band RTV Slovenija (kakor so ga bolj pravilno poimenovali v osemdesetih letih) je uveljavljeno glasbeno dejstvo na evropskih vzporednikih, k cemer so pripomogla številna gostovanja na tujih odrih. Kar precej jih je, ki živijo za orkester. Pri izbiri novih članov imajo srečo tudi danes, saj so se vsi po vrsti namreč izpopolnjevali na jazzovskih akademijah v tujini. Tako Big Band RTV Slovenija v slovenskem prostoru ne pomeni samo skupine dvajsetih izvrstnih glasbenikov. Pomeni mnogo več. V svoji petdesetletni zgodovini je združeval najboljše, kar je Slovenija v jazzu in zabavni glasbi premogla - od instrumentalistov, solistov, improvizatorjev, pevcev in skladateljev do aranžerjev. (T. F.)

Najbolj brane leposlovne knjige v izbranih slovenskih knjigarnah (v preteklem mesecu)

Ena najbolj prodajanih knjig v vsej Sloveniji je Veseli diktator, v kateri Zarko Petan govori o življenju Josipa Broza Tita. Poleg esejev Egiptovski lonci mesa Draga Jancarja je priljubljen tudi roman o kmeckem življenju Pri Mariji Snežni zvonit Toneta Partljica. Velikega odziva je deležno tudi prevodno delo Razkritje pisatelja Michaela Crichtona, po katerem je nastala erotična grozljivka, ki jo ravnokar predvajajo v ljubljanskem Mini kinu Union.

Knjigarna Konzorcij, Slovenska 29, Ljubljana

1. Zarko Petan: Veseli diktator, Založba Obzorja, 1994
2. Drago Jančar: Egiptovski lonci mesa, založba Mihelac, 1995
3. Mila Kacić: Okus po grenkem, Gledališki klub Krka, 1994
4. Aljož Ihan: Južno dekle, založba Mihelac, 1995
5. Antonin Artaud: Gledališče in njegov dvojnik, Mestno gledališče ljubljansko, 1994

Knjigarna Libris, Prešernov trg 1, Koper

1. Vladimir Kovacic: Leteti in živeti, DZS, 1995
2. Michael Crichton: Razkritje, DZS, 1995
3. Tone Partljic: Pri Mariji Snežni zvonit, Založba Obzorja, 1995
4. Franjo Francić: Skorpijonova balada, CZP Enotnost, 1994
5. Marjan Tomsic: Ognjeni zar, Mihelac, 1995

Knjigarna Zalozbe Obzorja, Maribor

1. Tone Partljic: Pri Mariji Snežni zvonit, Založba Obzorja, 1994
2. Zarko Petan: Veseli diktator, Založba Obzorja, 1994
3. Michael Crichton: Razkritje, DZS, 1995
4. Jerzy Kosinski: Igra strasti, Založba Obzorja, 1995
5. Betty Mahmoody: Ne dam svojega otroka, MK, 1995

Plecnikova knjigarna, Subičeva 1, Ljubljana

1. Tomaz Salamun: Ambra, Mihelac, 1995
2. Robert Fulghum: Mogoče (mogoče ne); Premisleki iz skrivnega življenja, Mladinska knjiga, 1995
3. Zarko Petan: Veseli diktator, Založba Obzorja, 1994
4. Drago Jančar: Egiptovski lonci mesa, Mihelac, 1994
5. Michael Crichton: Razkritje, DZS, 1995

(A. P.)

Bolhe na obisku v Kopru

Bolhe v operi so v teh dneh na obisku v Kopru. Seveda gre za mladinsko igrjo, ki jo je v sodelovanju s tržaško skupino La Contrada pripravilo Slovensko stalno gledališče iz Trsta. Predstava je povzeta po istoimenski pravljici, ki jo je za svojo (takrat) malo hčerko napisal Fulvio Tomizza. Gledališko je tekst predelal Ugo Vico, medtem ko je pravljico v slovenščino prevedel Marko Kravos.

Tako slovensko kot italijansko verzijo je režiral Boris Kobal. V slovenski inacici nastopajo Sara Balde, Stojan Colja, Ales Kolar in Franko Korošec (foto KROMA). Tokrat zgodbo o bolhici Skokici, ki strastno ljubi opero, in njenih sostanovalcih, pripovedujejo osnovnošolcem z Obale.

IRAN / PROTEST ZARADI DRAGINJE

Pri Islamsaru ubili šest demonstrantov

Oblast poskuša nasilno zatreti socialne nemire in grozi špekulantskim trgovcem s smrtjo

TEHERAN - Torkova vest iranske tiskovne agencije Irna o izgredih zaradi pomanjkanja pitne vode v vasi Akbarabad pri Islamsaru je v zadnjih urah dobila nove razsežnosti. Pomanjkanje vode je bila le pretveza za politično demonstracijo proti druginji, ki je se najbolj občutena v teheranskih satelitskih mestih, kot je Islamsar. Podrobnosti o izgredih niso znane, ker je krajevno časopisje prezrlo dogodek. Vseeno pa se je izvedelo, da je v spopadih z varnostniki in varuhi revolucije (pasdarani) padlo šest demonstrantov, 15 pa naj bi jih bilo ranjenih. V krogih iranske opozicije v ciprski Nikoziji pa so sporočili, da so pasdarani ubili 9 oseb. Opozicija je tudi sporočila, da je razjarjena množica v vasi Robat Karim (prav tako pri Islamsaru) napadla neko policijsko postajo. Če so te vesti točne, se med iranskim prebivalstvom širi nezadovoljstvo zaradi težkih življenjskih razmer. Trenuto se ni znano, koliko demonstrantov so aretirali. Po dosedanjih izkusnjah ob podobnih primerih aretirancem sedaj grozi smrtna kazen, ker hočejo oblasti v

kali zatreti vsak družbeni protest.

Draginja pa ne povzroča samo socialnih nemirov, skrbi tudi oblasti. Pred mesecem dni je skupina iranskih poslancev predložila zakonski osnutek, ki predvideva smrtno kazen za tiste trgovce, ki spekulirajo pri cenah. Resnici na ljubo je treba povedati, da so druginjo povzročile predvsem podrazitve javnih storitev, ki so posledica 50% podrazitve bencina in drugih tekočih goriv. Te podrazitve so prizadele predvsem ljudi, ki se morajo vsak dan z javnimi prevozi peljati na delo. Da bi bila mera polna, so teheranska satelitska mesta postala pravi pekel na zemlji, ker so v njih zaradi neurejenega širjenja in crnih gradenj nezadostne javne infrastrukture. Cele cetrtri so namreč brez tekoče vode in električne energije. Oblast seveda poskuša prikrivati take nevzdržne razmere. Trdi, da letna inflacija znaša le 36%, kar pa je v hudem nasprotju celo z vestmi, ki jih je marca posredovala tiskovna agencija Irna. Ta je navedla, da se je v enem tednu meso podražilo za 7%, strocnice za 12%, riž pa za 6, 8%.

ZDA / ZATO, DA BI LJUDEM KONČO ODPRLI OČI

V Dallasu so odprli muzej zarotništva

Muzej je sad zamisli strokovnjaka za umore

DALLAS - Ob vstopu v Muzej zarote se zasliši glas, ki z vrtoglavo naglico našteva vsakovrstne akronime, medtem ko se na televizijskih ekranih pojavljajo skice balističnih krivulj, vstrelnih in izstrelnih ran. Vzdolž starih sten so ponazorjene teorije o tem, da je skrivnostna »Professional War Machine« vpletena v umore Johna in Roberta Kennedyja in Martina Luthra Kinga, kakor tudi v skandal Chappaquiddick, ki je zajel senatorja Edwarda Kennedyja, in v sovjetsko streljanje na korejsko potniško letalo pred leti.

Ce je sploh kje potreben zarotniški muzej, potem je Dallas prav gotovo najprimernejši kraj zanj. Tu so novembra 1963 umorili predsednika Kennedyja in, kot je verjetno vsem znano, je to primer, ki je do danes ostal skrivnosten in ga tudi zaradi tega razlagajo na vse mogoče načine. Za navdušence je v muzeju mogoče kupiti najrazličnejše majice, skodelice, knjige in izvode revije Paranoia. »Ljudi želimo privedi do tega, da začno premisljati,« je izjavil Tom Bowden, 57-letni kustos muzeja. »Ni nujno, da verjamejo vsemu, kar jim tu povemo, upamo pa, da jih obisk muzeja pripravi do tega, da se zamislijo in postanejo bolj pozorni na to, kar se dogaja okrog njih,« je se dejal Bowden.

Zarotniško razstavo so odprli 11. januarja in

jo je doslej obiskalo približno 800 oseb, z uradnim odprtjem muzeja 4. aprila (na dan 27. obletnice Kingovega umora) pa pričakujejo, da bo število obiskov naraslo. »Muzej bi lahko odprli v Springfieldu, vendar mesto letno obišče premalo ljudi,« je dejal Bowden o mestu, kjer je pokopan Abraham Lincoln, cigar umor aprila 1865 je tudi predmet manjše fotografske razstave v Dallasu.

Muzej je sad zamisli R.B. Cutlerja, 81-letnega bostonskega arhitekta, ki je tudi samozvani izvedenec za umore in je že napisal več knjig na to temo, med katerimi tudi delo Umbrella Man (Clovek z dežnikom), v katerem je izpostavil teorijo, da je nek moški z dežnikom izstrelil puščico, ki je Kennedyja omrtvila, tako da je bil boljša tarča za ostrostrelce, ki so ga nato ustrelili. Glas in skice ob vstopu v muzej so Cutlerjevi. Arhitekt je tako prepričan, da bo tovrstni muzej imel uspeh, da je iz lastnega žepa odšel 400.000 dolarjev za prenovitev prostorov muzeja. (V stavbi so bili namreč doslej samo uradi.) Cutler je dejal: »Mislim, da bom z muzejem zaslužil, saj verjamem, da je pobuda zelo zanimiva.« Cutler očitno brezpogojno verjame v zanimanje, ki ga v ljudeh vzbuja beseda zarotništvo, po obiskih sodec, pa se je mogoče nekoliko ustel.

Ognjenik Cano že ogroža vasi ob vznožju

LIZBONA - Izbruh ognjenika Cano na otoku Fogo v Kapverdski otoski skupini (650 kilometrov od senegalske obale) že ogroža dve vasi, iz katerih so izselili vse prebivalstvo. Lava je le se 300 metrov od dveh vinarskih zadrug, pred seboj pa nima nobene ovire, tako da je le vprašanje časa, kdaj bo prekrila in unicila obe vasi.

Ognjenik Cano (2.835 metrov) ni deloval od leta 1951, v zadnjih starih stoletjih pa je bil aktiven 28-krat. Tokrat se je prebudil v noči na nedeljo. Oblasti te nekdanje portugalske kolonije so takoj izselile kakih 1.300 ljudi iz vasi na pobočjih ognjenika. Med evakuacijo je bilo lažje ranjenih šest oseb, drugih zapletov pa ni bilo. Kot je sporočil zupan iz São Filipeja Eugenio Veija, so evakuirance začasnno nastanili po javnih stavbah tega največjega otoskega kraja. Zupan Veija je obenem zaprosil za mednarodno pomoč predvsem v zdravilih.

Po zadnjih vesteh Cano bruhaja manj pepela, stebel dima pa je se vedno viden z 90 kilometrov oddaljenega otoka Santiago.

ZDA / MODNE PISTE OSTAJAJO BREZ NAJBOLJ PRILJUBLJENIH MANEKENK

Ameriška moda se želi uveljaviti s kreacijami v kavbojskem slogu

NEW YORK - Kje pa so vse vrhunske manekenke? V New Yorku so že v polnem teku prikazi jesenskih kolekcij ameriških kreatorjev, o ljubljenskih kreatorjih in publike pa ni ne duha ne sluha. »Verjetno so zasedene kje drugje,« je izjavila Tatjana Patitz, ena od manjših zvezd modnega sveta. Vsekakor se protagoniste modnega prizorišča Claudia Schiffer, Linda Evangelista, Naomi Campbell, Amber Valletta, Kate Moss in Nadja Auermann, favoritka lanske sezone, doslej še niso udeležile ameriških revij.

»Nadja mi je povedala, da je utrujena: po nastopih v Parizu in Milanu potrebuje počitka,« je menila Tatjana. Njena razlaga pa je verjetno precej daleč od resnice. Najslavnejše manekenke niso prisle na newyorske modne prikaze zaradi strogih tarif, ki so jih od lani jeseni uvedli za manekenke. Vajene na bajne evropske tarife (po 20 tisoč dolarjev za vsak nastop) se super-zvezde mirne duše pozvlgajo na tarifo 1.000 dolarjev na uro, ki velja na newyorskem trgu.

Pozitivno je dejstvo, da imajo končno tudi druge manekenke možnost, da se izkazejo. Top manekenke so tako zamenjale manj slavne, a prav tako dobre manekenke kot Veronica Webb (na sliki AP za kreatorja Todda Oldhama) in temnopolta Tyra Banks (na sliki AP za kreatorko Ellen Tracy).

Edina izjema je bila doslej slavna Isabella Rossellini, po podatkih revije Forbes na sedmem mestu lestvice najbolj plačanih manekenk, ki se je udeležila revije v slogu »western« modne hiše Betsey. Nastopila je v obleki z leopardastimi vzorci in nojevimi peresi v lasih. Kreatorka, ki je med prvimi uvedla stil grunge v visoko modo, je letos pripravila posebno kolekcijo v slogu »western

white trash«. Modeli so bili res posebni: hlace iz kacjega usnja, zametni stezniki v neonskih barvah in pistole namesto galanterije.

Tudi Nicole Miller se je odločila za tak stil. Predstavila je dolga usnjena krila čokoladne barve, kavbojke, minioleke z vzorci, ki spominjajo na kravje usnje, pa tudi minikrila, ki jih je treba nositi s skorenjci s lakastimi tankimi visokimi petkami.

Pred Nicole Miller je predstavila svoje veliko resnejše kreacije Carolinne Herrera, ena od ljubljensk boljše newyorske družbe, ki je bila tarca mladega stilista Byrona Larsa. Ta je svojo revijo spremenil v pravo parodijo, ki pa - odkrito povedano - ni bila veliko bolj bizarna od revij v slogu country.

ČEČENIJA

Grozni je mesto vojske in duhov

GROZNI - Ruski vojaki zadnje dni zmagoslavno paradirajo s svojimi vozili po okolici razrušenega Grozne, ki je zaradi epidemij in nezaupanja se bolj opustelo. Središče čečenske prestolnice močno spominja na mesto po hudem potresu. Tudi okolica se je povsem spremenila. Celotne četrti so bile porušene, devetnadstropne stolpnice zravnane z zemljo.

Pod rusevinami, ki se raztezajo vse od predmestja pa do predsedniške palače, je po mnenju Umarja Akhjadova, zadolženega za zdravstvo, pokopanih pet tisoč trupel. Akhjadov je povedal, da preti velika nevarnost epidemij kolere, tifusa in grize, do tega pa lahko pride vsak trenutek.

»Ce bomo delali s tako hitrostjo kot zdaj, bomo potrebovali najmanj osem let, da bo Grozni zopet postal normalno mesto,« je povedal gospod Abubakarov, ki je zadolžen za ponovno ureditev javnih služb. Po več kot mesecu dni, odkar je v Groznom utihnilo orožje, se je vrnilo skoraj stiri deset odstotkov od 400 ti-

soč prebivalcev mesta. Ob pogledu na hiše, ki so jih unicile ruske bombe, pa je težko verjeti, da lahko tamkaj živi več kot petina prebivalstva. Skoraj vse zgradbe, ki niso utrpele hujskih poskodb, imajo plin, toda le v vsaki peti imajo tekočo vodo, z elektriko pa se lahko pohvalijo le lastniki generatorjev. Med bombnimi kraterji, crepinjami, kartusami in zazganimi oblekami ležijo trupla psov. Ubiti pa bo treba še na stotine nesrečnih stirozcev, ki tava po mestu, saj so mnogi med njimi že okuzeni s hudimi boleznimi.

Vojna proti upornikom predsednika Dudajeva je v Grozni prinesla opusto-

Ruski vojak v Groznom (Telefoto: AP)

nje, bolezni in nezaupanje. Kljub neprestani prisotnosti ruskih vojakov pa civilni prebivalci ruske narodnosti v Groznom tarnajo, da se ne počutijo varne in da bodo odpotovali takoj, ko bo to mogoče, saj nimajo zaupanja v Čečene. »Tukaj ne bomo ostali. Sli bomo kamorkoli. Vode bodo se vedno ostali Čečeni, ne bo Rusov in nihče ne bo zgradil vsega tistega, kar je porušeno,« pravi dvainpetdesetletna Ana, enakega mnenja pa so tudi mladi ljudje ruskega porekla. »Odpotovali bomo. Kaj pa naj počnemo tukaj? Nastala je prava zmeda. Prej je bilo mesto rusko in le malo Čečenov je živel v njem. Potem pa je prišla Dudajeva banda in naseljevala svoje ljudi v naša stanovanja. Zdaj

so ponovno tukaj. Kupujejo Ruse in nadzor, saj je policija že v njihovih rokah,« razlaga enaindvajsetletni Slava Petrov.

Cecen Magomed Olzarov pa meni, da je v Groznom prišlo do pravega barbarstva, in se s pogledom, obrnjenim na ozgane ostanke predsedniške palače, sprahuje, ce ti ljudje (ruski vojde) sploh imajo duso. Tako kot njegovi sonarodnjaki je Olzarov povedal, da nima nič proti Rusom, da pa nasprotuje Kremlinu: »Rusi, ki živijo tukaj, so dobri ljudje. Jaz sovražim njihove vojde.« Priznal pa je, da se bo do po vsem, kar se je zgodilo, stvari nedvomno spremenile, saj bodo ljudje prišli sovražiti vse Ruse.

Pravega krivca za opusto-

senje pa, kot vse kaže, le ne morejo najti. Ljudje obsojajo vojake, ti pa ljudi. Včasih se ponoči se vedno sliši kasken strel, ko ruski vojaki ubijejo kakšno sumljivo osebo. Nedaleč stran od Groznega mladi vojski obvezniki kljub nadzoru postajajo nemirni in pogosto segajo po orožju. Enote notranjega ministristva pa se medtem sprehajajo naokrog s trakovi v lasih in sončnimi očali na nosu ter se pred rusevinami predsedniške palače fotografirajo s svojimi puškami. Pravijo, da jih ne peče vest, ker so unicili čečensko prestolnico, saj so le opravljali svoje delo. Na drugačen način se menda nikoli ne bi mogli znebili Dudajeva in njegovih.

Sebastian Smith / AFP

HRVAŠKA

Na kninski tržnici je za devize mogoče dobiti vse

KNIN - Ozka tlakovana pot pelje do tržnice v starem delu mesta, kjer se vsako jutro nagnete množica radovednežev, ki bi radi videli, kaj novega je na trg prislo ponoči. Ob jutranji zori so kninske »mravljičice« že na delu in iz svojih platnenih vreč zlagajo na pulte vse tisto, kar bi utegnili potrebovati prebivalci »glavnega mesta Republike srbske Krajine«.

Triintridesetletna Sesa Jarenka je vso noč prebila v kombiju, saj se je vračala iz Subotice, kjer si je nabrala novih zalog hlač in majic. Imitacije znanih kavbojk Levi's 501 so v Kninu, kjer se redkejši izdelki se vedno dobijo le za devize, naprodaj po dvajset dolarjev.

Nekaj metrov stran zлага dvaindvajsetletna Biljana na svojo kamnito mizo kozmetiko, ki jo je kupila v Subotici in na Madžarskem. Mimoidočim kaže stekleničko francoskega parfuma in hiti popravljati nalepko, saj dišava v resnici prihaja iz Turčije in ne iz Pariza. Na sosednji stojnici dvaintridesetletni begunec Bosko brez sramu po šest dinarjev prodaja baterije, za katere je v Srbiji odstel tri dinarje in pol. Do tja se je osemindeset ur vozil z avtobusom, saj je bencin predrag, da bi lahko sel z avtomobilom.

Poleg takih, ki si na tržnici visajo življenjsko raven, pa tu prodajajo se drugi, ki jim je to edini način preživetja. Na zid naslonjena sedemindesetletna Jovanka Vujatović jih kaže najmanj sedemdeset, saj je hudo zaripla v obraz in povsem brez zob. Iz vasice Vrbnik, ki leži v hribih nad Kninom, je prišla pes, da bi prodala dvanajst jajc in steklenico mleka, kar ji bo prineslo nekaj denarja, s katerim se bo lahko prezivala. Sina in moža ima na fronti.

Ostanki srednjeveškega grajskega obzidja že od daleč izdajajo, kje se nahaja prestolnica Republike srbske Krajine, ki na prvi pogled izgleda trdna in varna, pa to ni, saj prav v njeni blizini potekajo poti, po katerih Srbi oskubujejo svoja področja na Hrvaškem. Prebivalci se zavedajo nenehne nevarnosti, ki preti Kninu, saj ga je hrvaška vojska že obkolila z južne in zahodne strani, pred kratkim pa so Hrvati svoje enote namestili tudi na vzhodno stran, saj so se s pomočjo bosanskih rojakov prebili v gorate predele blizu Budina.

Jelena Rasković, triintridesetletna studentka zgodovine, je povedala, da se ob vsakem besednem boju med kninskimi voditelji in Zagrebom bojijo, da bodo izbruhnili novi spopadi.

Preskrba Knina in celega južnega dela Krajine je odvisna od dveh poti: ceste, ki Knin povezuje s srbskim ozemljem v Bosni vse do Banjaluke, in ceste, ki poteka po ozkem Brčkom koridorju in povezuje Krajino s Palami, Srbijo in madžarsko mejo.

Po mnenju nekega opazovalca Evropske Zveze, ki se nahaja v Kninu, bi lahko prisotnost Hrvatov na območju Budina ogrozila cestno povezavo z Banjaluko. Če bi to povezavo prekinili, bi se v Kninu cene živil strahotno povišale, saj bi moral ves promet potekati prek Brčkega. Vendar pa je po njegovih besedah pobuda bosanske armade, da bi prekinila koridor pri Brčkem, malo verjetna, saj Bosnjaki vedo, da bi prišlo do takojšnje intervencije Beograda. Trenutno prehod na sever poteka neovirano in na avtobusni postaji stoji deset starih avtobusov, ki so jih pred več kot dvajsetimi leti izdelali v Mariboru. Vozila čakajo na svoje redne goste, ki se bodo zvečer s svojimi velikimi in praznimi vrečami znova podali po nakupih.

Pascal Barollier / AFP

AFERA AGUSTA

Willy Claes ne namerava odstopiti s položaja v Natu

BRUSELJ - Generalni sekretar Nata Willy Claes vztrajno zavrača vpletenost v afero Augusta ter poudarja, da je nedolžen in zato ne namerava odstopiti s svojega položaja, kot je to storil belgijski minister za zunanje zadeve Frank Vandenberg. V pogovoru z novinarji (prvem doslej) je Claes priznal, da je okolščine v zadevi Augusta »napačno ocenil«. Kljub temu pa Claes ni prepričan novinarja vplivnega dnevnika Standaard, ki izhaja v flamščini in je blizu strankarskim krogom krščanskih socialistov, ki jih vodi belgijski premier Jean-Luc Dehaene.

»Willy Claes je bil videti napet in prizadet, polnih dvajset minut je bral izjavo, ki jo je glede zadeve Augusta vnaprej skrbno sestavil,« je zapisal novinar Standaarda. Generalni sekretar Nata je bil belgijski minister za ekonomske odnose leta 1988 in eden najpomembnejših voditeljev Socialistične flamske stranke (SP) v času, ko je bil z italijansko družbo Augusta podpisan sporazum o dobavi šeststiridesetih helikopterjev, vrednih 225 milijonov dolarjev, za potrebe belgijske vojske. Claes je priznal, da je januarja 1989 Etienne Mangé, blaginjski stranke in glavni obtoženelec v aferi, omenil »darilo« italijanske družbe v pogovoru s Frankom Vandenbergom, tedanjim predsednikom stranke; denar je bil tudi predmet pogovora z Louisom Tobbackom, tedanjim ministrom za notranje zadeve, vendar so se vsi omenjeni strankarski veljaki strinjali, da »o denarni nagradi sploh ne gre razmišljati«.

»Etienne Mangé je ukrepal na lastno pest,« je izjavil Willy Claes in priznal, da se čuti krivega le zato, ker ni pravilno ocenil ukrepanja svojih kolegov. Poudaril je, da ni bil odgovoren za finančna vprašanja v stranki. Etienne Mangé je priznal, da je italijanska družba na strakin račun nakazala 1,6 milijona dolarjev. Po pisanju časopisa Standaard Claes ni prepričan novinarjev, da je nedolžen, saj je potrebno osvetliti se dve zadevi: vlogo sefa njegovega kabineta Johanna Delangheja v aferi in placilo podkupnine prav v času, ko je Claes zasedal najvišji položaj v stranki. Po mnenju časopisa je zunanji minister Vandenberg - ta je že odstopil - pričakoval tudi Claesov odstop, vendar pa se slednji trdno drži svojega položaja in ne razmišlja o prostovoljnem odhodu. Poudaril je, da je pripravljen sodelovati s preiskovalci in bo odgovarjal na vsa vprašanja v zvezi z zadevo. Preiskava o aferi Augusta se ni končala, vendar pa so za pahi že stitje osumljenci.

Jean Burner / AFP

ZDA pripravljajo zakon o priznanju kosovske »posebnosti«

PRISTINA - Dobro obveščeni krogi v Washingtonu poudarjajo, da ameriški kongresniki, ki so naklonjeni neodvisnosti Kosova, že pripravljajo zakon, s katerim bi priznali kosovske »posebnosti«. Predstavil naj bi ga vplivni Benjamin Gillman, predsednik komisije za mednarodne odnose predstavnškega doma ameriškega kongresa. V obrazložitvi tega zakona parlamentarci med drugim poudarjajo, da je Srbija nasilno ukinila avtonomijo Kosova, njegovo vlado in parlament, ter da se je večinsko prebivalstvo te pokrajine na referendumu leta 1991 izreklo za to, da postane Kosovo neodvisna država.

Prav tako omenjajo, da je predsednik Clinton sprico posledic, ki bi jih imel morebitni izbruh vojne na Kosovu za ves Balkan, zagrozil srbski vladi, da bodo ZDA v tem primeru, ce bi

prišlo do vojne na Kosovu, posredovale. Sicer pa ta zakon predlaga, da sankcij OZN zoper Srbijo ne bi ukinili toliko časa, dokler ne bo rešeno kosovsko vprašanje, da je treba narodu na Kosovu omogočiti, da sam vlada na svojih tleh.

Ce bo ta zakon potrjen, bo moral predsednik Clinton v 60 dneh po njegovem sprejemu poročati kongresu o uresničevanju določil. Ceprav je doseg omenjenega zakona precej omejen, v Washingtonu poudarjajo, da so ameriški kongresniki nacelno naklonjeni Kosovu. Se naprej nameravajo močno pritiskati na washingtonsko administracijo, da bi pri delu skupine za stike z nekdanjo Jugoslavijo ne dopustila kompromisov, ki bi bili v škodo Kosovu, kaj sele, da bi usodo Kosova povsem prepustila na milost in nemilost Srbiji. Blerim Shala

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE / RAZPRAVA O GOSPODARSTVU

Clinton osvaja izgubljene volilce

ATLANTA - Sprico nenehne vznemirjenosti ameriškega srednjega razreda, ki mu siceršnja gospodarska rast ne daje v roke nič oprijemljivega, je imel predsednik Bill Clinton prejšnji teden v Altanti (Georgia) vrsto razprav o gospodarskem položaju, ki naj bi podrobneje osvetlile spremembe v zadnjih dveh letih. Razprave potekajo v okviru tako imenovane kampanje zapeljevanja srednjega razreda, ki se je je Clinton lotil po novembrski zmagi njegovih republikanskih nasprotnikov v kongresu. V tem okviru je tudi predlagal »deklaracijo pravic srednjega razreda«, ki jo sestavlja vrsta znižanih davkov, s katerimi naj bi znova osvojil srca izgubljenih volilcev.

Predavanja v Atlanti razkrivajo predvsem veliko zaskrbljenost Bele hiše glede izida prihodnjih predsedniških volitev. Večina temeljnih kazalcev ameriškega gospodarstva se je v dveh letih izboljšala: stopnja brezposelnosti se je februarja spustila na 5, 4 odstotka (najnižje v zadnjih stiri letih) in lanske inflacija je bila 2, 7 odstotka. Toda večina Americanov ni zadovoljna s Clintonovo gospodarsko politiko, katere kazalci je nikakor ne spravijo v dobro voljo.

Clinton je imel svojo prvo razpravo v na kampusu univerze Emory v Atlanti; osredotočil se je predvsem na položaj dvajsetih južnih držav. Te so nekoč predstavljale zanesljivo oporišče demokratov, novembrske volitve pa so razkrijele, da je precej tukajšnjih volilcev naklonjenih republikancem.

»Ob vseh teh kazalcih, ki so najboljši v zadnjih desetih letih, se morate res vprašati, čemu vse javnomnenjske raziskave, druga za dru-

globo, da država ne gre v pravo smer,« je izjavil Clinton ob navzočnosti 142 uglednih povablencev, ki jih je Bela hiša prosila, naj šest ur skupaj razpravljajo, »kako naj bi gospodarstvo delovalo bolj v prid tistih Americanov, ki delajo«.

Clinton je na volitvah leta 1992 odhajajočega predsednika republikan-Georgea Busha premagal predvsem zato, ker je svojo kampanjo osredotočil na obljube, da bo voz gospodarstva potegnil iz globoke recesije. Prav zato se bolje kot kdorkoli zaveda, da bo njegov morebitni uspeh na prihodnjih volitvah odvisen predvsem od tega, koliko se bosta izboljšala gospodarski položaj in življenjska raven Americanov. Njegov problem je, da se večini Americanov prihodki se vedno zmanjšujejo ali pa stagnirajo, njihov zi-

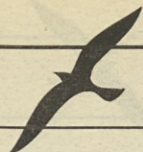
vljenjski standard pa se nenehno slabša.

»Kljub gospodarskemu izboljšanju več kot polovica Americanov zdaj dela dlje za isto ali celo manjšo plačo v primerjavi s tisto, ki so jo dobivali pred petnajstimi leti,« je priznal Clinton, ki je opozoril tudi na nevarnosti »naraščajoče neenakosti« in »ekskluzive srednjega razreda«. Po njegovem mnenju je večina šestih milijonov novih delovnih mest, ustvarjenih v preteklih dveh letih, namenjena predvsem nekvalificiranim delavcem.

Bela hiša je že vnaprej dopustila možnost, da te regionalne razprave (v prihodnjih mesecih bodo organizirali se tri) ne bodo prinesle bistvenih sprememb v sedanjo politično usmeritev. Njihova cilja sta, kot je pojasnila glavna Clintonova svetovalka za gospodarska vprašanja Laura

d'Andrea Tyson, predvsem »razprava in pretresanje položaja«. Najbolj cinicni komentatorji ugotavljajo, da zeli Clinton v obdobju, ko skuša republikanci na debelo obsekati njegove socialne programe, dokazati, da ima posluš za navadnega Americana in njegove probleme. Prav zato se je Bela hiša potrudila, da mu je za sogo-vornike v Atlanti izbrala najvidnejše predstavnike ameriškega srednjega razreda, poslovnežev, sindikalnih voditeljev in drugih poznavalcev položaja. Naključje, ki ga ni spregledal noben komentator, pa je, da je bila prva od teh razprav organizirana prav v srcu »trdnjave« sedanjega predsednika predstavniškega doma Newta Gingricha, ki je bil na čelu novembrske republikanske »revolucije«.

Christian Chaise / AFP

ARGENTINA

»Obrekljivim« novinarjem grozi zapor

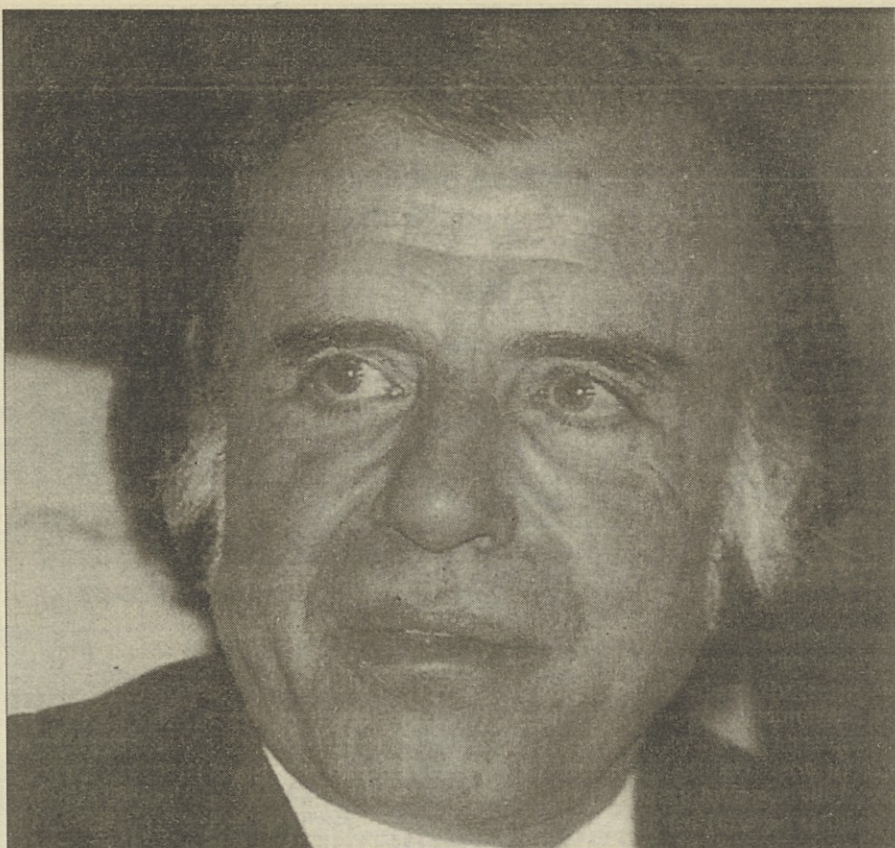
BUENOS AIRES - Argentinski tisk je znan po tem, da na svoj igrivi način politike pogosto obravnava kot klovne. Vse kaže, da bo tega konec, kajti oblastem je prekipevalo. Predlagale so nov zakon, po katerem bi lahko prevec zaljive novinarje obsodili na visoke zaporne kazni, podobne tistim za mučenje in nemerni uboj.

Casniki in novinarji so ostro protestirali proti novemu sveznju zakonov, zaradi katerega bi moral vsak casnik placati petsto tisoč dolarjev vredno zavarovalno polico proti klevetam. Zakon hkrati prepoveduje nedokazano obtoževanje. Urednik casnika La Nacion se zgraza: »Narobe svet! Zdaj bo tisti, ki opozarja na korupcijo, bolj kaznovan kot tisti,

ki podkupnino sprejema.« Njegov kolega iz tednika Noticias ga podpira: »Ta tako imenovani zakon sale je povsem nepotreben in izredno škodljiv za tisk. To je le oblika nadzora nad novinarji, ki bo trajala do konca predsedniških volitev 14. maja.« V petih letih predsednikovanja Carlosa Menema so zabeležili kar 140 fizičnih napadov na novinarje.

Vlada je zakon predlagala, potem ko so mediji objavili sočno zgodbo o Menemovi hčeri, ki naj bi goljufala pri izpiti na univerzi. Sosolci naj bi casniku zaupali, da je s seboj v razred pretihotapila izpopolnjeno radijsko napravo. Univerza je govorice takoj zanimala.

Odnosi med vlado in novinarji so bili vedno izredno na-

Argentinski predsednik Carlos Menem

peti. Lani je minister za gospodarstvo obdolžil korupcije najbolj znan argentinski finančni casnik Ambito Financiero. Casnik naj bi objavljaj placane članke, avtorji pa naj bi sprejemali visoke podkupnine. Ambito na obtožbe ni reagiral in mnogi menijo, da je v njih tudi kanček resnice.

O spornem zakonu sale bodo kmalu razpravljali v senatu, katerega voditelj je predse-

dnikov brat Eduardo Menem. Ta je že prej predlagal zakon, ki omogoča desetdnevni pripor brez sojenja za vsakogar, ki užali senatorja. Zakon sale bo hudo kaznoval celo taksne nedokazane obtožbe, ki kaznivega dejanja niti ne bodo posebej omenjale. Krivec se bo soočil z zaporno kaznijo od enega do šest let in z denarno kaznijo do dvesto tisoč dolarjev. Šest let dobi morilec v pretepu, leto

več pa javni delavec, ki mu dokazuje mučenje. Blatenje posameznikovega imena, pa četudi je ta mrtev, lahko klevetnika pripelje v zapor za dobra tri leta. To je leto več od najvišje kazni za korupcijo.

Ceprav ima argentinski tisk kar precej masla na glavi, se zdi, da je sla vlada tokrat predač. Novinarjem se resnično ne obeta nič dobrega.

Jason Webb / Reuter

TELEVIZIJA

TV Nova privablja gledalce, politiki pa je ne marajo

PRAGA - TV Nova je ena tistih televizijskih postaj, pred katerimi so svarili komunisti. Predvaja surovo nasilje, trdo erotiko in igre na srečo ter ostro smesi nacionalne voditelje. Čehi jo naravnost obozujejo.

TV Nova je pred enim letom prevzela enega od treh kanalov nekdanje državne televizije. Danes njen program, ki ga sestavljajo predvsem ameriški filmi in senzacionalistične novice, redno spremljata kar dve tretjini Čehov. Zadnje raziskave kažejo, da v najbolj gledanem terminu TV Nove pred televizijskimi zasloni sedi kar 6,8 milijona od 10,3 milijona prebivalcev Češke.

Vihravi direktor zasebne postaje Vladimir Zelezny trdi, da program določajo le gledalci, zato nenehno preverjajo gledanost. Tako neprijetne oddaje niso dolgo v etru. »Svoj program prilagajamo resničnim potrebam prebivalstva,« zagotavlja Zelezny. Postaja je stalna tarča kritikov, med katerimi prednjačijo nekdanji komunisti. »Intelktualci težko sprejmejo dejstvo, da so naši državljani normalni,« direktor zavrača kritike in dodaja, »Pravico imajo sami izbrati, kako bodo preživeli noč.«

TV Nova je prva velika zasebna televizijska postaja v postkomunistični vzhodni Evropi. Njen lastnik je Srednjeevropska medijska družba (CME) kozmetičnega princa Ronalda Lauderja. V vzhodni Evropi so zasebne televizijske postaje, ki pokrivajo cele države, redke. Češka državna televizija CT1 se s tezavo postavlja po robu Novim televizijskim igram, erotičnim in hollywoodskim akcijskim filmom. CT1 vzdržujejo gledalci z naročnino, vendar njene umetniške filme in politične razprave spremlja le 2, 5 milijona Čehov.

TV Nova ni le spremenila češkega televizijskega prostora, temveč je tudi pripomogla k revoluciji v novinarstvu in popularni kulturi. Nihče ni varen pred Novino novinarsko ekipo, ki je ujela nepravilne različne politike in medijske zvezde. Zelezny zagovarja svojo ekipo, ki po njegovem mnenju le razkriva nepravilnosti v političnem življenju. »Enaka mera kritike in hvale med različnimi strankami jasno kaže Novino neodvisnost.« Ob policijskem pregonu voditelja skrajne desničarske opozicijske Republikanske stranke je Novina ekipa pri vratih njegovega domovanja poročala o voditeljevem izginotju. Ko je predsednik vlade Klaus priredil dobrodelno večerjo, so Novini novinarji pred vhodom snemali vsakega gosta, ki je placal devet tisoč dolarjev za vstopnico. Novina različica britanske serije Izrezane podobe, imenovana Gumijaste lobanje, smesi Klausja, predsednika Vaclava Havela, pa tudi Zeleznyja.

Havel je ob peti obletnici konca komunizma napadel TV Novo: »Od Zahoda smo se naučili živeti v brezdušnem svetu neumnih reklam in se neumnejsih nadaljevanj.« TV Nova bi se utegnila soociti z tezavami, ce bo parlament sprejel nov zakon o medijih. Po njem bodo morali mediji nujno objaviti tudi mnenja tistih, ki jih bodo napadli. Zeleznyja skrbi, da bodo ti odgovori zavzeli prevec etra. »Nasprotovali bomo pravici do odgovora, saj potemtakem ne bi objavljali nicesar drugega.«

John Mastrini / Reuter

In radio veritas ali finski radio, ki oddaja v latinščini

HELSINKI - Beseda Neo-eboracum pomeni New York, diurnale je seveda dnevnik, medtem ko besed depressio oeconomico skoraj ni treba prevajati! Tako potekajo v enem od studijev državnega finskega radia v Helsinkih poročila, ki že pet let močno odmevaajo po svetu, saj napovedovalci o najnovejših dogodkih poročajo izključno v latinščini.

»Vse skupaj se je začelo v nekem bistroju, ko sva po drugem pivu dobila to idejo,« pripoveduje Hannu Taanila, producent oddaje Nuntii Latini (Novice v latinščini), ki se z naklonjenostjo spominja, kako so se 1. septembra 1989 začele prve oddaje. On in njegova prijateljka Rei Pitkaeranta in Tuom Pekkanen, ki sta bila takrat, tako kot on, stara približno petdeset let in sta oba univerzitetna profesorja latinščine, so sprejeli izziv in sklenili stavo, da je mogoče narediti pravi dnevnik, »sestavljen iz besed mrtvega jezika, ki pa bo vseeno govoril o najsoodobnejših dogajanjih.«

Sprva so oddajo predvajali samo na Finskem, kjer je zbudila vrsto pomilovalnih nasmeskov, kmalu pa so začeli oddajati tudi za tujino in sledil je uspeh. »Stevilni poslušalci skrbno snemajo Nuntii Latini zaradi užitka ali zato, da bi dopolnili svoje znanje latinščine,« pojasnjujejo vsi trije idejni očetje dnevnika

in v latinščini. Skromna ekipa vsak teden izbere najpomembnejše mednarodne novice z različnih področij in jih v petminutni oddaji posreduje na kratkih in srednjih valovih, prav tako pa tudi s pomočjo satelita.

»Ni treba popolnoma obvladati latinščine, ce hočete razumeti te oddaje. Dovolj je, ce ste nekoliko na tekočem, kaj se dogaja po svetu,« pripovedujeta oba profesorja urednika in ob tem dodajata, da tudi sedanji jeziki s področja uprave, politike in celo gospodarstva v marsikaterem pogledu se zmeraj črpajo iz latinščine. Seveda pa so se morali, ce so hoteli poročati o najnovejših dogajanjih, zateci k tvorbi novih besed, ki so prilagojene nasemu času, pri čemer so seveda izhajali iz bogate zakladnice latinskega jezika.

Ce je besedno zvezo ultrazvočna preiskava mogoče razmeroma preprosto prevesti z eksploratio ultrasonica, pa je področje sporta gotovo tisto, ki zahteva največ ustvarjalnosti in neologizmov. Tako so za golf izumili latinsko besedo pilamalleus, za igralca hokeja alsulegiarius, za kolesarja birotarius, smučarju pa se po latinsko rece nartator. Po Pitkaerantovem in Pekkanenovem mnenju je finskičina s svojo intonacijo se posebej blizu latinski izgovorjavi

Paradoks je seveda, da finskičina, ki jo govori približno pet milijonov prebivalcev te države, kot eden redkih med evropskimi jeziki sploh ne izvira iz latinščine, sta se dejala oba lingvisti. »Stevila poslušalcev ni mogoče natančno določiti, gotovo pa jih je nekaj sto tisoč. Nuntii Latini so gotovo najslavnejša oddaja naše radijske hiše,« je izjavil predsednik državnega radia Olli Alho.

»Doslej smo prejeli pisma iz vec kot šestdesetih držav in z vseh celin, največkrat nam pišejo poslušalci iz Evrope in Amerike, med njimi tudi papež Janez Pavel II.,« je se dodal. Oddaja je nasla svojo pot tudi v knjižnice: zbrana besedila Nuntii Latini, v katerih so zajeta dogajanja posameznih let, objavijo vsako leto skupaj z besednjakom v finski in angleščini. Toda profesor Pekkanen ima se eno zamisel, kako bi latinscino spet ozivil. V Cezarjev jezik je prevedel tradicionalna besedila neworleanskega jazza, med njimi tudi znano When the Saints Go Matching In. S Pekkanenovno pomočjo bo finski državni simfonični orkester kmalu izdal tudi ploščo z naslovom Variations Horatianae Lazzicae, na kateri bodo priredbe Horacovih pesmi v swingovskem ritmu.

Jean-Luc Chandelier / AFP

ČEŠKA REPUBLIKA

Čehi se mučijo z novim zakonom o tisku

JOHN MASTRINI / REUTER

PRAGA - Češki minister za kulturo Pavel Tigrid je zadolžen za pripravo zakona o tisku, ki ga že zdaj hudo napadajo in za katerega celo sam priznava, da je pripravljen se napotiti. »Za zdaj je samo napot,« je izjavil za Reuter. »Odpri sem za večino kritik, zlasti zato, ker tega zakona nisem pisal s' srcem'. Mirno lahko zapisete to mojo izjavo.«

Potreba po zakonu je nastala sprico hudega ogorčenja češke vlade nad tem, kako so mediji poročali o vrsti skandalov v zvezi z lastninjenjem, vprašanjem, kako se financirajo stranke, in v zvezi z varnostno-obvesčevalnimi službami. Toda 77-letni Tigrid, ki je večino svojega dela opravil pri zahodnih medijih, ki so poročali o Češkoslovaski med nacistično zasedbo in v komunizmu, pri pripravi tega zakona, ki ga bo moral predložiti parlamentu, ni pretirano navdušen. »Tisti, ki so na oblasti, bi morali razumeti, da je demokracija, prava demokracija to, da imajo mediji določen nadzor nad javnostjo, vključno z nadzorom nad zlorabami vlade in politične oblasti. To dejstvo bi preprosto morali sprejeti,« je izjavil. Tigrid je ocitno razpet med hotenja desnosredinske vlade, ki bi si

hotela zagotoviti stabilne razmere v obdobju tranzicije, in med lastna prepričanja, torej prepričanja nekdanjega novinarja.

Premier Vaclav Klaus, cigar besede, da so novinarji »sovražniki človeštva«, so navedli nekateri zahodni mediji, je dolgo časa napadal češke medije zaradi njihovega poročanja oziroma zato, ker so po manjkljivo poročali o njegovih govorih. Klaus je zanikal, da bi zahodnim medijem kdajkoli izjavil kaj podobnega. Toda prav pravica do odgovora je eden najspornejših vidikov zakonskega osnutka, ki ga bo parlament kmalu obravnaval. V skladu s to pravico bi morali casniki, revije, televizija in radio objaviti oziroma posredovati odgovor kogarkoli, ki bi bil omenjen v kateremkoli poročilu, ce bi prizadeti to zahteval. Nobeno sodišče ne bi odločalo o tem, ali so bile izrečene lazi, nihče ne bi kot posrednik odločal o tem, ali bi bile natisnjene neresnice. Prizadeti bi imeli pravico do objave svojega odgovora ali popravka na isti strani ali v isti rubriki oziroma pravico do objave enako dolgo trajajočega odgovora ali popravka na radijskih valovih, ce bi menil, da je prizadet ali napacno predstavljen.

»Nasprotovali bomo pravici do odgovora, saj bi ta pomenila, da se bomo ukvarjali samo se z odgovori,« je izjavil generalni direktor prve zasebne televizijske postaje TV Nove Vladimir Zelezny. Po sedanjem zakonu so popravki mogoči, a le ce lahko prizadeti na sodišču dokaze, da je neki medij o njem širil neresnice. V preteklih mesecih so sodniki od dveh casnikov zahtevali popravke in opravičilo, prav tako pa tudi placilo odškodnine.

Češki mediji, ki so se zmeraj v obdobju, ki je nastopilo po koncu komunistične vladavine leta 1989, so močno okrepili svoje kritično poročanje, zlasti ob priprtju nekaterih korupcije obtoženih predstavnikov urada za lastninjenje, prav tako pa tudi ob obtožbah Klausove koalicijske, da je varnostna služba BIS vohunila za političnimi strankami. Z vstopom TV Nove v medijski prostor se je poročanje o skandalih se okrepilo, hkrati pa tudi zaostri razprave v zvezi z nastajajočim zakonom o medijih. Posebno sporen je bil neposredni prenos večerje, ki jo je priredila Klausova Državljanska demokratična stranka (ODS) z namenom, da bi zbrala več denarja za svoje

sklade. Pred začetkom večerje, za katero je moral vsak odsteti devet tisoč dolarjev, so kamere TV Nove pokazale jedilnike in bogato obloženo mizo, pri kateri so sedeli tisti, ki so izpolnjevali svoje ceke, med njimi tudi znani obrazi iz podjetij v državni lasti. Neposredni televizijski prenos je sprožil plaz kritik. Kmalu je sledil zakon, ki je podjetjem, katerih večinski lastnik je država, prepovedal prispevati finančna sredstva za posamezne politične stranke. Casniki so stranke in politike obtožili, da jemljejo prevec daril in posojil v sumljivih okoliščinah oziroma kar naravnost da svoj posel opravljajo slabo. Vlada je od češke tiskovne agencije CTK zahtevala, naj uradna sporočila in izjave objavlja v celoti, brez kakršnihkoli krajsanj in uredniških posegov, ceprav vlada te agencije ne financira več oziroma to počne v manjši meri.

Najbolj znani in ugledni dnevnik Mlada Fronta Dnes je v svojem uvodnem komentarju zapisal, da utegne novi zakon o tisku medije preplaviti z neresnimi odgovori. »Desetine, celo stotine ljudi, ki jih vsak dan omenjajo množična občila, bi utegnile biti prizadete, številni med

njimi tudi zaradi oportunističnih razlogov,« je zapisala Mlada Fronta Dnes. »Casopisi seveda ne bi hoteli objavljati neutemeljenih odgovorov in sodišča bi bila zasuta s tisoči procesov, ki bi se vlekli v neskončnost.«

Tigrid, ki je edini član vlade zunaj političnih strank, priznava, da javnost političkom ne zaupa. »Obstaja prepričanje, da ima kdorkoli, ki je pri oblasti, možnost, da si pridobi zasebno premoženje. Gre za zelo globoko zakoreninjeno prepričanje. Tudi zato so korupcijske afere v tej državi tako odmevne,« je se dejal. Med drugo svetovno vojno je Tigrid poročal za BBC in med hladno vojno za radio Svobodna Evropa, svojo sedanjo funkcijo pa je prevzel pred enim letom kot osební prijatelj predsednika Vaclava Havela. Njegov edini pogoj je bil, da se ne bo včlanil v nobeno od strank sedanje desnosredinske vladne koalicijske. Zakonski osnutek bo predložil zgolj zato, ker gre za kompromis z drugimi vladnimi strankami, ki si želijo, da bi bil zakon se restriktivnejši. Njemu zakon ni vsec. »Novinar sem bil petdeset let in vem, da bi, ce bi slo le zame, predložil veliko liberalnejši zakon.«

BURUNDI / NA ROBU SAMOUNIČENJA

Dvojni genocid vojske in skrajnežev

UNHCR poziva Tanzanijo, naj odpre meje

BUJUMBURA (AFP) - V osrednjem delu Burundija, v provinci Kayanza, je bilo po poročilih burundskega radia včeraj ubitih 35 ljudi, med njimi 29 Hutujcev, žrtev »oborožene tolpe« hutujskih skrajnežev pa naj bi bila tudi družina Tutsijev.

Po izjavah tujih diplomatov in predstavnikov človekoljubnih organizacij naj bi burundska vojska prejšnji teden na severovzhodu države s pomočjo posebnih enot Tutsijev pobila več sto Hutujcev, predvsem žensk in otrok. »Po preverjenih informacijah je bilo od prejšnje sreče do danes v vasi Gasorwe ubitih 150 ljudi,« je zagotovil ameriški veleposlanik v Burundiju Robert Krueger. Poudaril je, da je bilo na celotnem območju ubitih vsaj 400 ljudi. Krueger je 31. marca in 1. aprila obiskal nekatere kraje in se pogovarjal z ljudmi, ki so usli pokolu. Vojska naj bi ubila tudi približno 20 hutujskih gverilcev, ki so

izsiljevali hutujsko prebivalstvo. Pred obletnico ruandskega genocida tudi Burundiju grozi kriza, kar dokazujejo izbruhi nasilja, katerih žrtve so predvsem Hutujci. Predsednik Sylvestre Ntibantunganya, Hutujec, opozarja, da Burundiju grozi dvojni genocid, v katerem se bosta etnični skupini med seboj dokončno pobili. Poudaril je, da v nekaterih predelih države že prihaja do pravega etničnega čiščenja, ki ga izvajajo policijske enote Tutsijev.

Vojska, v notranjosti države pogosto izvaja čistke oziroma pobija prebivalce, zato je iz prestolnice pobežnilo že več deset tisoč Hutujcev. Skrajneži v vrstah Tutsijev že

sanjajo o Burundiju kot državi Tutsijev. Visoki komisariat za begunce ZN je včeraj Tanzanijo pozval, naj odpre svoje meje za najbolj ogrožene burundске begunce; tanzanijska vlada se je nedavno odločila za zaprtje meja, ker je begunska taborišča v provinci Ngozi zapustilo več deset tisoč ljudi. Večinoma se zdaj zadržujejo ob cestah proti Tanzaniji in živijo v neznosnih razmerah, zato obstaja velika nevarnost izbruha epidemij. Tanzanija je sprejela že približno 680 tisoč beguncev, zlasti iz Ruande.

POKOL V BURUNDIJU

Prejšni teden so burundski vojaki iz plemena Tutsijev na severvzhodu države pobili več kot 400 Hutujcev, večinoma žensk in otrok.

RUANDA / NORMALIZACIJA RAZMER

Zločinci se skrivajo med begunci

Zapori so premajhni za vse, ki jih obtožujejo krivde za genocid

KIGALI - V ruandski prestolnici imajo prebivalci leto dni po pokolih in devet mesecev po koncu spopadov spet električno energijo in tekočo vodo, vendar je podoba države povsem spremenjena, saj je več milijonov ljudi zapustilo svoje domove, zapori pa so premajhni za vse, ki so obtoženi krivde za genocid.

Nekatera poslopja so že obnovljena, obratuje celo pševica tovarn, tiskajo se časopisi, pa tudi nov denar, administracija opravlja običajna dela, včasih pride celo do prometnih zastojev. Učenci so spet sedli za solske klopi, študenti obiskujejo predavanja.

Svetovna banka je državi obljubila posojilo v višini 75 milijonov dolarjev, drugi donatorji pa naj bi za obnovo Ruande zbrali 125 milijonov dolarjev. Zdi se torej, da se razmere normalizirajo.

Preživeli seveda niso pozabili grozot; na ulicah je veliko žensk, oblečenih v črno, vdove in sirote pa se lanskim dogodkov dobro spominjajo. Država potrebuje tudi človekoljubno pomoč.

Hutujci dan pred obletnico genocida nad Tutsiji omenjajo načet, po katerem naj bi iztrebili skrajneže iz vrst Tutsijev, ki naj bi pripravljali mascevanje. Vlada je takšne govorice sicer zanikala, vendar ni ničesar naredila, čeprav bi lahko za pomoč prosila šest tisoč modrih čelad in sto opazovalcev iz organizacij za varovanje človekovih pravic. Tutsiji, ki so usli genocidu ter se vrnili iz Ugande in Burundija, kjer so nekateri živeli v izgnanstvu celo 30 let, se poleg mascevanja bojijo tudi terorističnih napadov pripadnikov nekdanje ruandske vojske ali posebnih policijskih enot, »interahamwe«, obdolženih najhujših pobojev.

Na meji z Zairom in Tanzanijo živi več kot dva milijona beguncev, predvsem Hutujcev, ki se niso pripravili vrniti domov. Med njimi je namreč veliko vojakov, ki so sodelovali pri pobojih, zato bi bili po vrnitvi domov zagotovo obsojeni na smrt. Nedolžni ljudje, večinoma žrtve propagande, ki jih prepričuje z zgodbami o mascevanju pripadnikov Ruandske domoljubne fronte - sestavljajo jo uporni Tutsiji - so prav tako obsojeni na bedno življenje v izgnanstvu.

V notranjosti države je razseljenih približno 300 tisoč ljudi, predvsem na območju Gikongora na jugozahodu Ruande, nekdanjem varovanem območju, kjer so za varnost beguncev skrbele francoske človekoljubne in vojaške organizacije. Prav zaradi tega območja ni prišlo do še večjega eksodusa beguncev v Zaire, predvsem Hutujcev, ki so bezali pred vojaki Ruandske domoljubne fronte. Že več mesecev si vlada prizadeva za zaprtje begunskih taborišč, saj je med begunci veliko morilcev. Če bi taborišče zaprli, bi bili zapori se bolj natrpani, saj je v njih že zdaj 30 tisoč ljudi, obtoženih genocida. Prihaja do množičnih aretacij, včasih tudi na temelju dvomljivih prijav, preiskave pa naj bi izvajali člani policije, ki sploh se ni formirana.

Pravne ustanove se soočajo s pomanjkanjem ustreznih kadrov, zato jim pomagajo nekatere tuje vladne in nevladne organizacije. Da bi dokazal delovanje pravnega sistema, je ruandski minister za pravosodje za danes napovedal sodni proces proti nekaterim obtožencem. Jutri bo dan zalovanja za umrli v lanskim spopadom.

Annie Thomas / AFP

V Ruandi je še vedno precej umorov iz mascevanja (Telefoto: AP)

O čem pišejo drugje po svetu

O odnosu med Belo hišo in Kremljem

»Ameriško vojsko vodstvo podpira prizadevanja obrambnega ministra Perryja in predsednika Clintona, ki skušata svoj odnos do Kremlja obdržati na uravnoteženi in realni ravni. Če bo zagovornikom kaznovanja Rusije (zaradi čecenske vojne in dogovora o jedrskem poslu z Iranom) uspelo pokvariti odnose z Moskvo, bo ameriško vojsko vodstvo prvo čutilo negativne posledice. Če se bodo ameriške sile spopadle z Irakom ali s katero drugo sovražno državo, bodo ameriški vojaški piloti morda naleteli na najnovejšo rusko sistemo zračne obrambe. Izgube bi bile lahko primerljive celo s tistimi v Vietnamu.« (Sevodnja, Moskva)

»Rusija si ne bo upala pretiravati, saj potrebuje Zahod - predvsem njegovo finančno pomoč. Govori se, da Rusija s svojimi grožnjami pravzaprav izvaja le taktični manevar, katerega vzroke je treba iskati v notranji politiki... Na nevarne igrice Kremlja bi se bilo treba odzvati bolj odločno kot ameriški obrambni minister Perry na svojem obisku v Moskvi. Da bi omejili nevarnost vnovične hladne vojne, bi morali uporabiti metode in govorico hladne vojne, kar je seveda paradoksalno, toda resnično.« (La Repubblica, Rim)

»Nasilna, trdovratna in nepopustljiva ruska diplomacija je zaradi neodločnosti Zahoda dosegla prve uspehe. Če hočemo ali ne, bo Kremelj vplival na odločitve Nata, kar zadeva njegovo širitev na Vzhod. Ena največjih vojaških sil na svetu ima namreč se vedno velik vpliv, drugi razlog pa je mirovniška politika Billa Clintona do Rusije, ki ruske politike opogumlja, da Zahodu postavljajo cedalje večje zahteve... Zdi se, da množica kompromisnih predlogov dosega prav nasprotno od zelenega. Kremelj se bolj utrjuje svoja stališča, namesto da bi popustil.« (Rzeczpospolita, Varasava)

»Zaradi hude notranjepolitične krize in volitev, napovedanih za jesen, skušajo ruski oblastniki vnovič pridobiti vpliv na dogajanje na mednarodnem prizorišču. Medeni tedni' z ZDA so se zdavnaj minili, ruski medved pa spet kaže svoje kremplje, saj se hoče pokazati v luči velesile. Seveda so kopenske vojaške sile, ki so bile pripravljene za pohod v zahodno Evropo, skupaj z Varšavsko zvezo že postale preteklost. Toda ruske zaloge jedrskega orožja se vedno predstavljajo izredno nevarnost. Zdi se, da želijo odgovorni v Moskvi Zahod spomniti na to, da Rusija ni država tretjega sveta.« (Corriere della Sera, Milano)

O Burundiju

»Podobno kot Bosna pred tremi leti zdaj tudi Burundi drvi v genocid, ki se ga vsi zavedajo, toda očitno ga nihče ne more preprečiti. Udeleženi sta isti etnični skupini kot pred enim letom v Ruandi. V Burundiju, tako kot v Ruandi, so nemški in pozneje belgijski kolonialni gospodje izbrali Tutsije za aristokrate, ki so jim služili kot posreden instrument oblasti. S tem so si utrdili oblast... Mednarodna skupnost bi morala ugotoviti, kdo so tisti, ki pozivajo h genocidu. Treba je onemogočiti delo njihovih radijskih postaj ter finančno in tehnično podpreti tiste časopise in radijske postaje, ki se zavzemajo za mir. Če pogledamo v zgodovino etničnih sporov, lahko namreč ugotovimo, da so imeli mediji vedno velik vpliv na njihov nastanek.« (Financial Times, London)

»Zgodovina se ne ponavlja? Natancno pred enim letom so se v Ruandi začeli grozoviti pokoli, danes pa sednja država Burundi stoji na robu enakega prepada. Kdo, če ne državljani, se lahko zoperstavi katastrofi? Mednarodna skupnost je zaradi neuspeha v Somaliji izgubila voljo za posredovanje v Afriki. Celotno se je zbrala sredstva in vojake - kaj lahko sploh doseže v državi, ki je zastupljena s sovratstvom? Saj si po življenju strežejo civilisti, sosedje. Neskončno žalostno je, da se stvari pač odvijajo po svoje, brez možnosti, da bi preprečili vsaj najhujše.« (Frankfurter Rundschau, Frankfurt)

O položaju v Bosni

»V naslednjih tednih lahko pričakujemo najhujše. V nekdanji Jugoslaviji je težko karkoli napovedati, toda nekaj se zdi gotovo: muslimanska armada bo svojo ofenzivo se razširila, saj izjave bosanskega generala Delića ne dopuščajo drugačnih sklepov. Morebitne žrtve med civilnim prebivalstvom jih verjetno ne bodo odvrnile od namer. Bosansko vodstvo se gotovo zaveda, da so prebivalci Sarajeva, Tuzle in Mostarja talci bosanskih Srbov. Takoj ko bosanske sile v Bosni napredujejo, Srbi odgovorijo z obstreljevanjem mest, kjer je tudi veliko beguncev. Morda bodo nekateri rekli, da so muslimanski poveljniki že dovolj obupani in so pripravljene sprejeti celo takšne žrtve. Treba pa je tudi dodati, da so morda celo tako cinčni, da na te žrtve računajo. Srbske granate na Sarajevo ali Tuzlo bi namreč lahko povzročile tudi to, da bi se svet se enkrat zavzel za žrtve v Bosni.« (Süddeutsche Zeitung, München)

O ribiski vojni med EZ in Kanado

»Kanadčani imajo seveda vsa pravico, da ščitijo svoje interese. Celotna britanska vlada je s svojim zavzemanjem za Kanado pokazala, da je Evropska zveza zanj nekakšen klub, od katerega hoče imeti dobiček, seveda tako kot vse druge članice. Iz istega razloga in zaradi kanadske ponudbe si lahko partnerji privoščijo, da ribolovni spor razumejo kot spreten manevar Kanade, s katerim si skuša zagotoviti večji obseg ozemelskih vod, ki naj bi segale prek meje dvestotih morskih milj. Tako bi si Kanada zagotovila nekakšen rezervat... Izrabljanje diplomacije za spreminjanje meja ribolovnih območij pa bi bil nevaren primer, na katerega bi se lahko v prihodnje sklicevale tudi druge države.« (La Vanguardia, Barcelona)

NOVICE

Filipinska vojska obkolila muslimanske upornike

MANILA - Po torkovem pozigu mesteca Ipil na jugu Filipinov in pokolu tamkajšnjega prebivalstva so zločinci, kot oblasti imenujejo muslimanske skrajneže, pripadnike skrajnih muslimanskih skupin Abu Sadžaf in Nacionalne osvobodilne fronte Moro (MNLF), pobeželi v bližnje gozdove. Uporniki naj bi s seboj odpeljali tudi sedem talcev. Filipinska vojska mornarica je provinco Zamboanga del Sur povsem obkolila, da bi upornikom onemogočila beg. Tudi pred obalo province se je zasedralo več topnjač in patrolnih colnov. Okrepljene in dobro oborožene policijske in vojaške enote, ki iščejo pobežle napadalce, pa so dobile ukaz, naj brez pomislekov ustrelijo vsakega upornika. Po zadnjih podatkih je v torkovem napadu na mesto življenje izgubilo 52 ljudi, 40 pa jih je bilo ranjenih. (dpa, Telefoto: AP)

Perry v Kazahstanu

ALMA ATA - Združene države Amerike so Kazahstan označile kot zanesljivo in zaupanja vredno republiko, saj naj bi uresničila vse dogovore o uničenju jedrskega orožja, je včeraj po obisku ameriškega obrambnega ministra Williama Perryja v Alma Ati izjavil tiskovni predstavnik kazahstanskega predsednika Nursultana Nazarbajeva. ZDA bodo Alma Ati namenile 170 milijonov dolarjev pomoči za preusmeritev vojske industrije v civilno, predvsem v proizvodnjo zdravil in elektronskih naprav. Ruska tiskovna agencija Interfax pa je sporočila, da je Perry med pogovori z Nazarbajevom izrazil skrb zaradi političnega položaja v Kazahstanu. Perry, ki je pred prihodom v Alma Ato obiskal Rusijo in Ukrajino, bo danes odšel se v Uzbekistan. (Reuters, Telefoto: AP)

PROMETNA NESREČA OBRAMBNEGA MINISTRA

Kacin se ne spomni, da je nepravilno prehitel

Zgodba o tretjem vozniku, ki naj bi izsiljeval prednost, ne drži, trdijo kranjski policisti

KRANJ - »Prometno nesrečo je z nepravilnim prehitovanjem zakrivil minister Kacin sam,« so tri dni po dogodku zatrjevali kranjski policisti. Po njihovih trditvah »zgodba o tretjem vozniku, ki naj bi izsilil prednost« ni držala, iz dobro obveščenih krogov pa se je včeraj neuradno izvedelo, da je Kacinovo videnje nesreče drugačno od tistega, ki ga je uradno predstavila policija.

Po istem viru naj bi namreč Kacin preiskovalcem pojasnil, da vozila pred seboj ni prehitel oziroma da se ne spominja natančno, kaj se je pravzaprav sploh zgodilo. Tega včeraj uradno ni bilo mogoče preveriti, se enkrat pa smo o vzrokih nesreče povprašali kranjsko UNZ. Dejali so, da se vedno vztrajajo pri že povedanem; po njihovih informacijah »je tudi po izjavah očitno vse kazalo na to, da je Kacin zapeljal na levo stran cestišča zaradi prehitovanja«. Kljub temu pa se zdi, da pa si tudi policija ne zna logično razložiti, zakaj je minister Kacin zapeljal na levo stran cestišča oziroma kako je mogoče, da je minister spregledal nasproti vozeči avtobus, saj je bil v koloni vozil, saj je pravilno peljala po svojem voznem pasu proti Gorenjski, veliko višji od ostalih vozil, do nesreče pa je prislo na odseku, kjer je dovolj prostora za srečanje starih vozil in je tudi pregleadnost dokaj dobra.

Poročali smo že, da je sodni izvedenec Vinko

Kacinovo videnje nesreče se menda zelo razlikuje od policijskega

Kacin in Wendt o sodelovanju med Slovenijo in ZDA

LJUBLJANA - Minister Kacin je včeraj sprejel ameriškega veleposlanika v Sloveniji Allana Wendta s sodelavci. Pogovarjali so se o nadaljnjem sodelovanju med Slovenijo in Združenimi državami Amerike na obrambnem in vojskem področju ter o vzpostavitvi odnosov na ravni vojskih atasejev. (C. R.)

Magister iz Radovljice po temeljitem pregledu obeh poškodovanih vozil po policijskih informacijah zatrdil, da sta bili obe vozili pred nesrečo brezhibni. Prav tako pa smo - prav tako po informacijah, posredovanih na redni tedenski novinarski konferenci UNZ Kranj - zapisali, da je analiza Kacinove krvi pokazala, da ni vozil

pod vplivom alkohola oziroma so se meritve ustavile na številki 0,01. To ponavljamo zaradi cedalje glasne govornice, ki jih je te dni zaznati v delu javnosti, da je poročilo potvorjeno. Včeraj so nam na kranjski UNZ se enkrat zagotovili, da so rezultati analize, ki so jih dobili iz Ljubljane, pravilni.

Vine Bester

Nova klinika čez tri leta

LJUBLJANA - Dejavnosti za gradnjo nove pediatrične klinike potekajo s polno paro. Dosedanje uspehe in načrte sta včeraj predstavila Odbor za novo Pediatrično kliniko in Iniciativni strokovni odbor.

Morebitna lokacija nove gradnje, ki bi obsegala 24 tisoč kvadratnih metrov površin, je severna stran Kliničnega centra ob Korytkovi ulici, kar pomeni navezavo na osrednjo stavbo, kjer so diagnostični in urgentni blok ter otroški intenzivni kirurški oddelek. V novem kompleksu bi bilo 240 postelj za otroke in 50 do 58 za matere oziroma starše, za katere zdaj ni ustreznih pogojev. Ker so med bolniki otroci, stari do 19 let, bo poskrbljeno tudi za delitev po spolu. Poleg klasičnega dela v novi kliniki predvidevajo se sprejemno triazno enoto, ambulantni poliklinični del, tako imenovani dnevni hospital in enota za intenzivno terapijo za otroke, stare več kot 12 let. Pozornost je namenjena tudi enoti za specialno diagnostiko z ustreznimi laboratoriji za otroke, v kuhinji pa bodo vpeljali dietne obroke za otroke in ustrezno svetovanje staršem. Na novi kliniki bodo se vrtec, osnovna in srednja sola ter preiskovalna pedagoška enota.

Gradnja je vredna 80 milijonov nemških mark. Za pripravljala dela bi potrebovali 15 milijonov tolarjev, doslej pa so jih prek sklada zbrali tri milijone. Ker so za naslednja tri leta sredstva za prednostne novogradnje v zdravstvu (onkologija, nevrokirurgija in okulistika) že določena, bi si s pomočjo tako imenovanega pisma o namerah ministrstva za zdravstvo radi že zdaj zagotovili dodatna sredstva iz proračuna po letu 1998, kar pomeni, da bi dela lahko začeli že zdaj. (KaN)

VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC / DELO V MARCU

Največ protestov zaradi sodnih postopkov

Bizjak se je pri premieru zavzel tudi za rešitev problema prisilnih izselitev iz vojaških stanovanj

LJUBLJANA - Varuh človekovih pravic Ivan Bizjak je do sedaj prejel 1018 vlog in večino vlog varuh in njegovi namestniki že obravnavajo. Največ vlog zadeva sodne postopke - nezadovoljstvo posameznikov s sodno odločitvijo, proteste zaradi dolgotrajnosti postopkov - in ravnanje državnih organov. To je na včerajšnji redni novinarski konferenci dejal Ivan Bizjak, ki je predstavil svoje delo in delo svojih namestnikov v preteklem mesecu.

Ivan Bizjak je govoril o reševanju nekaterih konkretnih problemov, ki kažejo na to, kako številna so področja, na katerih država in posameznik prihajata v konflikt. Tako je med drugim omenil prisilne izselitve družin iz vojaških stanovanj, zaradi česar je pisal premieru Drnovsku. Bizjak se namreč zavzema za individualno reševanje primerov in meni, da državi, ki se v teh zadevah pojavlja kot upnik, ne more biti vseeno, če se nekdo znajde na cesti, se posebej, če gre za državo, ki se v ustavi opredeljuje za socialno. Varuh

človekovih pravic je dobil tudi nekaj vlog, v katerih se posamezniki pritožujejo zaradi pisanja medijev o njih. Bizjak je opozoril, da v teh primerih varuh ne more ukrepati, zato posameznikom predlagajo, naj vložijo civilne tožbe.

Poseben problem predstavljajo denacionalizacijski postopki, zaradi katerih se na varuha obračajo vsi, ki so z denacionalizacijami na kakršenkoli način prizadeti. Pa se delo posebnih komisij je v zadnjem času zaradi reorganizacije državne uprave zastalo. Za razliko od izkušenj nava-

dnih smrtnikov - vsaj po pritožbah sodec - pa ima varuh človekovih pravic dobre izkušnje z državnimi organi, saj njegove intervencije nemalokrat obrodijo sadove. Enako velja za sodne postopke, ki po mnenju pritožnikov trajajo nerazumno dolgo. Varuh človekovih pravic sicer praviloma ne posega v času, ko sodni postopki trajajo - razen če bi slo za bistvene kršitve postopka - pritožnikom pa svetuje, naj se pred njegovo intervencijo najprej izkoristijo vse možnosti, ki jim jih daje zakon (pritožba predsedniku sodišča...).

In se podatke, ki ga je v proračunskih debatah nemogoče zaslediti. Ivan Bizjak bo parlamentu predlagal, naj jim namenijo dvajset odstotkov manj denarja, kot je v predložitvenem proračunu, to je 320 milijonov tolarjev.

Majda Vukelić

Ombudsmanu se mnogi pritožujejo tudi zaradi denacionalizacijskih postopkov (Foto: B. V./BOBO)

REPUBLIKANSKA ZVEZA SLOVENIJE

Adolf Štorman obtožuje policijo

»Nagovarjali so me k dvema umoroma«

VELENJE - Prvaka RZS Adolf Štorman in Darko Zupan sta nekaj dni po izpustitvi iz pripora v velenjskem hotelu Paka včeraj pojasnila svoje poglede na njuno aretacijo v začetku leta in na zavlečanje vpisa stranke v register političnih strank, Štorman je temu dodal tudi hudo obtožbo na rovas delavcev celjske UNZ.

Znano je, da je bil pred nedavnim priprt načelnik kriminalistične službe UNZ Celje. Adolf Štorman je včeraj dejal, da so ga načelnikovi ljudje že konec leta 1991 in v začetku leta 1992 nagovarjali, da bi v Slovenj Gradcu umoril občana V. K. in nato v Avstriji se našega državljanja Z. M. Štorman je po lastnih besedah zavrnil kakršnokoli sodelovanje s policisti, zato in zaradi njegovega političnega prepričanja pa naj bi njega in Darka Zupana skušali uslužbeni MNZ takrat in pozneje kakorkoli ocrniti, jima skodovati ali ju celo likvidirati. Zadnji poskus njune likvi-

dacije naj bi se zgodil prav ob njuni letosnji aretaciji v Senožečah. Štorman in Zupan sta celo prepričana - to pa naj bi vsaj delno potrjevale tudi ugotovitve preiskovalnega sodnika v Kopru - da je Zupana k nakupu desetih pistol in poznejšem poskusu prodaje teh pistol s pomočjo Mariborčanke T. P. napeljala prav policija. Ker naj bi Mariborčankino sodelovanje s policijo potrjevali tudi dokazi, pridobljeni z uporabo posebnih metod, preiskovalci sodijo, da se niso dostavili tako zbrani informaciji oziroma posnetkov telefonskih pogovorov T. P. z Darkom Zupa-

nom in UNZ Koper niti video posnetkov senožeške akcije specialcev. Zupan in Štorman se vedno vztrajata pri trditvi, da v Senožečah nista mogla vedeti, kdo ju skuša ustaviti, pripadniki policije pa naj bi nanju tudi streljali in tako skušali izzvati njuno reakcijo, da bi ju lahko likvidirali. Darko Zupan je včeraj dejal, da je v preiskovalnem zaporu gladovno stavkal 33 dni, zadnje štiri dni je odklanjal tudi vodo. Več kot tri tedne pa o svoji odločitvi ni obvestil javnosti, saj mu je sodišče prepovedalo stike s sorodstvom in pošiljanje pisem. Zdaj, ko so ju izpustili, bosta Dolničar in Zupan vztrajala, naj organi pregona začnejo postopke proti vsem, ki so v času, ko so ju skušali večkrat onemogočiti, zagrešili vrsto kaznivih dejanj.

Brane Piano

PROSLAVA OB 50. OBLETNICI ZMAGE NAD FAŠIZMOM IN NACIZMOM

Proslavljali bomo le začetek novega obdobja, ne pa sprave

Dolničar: Za zdaj ni znamenj, da bi v kratkem prišlo do sprave

LJUBLJANA - Le malokateri evropski narod ima toliko razlogov za proslavo 50-letnice zloma nacifasizma in konca druge svetovne vojne kot prav slovenski, saj sta ga nacizem in fasizem skušala zbrisati z zemlje. Samo trden in odločen protifasistični boj proti trem okupatorjem Slovenije je rešil naš obstoj. To je na včerajšnjem pogovoru o vprašanjih v zvezi s poudaritvijo 50. obletnice vojskega zloma nacifasizma, konca druge svetovne vojne in osvoboditve Slovenije dejal Ivan Dolničar, predsednik Zveze združenj borcev in udeležencev NOB.

Predsednik Dolničar in podpredsednik Lado Pohar sta govorila tudi o aktualnih polemikah in zapletih v zvezi s koncem vojne in vlogi partizanov na eni strani in domobrancev na drugi strani. Ivan Dolničar je opozoril, da gre za lažne dileme, saj so odgovori jasni. V odgovoru na vprašanje, ali gre za praznovanje konca vojne ali zloma nacifasizma, je predsednik Dolničar poudaril, da gre predvsem

za praznovanje zmage nad fašizmom in nacizmom, ki je pomenila začetek nove, bolj humane zgodovine. Lažna je tudi dilema, ali je bila Slovenija članica protihitlerjevske koalicije ali ne, je menil Dolničar, saj je to bila od samega začetka vojne, naslo aktivno udeležbo v tej koaliciji pa so potrjevali tudi prihodi misij zaveznikov sil h generalnemu poveljstvu NOB. Takrat se je začelo tudi sodelovanje par-

tizanske vojske in zaveznikov v skupnih akcijah proti hitlerjevski osi. »Sprava ima simbolno in osebo raven. Tisto, kar lahko stori država s slovesnostmi in postavitvijo spomenika, je samo simbolno dejanje, kajti sprava je mogoča samo med ljudmi. Za zdaj pa ni nobenih znamenj, da bi do sprave lahko prišlo, saj stran, ki je sodelovala z okupatorjem, ni pripravljena niti priznati niti obžalovati tistega, kar so počeli med vojno, kar smo mi storili že nekajkrat,« je Ivan Dolničar odgovoril na dilemo, ali naj bo letošnja obletnica pravno dejanje ali ne. Predsednik ZBZU NOB Slovenije je se opozoril, da razen Ljubljanske pokrajine med vojno ni bilo

nobene druge slovenske regije, kjer bi delovala organizirana kolaboracija, kot so bili domobranci in Milizia volontaria anticomunista.

Predstavniki ZBZ so spregovorili tudi o obležitvi letošnje obletnice zmage v Sloveniji. O dokončnem scenariju bosta danes odločala najprej vlada, potem pa se častni državni odbor, jasno pa je, da bo na slovenskih proslavah sodelovalo približno 60 predstavnikov vojnih misij, rešenih letalcev in veteranov iz držav velike koalicije, sosednjih in še nekaterih drugih držav, predstavniki naše države in ZBZ pa so povabljeni na osrednjo proslavo v ZDA in v vse države protihitlerjevske koalicije.

Janja Klasinc

RAI 1

6.45	Jutranja odd. Unomattina, vmes (7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik
9.30	Dnevnik in nan. Cose del' altro mondo, 10.00 dnevnik TG1
10.05	Film: Un napoletano nel Far West (vestern, ZDA '55, i. R. Taylor)
11.00	Dnevnik
11.45	Variete: Vabilo k mizi - Tutti a tavola
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik
14.00	Znanstveno-tehnoloski tednik Albedo
14.20	Kviz: Sala giochi
15.00	Nan.: Mancuso F.B.I.
15.45	Mladinski variete Solletico, risanke, nanizanke
17.30	Nan.: Zorro
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.10	Zanimivosti iz vsakdana: Italia sera
18.50	Variete: Luna Park (vodi Rosanna Lambertucci)
19.35	Vreme in dnevnik
20.30	Aktualna tema: Il fatto
20.40	Variete: Numero uno (vodi Pippo Baudo)
23.05	Dnevnik
23.15	Variete: Seconda serata
0.05	Dnevnik, vreme in snežne razmere, Iz Parlamenta
0.25	Dok. Videosapere

RAI 2

6.35	Dok.: V kraljestvu narave
7.00	Otroški variete
8.15	Nan.: Black Stallion
8.40	Nad.: Quando si ama
10.30	Aktualno: Lo sportello del cittadino, 10.50 Fra le righe
11.30	TG2 33, 11.45 dnevnik 2
12.00	Aktualno: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, zdravje in vreme
14.00	Otroški variete: Quante storie ragazzi!, risanke
14.30	Nad.: Paradise Beach, 14.55 Santa Barbara
15.40	Aktualna odd.: Kronika v živo, vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereno variabile
18.45	Nan.: Miami Vice
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventientini
20.30	Film: 83 ore fino all' alba (dram., ZDA '90, i. P. Strauss, R. Urich)
22.20	Kronika v živo: Heroji po naključju
23.30	Dnevnik
0.00	Vse najboljše za rojstni dan, Kino!
0.15	Pregled tiska in vreme
0.30	IP v kosarki - play off

RAI 3

6.45	Oddaje Videosapere: Anglescina, Filozofija, dok., Nasi otroci, Prva pomoc
10.40	Fantastica Età, 11.10 Fantastica Mente
12.00	Dnevnik in gospodarstvo
12.30	Znanstveni dnevnik
12.40	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	TGR Regione 7
15.15	Sportno popoldne
16.30	Videosapere: Argo - Mala solska knjižnica, 16.45 Parlato semplice, 17.45 Kultura News, 18.00 dok. Geo
18.30	Sport, Insieme, vreme, dnevnik, dezelne vesti
19.50	Bolb, Blob Soup
20.30	Aktualno: Tempo reale (vodi M. Santoro)
23.15	Dnevnik, dezelne vesti
23.25	50 let zgodovine italijanskega sporta, dnevnik
0.30	Pregled tiska in vreme
1.00	Variete: Fuori orario
1.45	Blob

RETE 4

7.40	Nan.: Tre cuori in affitto
8.00	Nad.: Manuela, 9.00 Guadalupe, 9.30 Catene d'amore
9.55	Variete: Buona giornata, vmes 10.00 Teleprodaja, 11.00 nad. Febbre d'amore, 12.00 Rubi, 13.00 Sentieri, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Rubrika o lepoti
14.15	Nad.: Sentieri, 15.30 Cuore selvaggio, 16.15 La donna del mistero
17.15	Aktualno: Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.45	Nan.: Colombo - Donne pericolose per il tenente Colombo (i. P. Falk)
22.30	Film: Marrakech Express (pust., It. '88, i. D. Abatantuono, F. Bentivoglio), vmes (23.30) dnevnik
0.50	Pregled tiska

CANALE 5

6.30	Na prvi strani, 8.45 Iz Parlamenta
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Compotio di famiglia (vodi A. Castagna)
15.20	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroški variete: nanizanke in risanke
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Film: Robin Hood principe dei ladri (pust., ZDA '91, i. K. Costner)
23.35	Večerni dnevnik TG 5
0.05	Nan.: Missione impossibile, vmes (1.05) dnevnik
1.20	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.20	Nanizanke
11.25	Aktualno: Village
12.25	Odprti studio, Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.50	Otroški variete
14.00	Odprti studio
14.30	Varieteja: Smile, 14.35 Non è la RAI
16.30	Nan.: Highlander
17.30	Aktualno: Village
17.45	Nan.: Primi baci, 18.20 Baywatch
19.30	Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.45	Nan.: Beverly Hills - Giustizia è fatta
22.40	Film: Quasi incinta (kom., ZDA '91, i. T. Roberts, J. Conaway)
0.40	Aktualno: Fatti e misteri
0.45	Italija 1 sport, vmes Vse o nogometnih pokalih
2.15	Sgarbi quotidiani

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 23.55 Dogodki in odmevi
20.30	Rioni alla ribalta
22.45	Film: Deserto rosso ('64)

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.50, 0.20 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Ad Ovest del Montana (vestern, '64)
19.30	The Lion Trophy Show
20.35	Film: La banda della BMX (pust., '83)

RAI 3

slovenski program (poskusna oddaja)

20.30 KRAS V MALEM:
Botančni vrt
«Carsiana»

SLOVENIJA 1

10.15	M. Jezernik: Medvedov Godrnjavček, 6., zadnji del
10.30	Markacije
10.45	Arhiv zemlje, ponovitev 9/14 dela am. plz serije
11.15	Po domače, ponovitev
13.00	Poročila
13.05	Video strani
16.00	C. Cookson: Hoja po zerjavici, pon. 1/3 dela angleske drame
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Otroški program: Ziv zav
18.00	Regionalni studio Maribor
18.45	Stiri v vrsto, igrice
19.13	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Komisar Rex
21.15	1/15 del avstrijske nadaljevanke
21.00	Končna postaja Dunaj
22.00	Tednik
22.00	TV dnevnik 3, vreme, sport
22.20	Zarišce
22.40	Poslovna borza
22.55	Sova
23.25	Večen sanjač, 14/27 del ameriške nanizanke (S)eks pred poroko
23.25	Jalna, 3/16 del francosko-kanadske nadaljevanke
	Vrnitev iz vojne

SLOVENIJA 2

13.00	Euronews
15.05	Kinoteka: Dimitriosova maska, ameriški (cb) film
16.35	V vrtincu, ponovitev
17.20	Sova, ponovitev
17.20	Eno leto v Provansi, 12., zadnji del angleske nanizanke
17.55	Jalna, 2/16 del francosko-kanadske nadaljevanke
18.45	Ze veste
19.05	Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
19.15	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
20.05	Večerni gost: Peter Florjancic
21.10	Sejem Kapital' 95
21.15	Umetniški večer: Deset veliki pisateljev: Virginia Woolf, 4. epizoda angleske nanizanke
22.15	Oci kritike
23.15	Stoletnici filma naproti
	Ciklus filmov Wernerja Herzoga: Stroszek, nemski film

KANAL A

10.15	Luc svetlobe, ponovitev
11.05	Tropska vročica, pon.
11.55	A-shop, Spot tedna, CMT
16.20	Spot tedna, A-shop
16.15	Dance session, ponovitev
16.55	Zadeto, ponovitev
18.00	Magnetoskop, glasba
18.45	A-shop
19.00	Poročila
19.05	Risanka
19.10	Luc svetlobe, 399. del
20.00	Pred poroto, 37. del
20.25	Porocila
20.30	Računalniški vid, ameriška zn. fantastika
22.15	Kino, kino, kino
23.15	Magnetoskop, ponovitev
22.15	Kino, kino, kino
00.00	Spot tedna, A-shop, CMT

Koper

16.00	Euronews
16.25	Alica, ponovitev
17.15	Leteci zdravniki, nani-zanka
18.00	Gradovi, dokumentarna oddaja
18.30	Zamejski portreti
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Tecaj italijanskega jezika
20.00	Euronews
20.30	»Meridiani« - aktualna tema
21.30	Odprte strani, oddajo pripravlja Rosanna Giuricin
21.50	Stanje stvari, kultura, oddajo pripravlja Natasa Melon
22.15	TV dnevnik
22.30	Slovenski program: Karaoke - dobra volja je najbolja, zabavno-glasbena oddaja

ORF Avstrija 1

09.00	Umor, je napisala
09.45	Knight Rider, ponovitev
10.35	Vesoljska ladja Enterprise
11.25	Westworld, am. zf film
13.00	Otroški program
15.35	Vesoljska ladja Enterprise
16.25	Lažni raji
16.25	Knight Rider
17.10	Slepo zaupanje
17.10	Strašno prijazna družina
17.35	Tetoviranje
17.35	Nas hrupni dom
18.05	Bratec in sestra
18.05	Nas učitelj dr. Specht
19.00	Kot v kinu
19.00	Pri Huxtablovih
19.30	Srčan otrok
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Pogledi od strani
20.15	Peter Strohm
21.15	Samoobramba
21.15	NYDP Blue, 5. del ameriške serije
22.10	Službene sale
22.10	Vlak polkovnika von Ryana, ameriški film, 1964
22.10	Igrajo: Trevor Howard, Frank Sinatra in drugi
22.10	Režija: Mark Robson
22.10	Kjer gangsterji pokajo okrog vogala, ameriški film, 1964
22.10	Cas v sliki
22.10	Strašno prijazna družina
22.10	Vsak dan s Schiejokom
22.10	Dobrodošli v Avstriji
22.10	Invazija tatov teles, ameriški zf film, 1956

ORF Avstrija 2

09.05	Vsak dan s Schiejokom, ponovitev
10.05	Štiri dekleta iz Wachau, nemski film
12.00	Nogomet, ponovitev
13.00	Cas v sliki
13.10	Porocilo, ponovitev
14.00	Zemlja in ljudje, pon.
14.25	Moč strasti
15.10	Kurirka
15.10	Umor, je napisala
16.00	Drzavlanska dolznost
16.00	Vsak dan s Schiejokom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.15	Peter's Party
21.10	Vera, talkshow z Vero Russwurm
22.00	Cas v sliki2
22.30	Siling
23.00	Skrivnost Anastazije
23.50	Prevarantka ali tragicna princesa?
23.50	Pustolovski poti svobode
00.45	Konec prerokov
00.45	Video noč

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dobrodošli; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Stari gramofon; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.30, 7.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.40 Prireditve; 11.15 Izjava tedna; 12.00 Opoldne; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne drobtinice; 17.30 Obvestila; 17.00 Stergo ergo; 17.50 Sport; 18.00 Vroči stol; 19.30 Jazz; 21.00 Proti etru; Mala nočna filmska.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Komedija; 13.05 Mehurčki; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 O jeziku; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Operni umetniki; 17.00 Glasbena umetnost; 18.05 Svetovna reportaža; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Zbojarska glasba; 20.00 Iz arhiva simfonikov RTVS; 22.05 Logos; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Lirčni utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjik in osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 8.45 Servisne informacije, prireditve; 9.45 Od otroštva do mladosti; 11.15 Hladno-toplovroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... kontaktna odd.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.15 Poročila iz borze; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbena kronika MV; 19.00 Dnevnik; 19.30 Večerni pr. MV; 22.30-23.15 Četrtek koncert.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna odd.; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 The music bus; 16.00 Modri val; 18.45 Jazz; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 15.45 Avto market; 16.10 Cankarjev dom se predstavi; 18.15 Aktualna tema; 19.25 Vreme; 20.00 Poslovni radio.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Varovanje delavčevih pravic; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Planinsko športni kotiček; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.20 Nevidni svet energije in kristalov; 18.20 Music machine; 19.30-24.00 Študenti pr. KR.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Delavnica znancev; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.10 Čas je za...; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Preški berlujak; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladi glasbeniki pred mikrofonom; 20.00 Kulturno-umetniški progr.; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

11.00 Prevzetni klop; 12.00 Komu zvoni?; 14.00 OF; 15.00 Recenzije & Napovedi (kinotečni filmi); 15.30 Kaj pa univerza?; 17.00 Jocular; 18.00 Borzni parket; 19.00 TB: Steve Martland; 22.00 Vaš omiljeni DJ Jure.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik, 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Zdravje v naših rokah; 8.40 Slov. lahka glasba; 9.15 Odprta knjiga: Nomadi brez oaze (B. Pahor, 3.); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; APZ F. Prešeren iz Kranja; 18.00 Dopolnilec z najbližjega vzhoda; 18.30 Kantavtorji in šansonjeji; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 15.00 Rok z Vami; 16.30 Te zanimala tvoja prihodnost; 18.00 Mix Zoon; 20.00 Foyer (pon.).

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

SNG DRAMA, tel.: 061/221-511

Danes, 6. aprila, ob 19.30: T. Stoppard - ARKADJA, za abonma četrtek in izven. Predstava bo še v soboto, 8. aprila, ob isti uri, za izven.

V petek, 7. aprila, ob 19.30: D. Jovanović - ANTIGONA, za izven. Razprodano!

MALA DRAMA, tel.: 061/221-511

Danes, 6. aprila, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven.

V petek, 7. aprila, ob 20. uri: ZAIGRAJ SE ENKRAT, SAM, za izven.

Petra Govc in Gregor Bakovic

V soboto, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA? za izven.

MGL, tel.: 061/210-852

Danes, 6. aprila, ob 19.30: F. G. Lorca - YERMA, za abonma mladinski 2. Predstava bo še v petek, 7. aprila, ob isti uri, za abonma K.

V soboto, 8. aprila, ob 19.30: J. Godber - NA SMUČISCU, za izven in kontno.

SMG, tel.: 061/125 33 12

V petek, 7. aprila, ob 19.30: BUTTERENDFLY, za izven.

SNG OPERA, tel.: 061/331-950

Danes, 6. aprila, ob 19. uri: G. Donizetti - LJUBEZENSKI NAPOJ, za red četrtek II in izven.

**V petek, 7. aprila, ob 19. uri:
G. Bizet - CARMEN**

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

SSG

gostuje s predstavo Fulvia Tomizze »Bolhe v ope-ri« danes, 6. t. m., ob 10.00 in ob 11.30 v Kopru.

Gledališče Rossetti

Danes, 6. t. m., ob 20.30 (red četrtek) »Edipo« z Glaucom Maurijem in Robertom Sturno. Režija Glauco Mauri. V abonmaju: odrezek st. 10G (rumen).

Danes, 6. t. m., ob 18. uri »Come nasce un spettacolo teatrale«, srečanje z Glaucom Maurijem. Vstop prost.

V teku sta predprodaja vstopnic in rezervacije za predstave »Diciasette e quattro« (predstava 6V), »La frontiera« (predstava 4V) in »Otello« (predstava 10A) ter za musical »Dolci vizi al foro« (izven abonmaja) v izvedbi gledališke skupine Compagnia della Rancia, ki bo na sporedu 11. in 12. aprila. Urnik blagajne gledališča: 8.30-14.30 in

KOROŠKA

GLOBASNICA

Jutri, 7. t. m., ob 20. uri podijska-diskusija o problematiki kanalizacij.

Farna dvorana- V nedeljo, 9. t. m., ob 14.30 - Zaključek 23. globaskega kulturnega tedna. Premiera igre »Čevljar baron«. Sledi podelitev castnega članstva zaslužnim članom SKD Globasnica.

RADČE

Kulturni dom: V soboto, 8. t. m., ob 19.30 -

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/332-288

V petek, 7. aprila, ob 21. uri: carobni spoj poezije in glasbe MA'ITJAZ PIKALO (na sliki) & AUTODAFE.

Ob 23. uri: KLUBSKI IN GLASBENI VEČER. Godli ter peli GORAN BRESKANSKI (vokal, kitara), DAVOR KASTELEC (hammond), NINO DE GLERIA (-bas) in BLAZ GRM (bobni). Gledališki del bo prispeval ANDREJ ROZMAN - ROZA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

OPČINE - Dvorana Zadrusche kraske banke
6. Primorski slovenistični dnevi

Jutri, 6. t. m., ob 16.30 predstavitev novejših slovenističnih publikacij; ob 18. uri literarni večer »Balada o narodu« ter nastop zbora Jacobus Gallus.

V soboto, 8. aprila, ob 19. uri: J. Strauss ml. - NETOPIR.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/332-288

Danes, 6. aprila, ob 20. uri: Z. Sokolović - CABA-RES, CABAREL. V soboto, 8. aprila, ob 17. uri: MUCACOPATARICA v izvedbi LG FRU FRU.

LGL, tel.: 061/314-962

VELIKI ODER

Danes, 6. aprila, ob 17. uri: N. Simončić - VELIKI KIKIRIKI, za izven. V soboto, 8. aprila, ob 11. in 17. uri: S. Makarović - KORENČKOV PALČEK, za izven.

KULTURNICA, Židovska steza 1

V petek, 7. aprila, ob 19.30: B. Bojeto - GREMO K BABICI, premiera.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

V petek, 7. aprila, ob 20. uri: ponovitev prvenca PREDSTAVA avtorice Aleksandre Suler (režija) in Mateje Seliskar (dramaturgija in prevod) ter plesalcev Nine Mesko in Gregorja Kamnikarja.

CELJE

SLG, tel.: 063/25-332

V petek, 7. aprila, ob 19.30: W. Shakespeare - BENEŠKI TRGOVEC, premiera.

KUD ZARJA TRNOVLJE - CELJE,

tel.: 063/24-516

V petek, 7. aprila, ob 19.30: B. Nušić - MISTER DOLAR. V soboto, 8. aprila, ob 19.30: M. Frayn - HRUP ZA ODROM.

KOPER

GLEDALIŠČE KOPER, Verdijeva 3

Danes, 6. aprila, ob 10. in 11.30: F. Tomizza - BOLHE V OPERI. Ob 20. uri: BITI ALI NE BITI, za izven. V izvedbi skupine Varianta.

KRANJ

PGK, tel.: 064/222-681

V četrtek, 13. aprila, ob 19.30: J. Mortimer-B. Cooke - KADAR MACKE NI DOMA, za izven.

MARIBOR

SNG DRAMA, tel.: 062/221-206

V nedeljo, 9. aprila, v Minoritih ob 20. uri: M. Vezovišek - JERMANOVO SEME, za abonente in izven.

SNG OPERA, tel.: 062/221-206

V petek, 7. aprila, stara dvorana ob 19.30: S. Osterc - KROG S KREDO, premiera, za izven.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/25-326

V petek, 7. aprila, ob 20. uri: H. Barker - LJUBEZEN DOBREGA MOZA, za abonma petek-a in izven. Predstava bo še v soboto, 8. aprila, ob 20. uri, za abonma sobota-a in izven.

16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

Gledališče Cristallo - La Contrada

V ponedeljek, 10. in v torek, 11. t. m., ob 10. uri mladinska igra »Gianni detto Burrasca«. Od 22. do 30. aprila gostovanje gledališke skupine Plexus T. iz Rima z delom Cliva Extona »Twist«. Režija Ennio Coltorti. Nastopata Marco Columbro in Lauretta Masiero.

BOLJUNEC

Gledališče France Prešeren - V soboto, 8. t. m., ob 20.30 koncertni recital ob 50-letnici osvoboditve izpod nacifasizma »O, ce ljudi bi ne bilo pri nas...«. Zamisli in režija Nerina Svab.

TRZIC

Občinsko gledališče - V sredo, 11. in v četrtek, 12. aprila, ob 20.30 bo na sporedu komedija Eduarda De Filipa »Il contratto« v priredbi Luce De Filippo. Režija Bruno Garofalo.

Peter Turrini »Ta bori dan« - premiera. Igra domaća gled. skupina.

ŠENTJAKOB V ROŽU

Regionalni center katoliške prosvete: V soboto, 8. t. m., ob 20.00 - Predavanje z diapozitivni J. Bucha »Bolgarija - križev pot slovenskega naroda«.

SRECANJE

(Incontro)

danes, 6. aprila ob 19. uri
GALERIJA SKUC

DANILO BALESTRO, GIOVANNI MORBIN IN DRUGA BITJA

predstavljajo:

ETICA ESPRESSIVA UNIVERSALE (EEU)

(Univerzalna izrazna etika)

MARIBOR

UNIVERZITETNA KNJIZNICA, Gospejna 10

Danes, 6. aprila, ob 17. uri: predavanje prof. dr. VEKOSLAVA GRMICA - Ideoloske osnove nacifasizma - Zakaj so nacisti ubijali?

PORTOROŽ

AVDITORIJ, tel.: 066/746-610

V soboto, 8. aprila, ob 20.30: TRI BARVE: MODRA, filmska mojstrovina, prvi film iz triologije o treh barvah mnogih evropskih zastav.

GORICA - Kulturni dom

Danes, 6. t. m., ob 18.30 predstavitev knjige Borisa Raceta - Zarka »Razlogi za vztrajanje«. O knjigi in avtorju bosta spregovorila urednik Marko Kravos in zgodovinar Boris Gombac iz Ljubljane.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815

Danes, 6. aprila, ob 19.30: komorni večer**CAMERATA SLOVENICA (dvorana SF).**

V petek, 7. aprila, ob 20. uri: koncert SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA, za zeleni abonma.

KLUB CD, tel.: 061/176 72 28

V soboto, 8., in v nedeljo, 9. ob 21. uri: koncert MATO GROS - BRAZIL.

KUD F. PRESEREN, tel.: 061/332-288

V soboto, 8. aprila, ob 20. uri: koncert IT'S NOT FOR SALE. Gostje: DADDY'S PUDING.

KRIZANKE, tel.: 061/226-544

Danes, 6. aprila, ob 19.30: klavirski recital IGOR DEKLEVA, HINKO HAAS, ACI BERTONCELJ.

KONCERTNI ATELJE DRUSTVA

SLOVENSkih SKLADATELJEV

Ob 22. uri: nočni koncert TRIA LORENZ.

SLOVENSKA FILHARMONIJA,

tel.: 061/226-544

V nedeljo, 9. aprila, ob 11. uri: koncert komornega orkestra ORKESTER SLOVENICUM.

GRAD DOBROVO

V petek, 7. aprila, ob 20. uri: koncert orkestra CAPPELLA ISTROPOLITANA (Bratislava).

IZOLA

V petek, 7. aprila, dvorana gledališča ob 20. uri: koncert MELITE OSOJNIK.

NOVA GORICA

KD NOVA GORICA

V ponedeljek, 10. aprila, ob 20.30: koncert SLOVENSKEGA KOMORNEGA ZBORA

PORTOROŽ

AVDITORIJ, tel.: 066/746-610

V petek, 7. aprila, ob 20.30: koncert SIMFONICNEGA ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE in KOMORNEGA ZBORA RTV SLOVENIJA. Pod vodstvom dirigenta Lorisa Voltolina in s solistoma sopranistko Antonello Musceni in tenoristom Marjanom Trckom.

V ponedeljek, 10. aprila, ob 19. uri: koncert komornega orkestra SALZBURGER RESIDENZ-SOLISTEN.

GLASBA
FJK

TRST

Glasbena matica - Koncertna abonmajska sezona 1994/95

Stolnica sv. Justa: V petek, 21. t. m., ob 20.30 zadnji, 8. abonmajski koncert: Nastopil bo Giancarlo Parodi (orgle). Na programu Viozzi, Zardini, Mascagni in Sofia-nopulo.

Gledališče Verdi - Dvorana Tripcevich

Opera in baletna sezona 1994-95

V soboto, 8. t. m., ob 20. uri (red A) premierska predstava za C.W. Gluckove »Orfeo ed Euridice«. Dirigent Peter Maag.

Prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripcevich (urnik: 9-12/16-19 - zaprt ob ponedeljkih)

Gledališče Rossetti

Trzasko koncertno društvo:

V ponedeljek, 10. t. m., ob 20.30 koncert Les Musiciens du Louvre.

Gledališče Miela

Koncertna sezona Glasbene mladine Italije

Nocoj ob 20.30 - koncert dua A. Bergamelli (celo) in M. Coccia (klavir). Na sporedu Beethoven, Debussy in Brahms.

V soboto, 8. t. m., ob 21. uri koncert The Original Klezmer Ensemble. Predprodaja vstopnic pri UTAT.

Pivovarna Forst

Danes, 6. t. m., ob 21. uri prvi večer mini-festivala trzasko popevke.

GORICA

Komorna dvorana SCGV (Drevored XX sept. 85)

V ponedeljek, 10. t. m., ob 20.30 »Tam gor je moja vas«, ljudske pesmi beneskih dolin.

Kulturni dom: v soboto, 8. t. m., ob 20.30 »Primorska pojev«.

PORDENON

Koncert ansambla Litfiba bo jutri, 7. t. m. v Palasportu v Pordenonu; 8. t. m. pa bo v Bologni (Palasport) koncert ansambla Megadeath.

DOMŽALE

LIKOVNO RAZSTAVISCE DOMŽALE

Danes, 6. aprila, bo ob 19. uri otvoritev razstave**NATAŠE RIBIC-STEFANEC.**

Razstava bo na ogled do 19. aprila.

GRAD KROMBERG

Danes, 6. aprila, bo ob 19. uri otvoritev razstave VINARSKE PODOBE - kletarstvo ob sredini 19. do začetka 20. stoletja.

JESENICE

KOSOVA GRASCINA, Titova 64

Danes, 6. aprila, bo ob 18. uri otvoritev razstave grafik HAMIDA TAHIRJA.

Razstava bo na ogled do 6. maja.

MURSKA SOBOTA

GALERIJA MURSKA SOBOTA

Danes, 6. aprila, bo ob 19. uri otvoritev 3. RAZSTAVE DEL CLANOV DRUSTVA LIKOVNIH UMETNIKOV PREKMURJA IN PRLEKIJE.

Razstava bo na ogled do 3. maja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Palaca Costanzi: do 17.4. je na ogled razstava »Slovenska kultura v Trstu«. Urnik: od 10.00 do 12.30 in od 16.00 do 19.30.

Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): do 17.4. »Sveta dežela v antici topografiji«. Urnik: torek, sredo 16-20, četrtek, petek 10-13, ob nedeljah pa dopoldne in popoldne.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Art Light Hall: na ogled je razstava skulptur Giorgia Schumann.

Galerija Cartesius: do 20. t. m. razstavlja slikar in kipar Ugocara.

Sedež letovišcarske ustanove (Ul. S. Nicolò 20 - 3. nad): do 14. t. m. je na ogled razstava Ferruccio Berninija »Chartae«.

Gledališče Miela

V sredo, 12. t. m., ob 18.00 odprtje razstave fotografskih maxi povečav »Jeruzalem iz visine«. Razstava bo na ogled do 20. t. m. s sledečim urnikom od 11.00 do 13.00 in od 17.00-19.00.

SESLJAN

Naselje sv. Mavra-Srednja sola: do sobote, 8. t. m., je od 16.30 do 18.30 na ogled dokumentarna razstava »Rase in rasizmi«.

GORICA

Galerija Kulturnega doma: v soboto, 8. t. m., ob 18.30 otvoritev razstave kiparke Matejke Bellè. Razstava bo na ogled do 20. t. m.

KOROŠKA

CELOVEC

Deželna galerija: do 30.4. razstavlja Marie Lassnig.

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

Tovarna Knecht: na ogled je razstava Helmuta Blažaja.

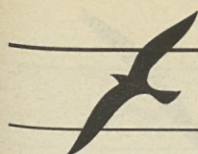
BELJAK

Galerija Freihausgasse: razstava del Marjetice Potrč, risb Marca Pogačnika in skulptur Egon Ubina.

GLOBASNICA

Posočilnica: do 9.4. razstavlja Ivan Klarič.

NOGOMET / POLFINALE POKALA PRVAKOV

Milan z veliko sreče odpravil PSG Bayern in Ajax igrala brez golov

Francoski prvak je imel več priložnosti, toda Boban je v zadnji minuti Italijanom odprl vrata finala - Tudi Nizozemci favoriti na povratni tekmi

PARIZ, MÜNCHEN - Očitno je, da ima Milan precej dobre nadzemeljske zveze, saj si drugače kot z »visjo voljo« težko razlagamo sinočno minimalno zmago Milana v Parizu proti francoskemu prvaku PSG-ju. Francozi so bili namreč večji del srečanja v veliki premoci, ves drugi polčas pa so dejansko igrali na Milanovi polovici, imeli nekaj priložnosti, zadeli prečko, toda zoga ni in ni hotela v mrežo, pred katero sta bila nekajkrat Desailly, nekajkrat pa Rossi nepremagljiva. Toda v zadnji akciji je Milanu uspel hiter protinapad, po katerem je Boban, ki do takrat ni pokazal ničesar, premagal Lamaja in Milanu zagotovil zlata vredno zmago, s katero si je na siroko odprl vrata dunajskega finala 24. maja letos.

V prvem polcasu je imel Milan nekoliko več od igre, edini priložnosti pa je imel Savičević, toda njegov strel v 30. minuti je sel za las mimo gola, dve minuti kasneje pa je bil vratar Lama na mestu in je zelo dobro posredoval. Ob tem je treba se povedati, da je v 40. minuti sodnik Muhmentaler spregledal očitni prekršek Panuccijs nad Ginolajem globoko v kazenskem prostoru.

Drugi finalist bo po vsej verjetnosti Ajax, ki je v Münchnu ohranil svojo mrežo nedotaknjeno in ima tako pred povratno tekmo 19. aprila v Amsterdamu res lepo prednost, ki bi mu morala, če sodimo po dosedanjih Ajaxovih nastopih v pokalu prvakov, zadostiti za uvrstitev v finale.

PSG - Milan 0:1 (0:0)

Strelec: Boban v 90. mi-

nuti.

PSG: Lama, Llacer, Cobos, Ricardo, Roche, Le Guen, Bravo, Guerin, Weah, Rai, Ginola.

MILAN: Rossi, Panucci, Maldini, Albertini, Costacurta, Baresi, Eranio, Desailly, Boban, Savičević, Simone (od 83. min. Massaro).

Sodnik: Muhmentaler (Svica)

Gledalcev: 47.000

Bayern - Ajax 0:0 (0:0)

BAYERN: Gospodarek, Helmer, Babel, Kuffour, Hamann, Schupp, Scholl, Nerlinger, Ziege, Zickler, Sutter.

AJAX: Van der Sar, Reiziger, Blind, Rijkaard, F. de Boer, R. de Boer, Litmanen, Seedorf, Finidi, Kanu, Overmars.

Sodnik: Cakar (Turcija)

Gledalcev: 60.000

Milan se je z veliko sreče dokopal do zlata vredne zmage v Parizu (Telefoto AP)

JADRANJE / AMERICA'S CUP

Ameriški finale ima tri nastopajoče!

Američani v skladu s potrebami priredili pravila in v finale spravili še Stars & Stripes

SAN DIEGO - Tekmovanje za America's cup je v preteklosti slovelo po tem, da so Američani v boju z izzivalci krojili pravila, kakor jim je pač narokovalo trenutno stanje. Potem ko so odpravili pravilo »moke kobilice«, kar je pomenilo, da morajo izzivalci prejadrti Atlantik, je svet z Angleži na celu počasi dosegel, da so pravila postala enakovredna. »Enakovredna« z majhnim popravitkom. Dokler je tekmovalje domena Americanov, se lahko zgodi prav vse.

Dennis Conner je tako v zadnjem boju, ki naj bi dokončno določil drugega finalista v skupini branilcev naslova, izgubil z Americo III. Mno-

gi so si oddahnili, saj se je zdelo, da so dokončno pometli s protesti, ki so se v zadnjih dneh kopčili na mizah tekmovalne žirije. Dekleta na Americi III po zmagi s skoraj šestmurno prednostjo niso skrivala navdušenja. Vrescanja, kricanja in objemanja pa je bilo mahoma konec, ko so jih seznanili s »pravili«. Tri ekipe v razredu branilcev Young America, Stars & Stripes in America III so članice istega jadrnega kluba. Predstavniki treh ekip so se v interesu kluba, da v dokončnem boju z najboljšim iz skupine izzivalcev postavijo res najhitrejšo jadrnico, odločili, da vse tri napredujejo v finale. Young America

bo tako začela naslednji krog dvanajstih regat z dvema točkama prednosti, America III bo imela eno, Stars & Stripes pa nobene.

Misli nastopajočih v razredu izzivalcev, ki so se enkrat ostrmeli nad ameriško sposobnostjo prikrojevanja pravil, je najbolje povzel predstavnik sindikata branilcev Ernie Taylor, ki je dejal: »V življenju se nisem slišal za finale, kjer bi se merili trije.«

Rezultati zadnjega dvoboja v razredu branilcev: America III (Leslie Egnor) - Stars & Stripes (Dennis Conner) 1:0 (+ 5.59). Vrstni red: 1. Young America 9, 2. America III 4, 3. Stars & Stripes 3. (JuM)

OLIMPIJSKE IGRE V ATLANTI 1996

Še nekaj nejasnosti v zvezi z atletskimi tekmovanji

MONTE CARLO (dpa) - Spored atletskih tekmovanj na poletnih olimpijskih igrah prihodnje leto v Atlanti se ni dokončno oblikovan. Mednarodna atletska zveza (IAAF) in Organizacijski komite OI (ACOG) se namreč še nista dogovorila o startu moškega maratona.

»S predstavniki IAAF imamo dogovorjenih se nekaj srečanj in upam, da se bomo lahko zmenili o vseh podrobnostih,« je povedal predsednik ACOG Billy Payne v poročilu pred Izvršnim odborom MOK in Skupščino letnih olimpijskih sportnih panožnih zvez v Monte Carlu. V nasprotju z njim pa je predsednik IAAF Primo Nebiolo dejal, da je spored narejen. »Vsi me sprašujejo za spored. Zakaj? Vse je do minute natančno planirano,« pravi Nebiolo. Spor med IAAF in ACOG je nastal zaradi starta moškega maratona. IAAF vztraja, da je start ob 18. uri in se s tem doseže, da zmagovalci v cilj priteče tik pred zaključkom iger, ACOG pa se zavzema za start v dopoldanskih urah, da bi se tekmovalci izognili veliki vročini in vlažnosti v zraku. Kot kaže, pa sta se obe stra-

ni dogovorili za ostali del atletskega programa. »Prevzeli bomo program iz Barcelone,« je povedal Payne. To pomeni, da se bodo atleti za olimpijske kolajne borili osem dni - od petka, 26. julija, do sobote, 3. avgusta, in imeli v torek, 30. avgusta, prost dan. Paynu se pri oblikovanju urnika zelo mudi, saj se bo v Atlanti že 1. maja začela prodaja vstopnic za igre. ACOG se je sprva na željo TV mreže NBC potegoval za devetdnevni atletski program, v katerem ni bilo predvidenega prostega dne, vsak dan pa bi bilo na sporedu nekaj tekmovanj manj. Z nedeljskim moškim maratonom, 39. in zadnjo olimpijsko atletsko disciplino, pa so tudi organizatorji dobili deveti atletski dan, seveda z dnevom počitka. IO MOK pa 445 dni pred otvoritvijo olimpijskih iger atletski spored prav nič ne skrbi. Generalni direktor MOK François Carrard je povedal, da računa s hitrim dogovorom med IAAF in MOK. Payne je pred IO MOK spregovoril tudi o drugih težavah s posameznimi sportnimi panožnimi zvezami. Predvsem bo težko poskrbeti za bivališca približ-

no tisoč predstavnikov in sodnikov teh zvez, posebno, ker se ti ne strinjajo z bivanjem v univerzah namesto v hotelih. Težave pa so tudi s predolimpijskimi testi. Na njih bo sodelovalo 19 od skupno 26 poletnih olimpijskih sportnih zvez, vsi razen boksa, kosarke, baseballa, softballa, nogometa, hokeja na travi in juda. Zaradi tega sta ACOG kritizirali predvsem mednarodna boksarska in judo zveze. IO MOK pa je v Monte Carlu provizorično priznal Mednarodno plesno zvezo in Mednarodno zvezo za jadranje na deski. Članstvo velja dve leti, v tem času pa bodo ustrezni organi MOK natančno preučili obe zvezi in posebej preverili, če se držita predpisov olimpijske listine.

O polnopravnem članstvu bo odločala Generalna skupščina MOK leta 1997 v Lausanni. Vključno s plesno zvezo in zvezo za jadranje na deski ima MOK 53 članov, 39 mednarodnih olimpijskih sportnih zvez in 19 priznanih mednarodnih zvez, ki pa ne sodijo v olimpijski program zimskih ali letnih iger.

NBA / V TOREK

Tudi Lakersi so si izborili mesto med najboljšimi

NEW YORK - Play off se približuje in presenetljivi razpleti se kar vrstijo. Knicksi so spet izgubili doma, Boston je zmagal tudi v Clevelandu, Phoenix pa je klonil v Oaklandu. Jazzi so povozili Seattle, Lakersi pa so prekinili zlato serijo Nuggetsov in se tako uvrstili v končno prvenstvo.

IZIDI - torek: Utah - Seattle 114:92 (K.Malone 31; Payton 26), Sacramento - Houston 109:105 (W.Williams 30; Drexler 29), Denver - Lakers 101:104 (R.Williams 23; Van Exel 19), New York - Indiana 90:94 (Ewing 28; R.Miller 28), Cleveland - Boston 92:97 (Douglas 24), Clippers - San Antonio 89:113 (D.Robinson 27), Golden State - Phoenix 122:114 (Marshall 28, Mullin 25; Person 26), Portland - Minnesota 95:91 (C.Robinson 33), Miami - Philadelphia 95:92 (Rice 25; Barros 22). (VJ)

SKLEP MOK

Organizatorja iger leta 2004 bodo izbrali na nov način

MONTE CARLO (dpa) - Mednarodni olimpijski komite bo organizatorja poletnih olimpijskih iger leta 2004 izbral na nov način. Način bo enak kot za zimске olimpijske igre leta 2002, v dveh krogih, je v Monte Carlu odločil Izvršni odbor MOK.

Generalni direktor MOK François Carrard je povedal, da je sicer vse odvisno od števila prijav. Če bo kandidatov več kot pet, bo posebna komisija MOK obiskala vse potencialne prireditelje in poslala poročila IO MOK, ki bo izbral štiri kandidate, ki se bodo za organizacijo potegovali v drugem krogu. Organizator bo izbran na generalni skupščini MOK leta 1997 v Lausanni. Če pa bo kandidatov pet ali manj, bo generalna skupščina neposredno

odločala o organizatorju. MOK računa, da se bo za OI 2004 potegovalo rekordnih 10 do 14 kandidatov, uradnih prijav pa se nima. Rok za prijavo se uradno začne 1. junija letos, ko bo MOK pozval vseh svojih 197 članov, da vložijo kandidate. Prireditelji poletnih OI leta 1996 v Atlanti in 2000 v Sydneyju in zimskih OI 1998 v Naganu so bili izbrani se na star način. Za ZOI leta 2002 pa je MOK januarja letos izmed devetih kandidatov, med njimi je bila tudi kandidatura treh dežel, izbral štiri finaliste. Salt Lake City (ZDA), Quebec (Kanada), Sion (Švica) in Östersund (Švedska) so finalisti, organizator pa bo znan 26. junija letos na skupščini MOK v Budimpešti.

NOVICE

Duclos Lassalle prevzel vodstvo

VITORIA (dpa) - Stiridesetletni Francoz Gilbert Duclos Lassalle je zmagovalac 2. etape kolesarske dirke po Baskiji od Zegame do Vitorie, dolge 194 km. Lassalle je bil najmočnejši v sprintu vodilne skupine starih kolesarjev, ki je glavni zbežala že po 70 km in prednosti 125 km vse do cilja ni oddala. Na koncu je bila razlika med ubezniki in glavni- no 5:27 minute.

Izidi 2. etape (Zegama - Vitoria, 194 km): 1. Duclos-Lassalle (Fra) 5:10:16 ure; 2. Gonzalez de Galdeano (Spa); 3. Piccoli (Ita) oba isti cas; 4. Miceli (Ita) + 0:01; 5. Aldag (Nem) 5:27; 6. Jalabert (Frankreich) isti cas; - skupni vrstni red: 1. Duclos-Lassalle 8:00:23; 2. Gonzalez; 3. Piccoli oba isti cas.

Oksana Bajul se ne bo vmila med amaterje

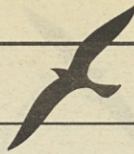
DAVOS (dpa) - Sedemnajstletna ukrajinska umetnostna drsalka Oksana Bajul se ne bo vrnila v amaterski tabor. Bajulove, ki je po olimpijski zmagi v Lillehammerju odšla med profesionalce, v nasprotju z napovedmi ni na objavljenem seznamu tekmovalcev v Davosu, ki so Mednarodni drsalni zvezi (ISU) postavili zahtevo po vrnitvi med amaterje. Na njem pa so med drugim Japonka Midori Ito, svetovna prvakinja iz leta 1989, in ruski plesni par Maja Usova - Aleksander Zulin, svetovna prvaka iz leta 1993 in lanska olimpijska podprvaka.

Francoz Sedan trener švicarskih smučarjev

MÜNCHEN (dpa) - Švicarska smučarska zveza se je po neuspešni sezoni odločila za menjavo trenerja moskih reprezentanc. Novi trener je tako 38-letni Francoz François Sedan, ki je na krmilu zamenjal Seppa Caduffa. Ta je po 15 letih dela v reprezentanci po neuspešni sezoni sam odstopil. Zenski trener Angelo Maina, ki je prav tako premisljeval o odstopu, bo Švicarke vodil še v prihodnji sezoni.

Nieuwendyk zatresel mrežo Chicaga

NEW YORK (STA) - Hokejisti v profesionalni severnoameriški hokejski ligi NHL so v torek odigrali pet srečanj. Omeniti velja zmago Calgary Flames nad Chicago Blackhawks s 3:2. Prvi zadetek za domače je dosegel kapetan mostva Nieuwendyk, ki je bil zaradi stavke pred sezono tudi na seznamu okrepitev ljubljanske Olimpije Hertz. Izidi: Buffalo Sabres - Hartford Whalers 6:3, New Jersey Devils - Tampa Bay Lightning 1:1 po podaljsku, NY Islanders - Washington Capitals 4:5, Calgary Flames - Chicago Blackhawks 3:2, Vancouver Canucks - Dallas Stars 2:2 po podaljsku. Vrstni red: vzhodna konferenca - severovzhodna divizija: Quebec 51, Pittsburgh 48, Buffalo 37, Boston 36, Hartford 31, Montreal 29, Ottawa 12; atlantska divizija: Philadelphia 40, Washington 39, New Jersey 37, Florida 32, NY Rangers 31, Tampa Bay 29, NY Islanders 24; zahodna konferenca - centralna divizija: Detroit 49, St Louis 43, Chicago 41, Toronto 37, Dallas 30, Winnipeg 24; pacifiška divizija: Calgary 39, Vancouver 33, Los Angeles 31, Edmonton 27, San Jose 26, Anaheim 24.

ODBOJKA / POLFINALE PLAY-OFFA

Sisley po pričakovanju, Daytona Las boljša od Alpitoura v Cuneu

Povratni srečanji bosta v soboto

TREVISO - Sisley iz Trevisa je potrdil svojo premoč iz rednega dela prvenstva in je v prvi polfinalni tekmi končnice za naslov odbojkarstva državnega prvaka razmeroma gladko premagal Edilcuoghi iz Ravenna, medtem ko je Daytona Las iz Modene z veliko težavo strla odpor Alpitoura. Toda zmaga ekipe iz Modene je izredno pomembna, saj so jo Cantagalli in tovariši dosegli v gosteh.

Zacetek srečanja v Cuneu je bil ves v znamenju Modene, ki je razmeroma hitro povedla z 2:0 v setih, toda za preobrat je nato poskrbel Bolgar Ljubo Ganjev, ki je Alpitour popeljal do izenačenja. V odločilnem petem setu pa je bila v končnici Daytona Las spet boljša in je zaslužno slavila.

Povratni polfinalni srečanja bosta v soboto v Ravenni (20.00) in v Modeni (14.30). Igra se na tri zmage.

SINOCNJA IZIDA: Sisley - Edilcuoghi 3:1 (15:11, 15:7, 11:15, 15:7); Alpitour Traco - Daytona Las 2:3 (7:15, 11:15, 15:11, 15:3, 11:15).

Na sliki: podajač Dayton Las Fabio Vullo

NOVICE

Odbojkarice Bleda slovenske prvakinja

Klima Commerce Bled - Infond Branik 3:0 (15:5, 15:11, 15:12)

KLIMA COMMERCE BLED: Volk, Petrac, Adzovic, Bajdak, Zbontar, Robeznik, Domitrovic, Kraigher. INFOND BRANIK: Gosak, Prauhart, Pustoslemsek, Kopylova, Melekina, Miklosic, Resanovic, Zlatoper, Jurancic, Vahen, Sasic.

Toliko gledalcev (800), ko se jih je zbralo na sinocnji finalni tekmi, na Bledu se ni bilo in na koncu so bučno proslavili prvi naslov državnih prvakinj, ki so ga osvojile blejske odbojkarice z dvema zmagama nad favoriziranimi igralkami Infond Branika. Tretje mesto v Sloveniji so si zagotovile lanske državne prvakinja Celjkanke, ki so s 3:2 (17:15, 5:15, 10:15, 15:7, 15:11) premagale Novo mesto.

Nogomet: Mura in Publikum v finalu slovenskega pokala

Nogometaši Mure iz Murske Sobote in celjski Biogorci Publikum bosta igrala v finalu slovenskega nogometnega pokala. Mura je včeraj doma igrala neodločeno 0:0 z Beltinci. Ker se je prva tekma v Beltincih končala 1:1, so se Sobočani uvrstili v finale zaradi doseženega gola v gosteh.

Celjani pa so v Mariboru proti M; ariboru Braniku igrali neodločeno 1:1, potem, ko se je prva tekma v Celju končala z zmago Biostarta Publikum z 1:0.

Ukrepi deželne nogometne zveze

Seznam nogometašev slovenskih društev je tokrat nekoliko daljši, kot prejšnje tedne. Zaradi izključitve je bil igralec Juventine Frabrizio Gandin kaznovan s prepovedjo nastopa na eni, njegov soigralec Fabio Franti pa na dveh tekmah. V 1. amaterski ligi bo zaradi novega rumenega kartona eno kolo prisilno počival Moreno Trampuz (Primorje), zaradi žalitve sodnika pa je bil do 25. aprila diskvalificiran trener Svodenj Angleo Cupini. V 2. AL pa bo v naslednjem kolu Primorec prisiljen igrati brez Gianpaola Smilovicha, Gaja pa brez Diega Giursija. Oba sta dobila četrty rumeni karton.

Obvestila

SK DEVIN planinski odsek priredi v nedeljo, 9. 4. tradicionalni 9. pohod memorial Mirko Skabar iz Praprota v Repen. Odhod iz Praprota ob 8.30 do 10.00. Prevoz nazaj iz Repna v Praproto bo zagotovljen.

SK BRDINA sporoča, da vpisuje za smucanje v Franciji do 10. aprila na sedezu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah vsak ponedeljek od 19. do 21. ure ali na tel. št. 224205 (Neno).

SK BRDINA vabi vse člane, tekmovalce in simpatizerje na društveno nagajevanje, ki bo 8. aprila v Domu Brdina na Opcinah ob 20. uri.

LOKOSTRELSKI KLUB ZARJA obvešča vse zainteresirane, da bo v nedeljo, 9. t. m. v Dragi pri Bazovici lokostrelsko tekmovanje ob 9.30.

NOGOMET / POKAL POKALNIH ZMAGOVALCEV

Arsenal in Sampdoria v okrnjenih postavah

Trener Eriksson pa kljub temu upa v nov podvig V drugem polfinalu igrata Zaragoza in Chelsea

LONDON, ZARAGOZA - Drevice bodo v Londonu (ob 20.30) in Zaragozi igrali prvi polfinalni tekmi za pokal pokalnih zmagovalcev.

V Londonu se bosta spoprijela domaći Arsenal in Sampdoria iz Genove. Obe ekipi bosta nastopili dokaj okrnjeni. Prav na tem srečanju pa bo pri Arsenalu po daljšem prisilnem počitku zaradi poškodbe spet zaigral vratar David Seman, ki je tudi standardni vratar angleške reprezentance, V postavi pa ne bo močnega branilca Martina Keowna, ki je izključen.

Z dokaj okrnjeno postavo pa bo drevice v Londonu igrala ekipa iz Genove. Vierchowod, ki bi na tem srečanju se kako koristil ekipi, se ni povsem okrevljal in je tudi jasno dejal, da ne želi ponoviti slabe predstave s prvenstvene tekme v Nepalju. Stopil bo na igrišče, le če bo povsem pri moči. Gullit seveda ne more igrati, ker je bil prepozno registriran, Sinisa Mihajlović in David Platt pa sta diskvalificirana. Samp-

doria bo torej igrala le z enim tujcem, z Vladimirjem Jugovićem.

Ze na četrtfinalni tekmi proti Portu je Sampdoria imela podobne in se večje težave. Odlično pa je premostila to oviro. Trener Eriksson upa, da bodo njegovi fantje tudi tokrat z značajno in požrtvovalno igro poskrbeli za nov podvig.

VERJETNI POSTAVI

Arsenal: Seaman, Dixon, Winterburg, Boul, Adams, Morrow, Merson, Jensen, Schwarz, Wright, Hartson.

Sampdoria: Zenga, Invernizzi, Serena, Rossi, Mannini, Sacchetti, Lombardo, Jugović, Salsano, Mancini, Evani.

Sodnik: Uilenberg (Nizozemska). Tudi v Zaragozi bo drevice dokaj vroče. Stali si bosta nasproti domaći Real Zaragoza in Chelsea.

»Igrali bomo, kot igramo običajno, to je napadalno. Vajeni smo take igre in s to igro smo tudi v četrtfinalu premagali Feyenoord. Ob podpori naših navijačev si moramo zago-

toviti že na prvi tekmi prednost kakega zadetka, kajti na povratnem srečanju v Angliji nas bo čakala se težja naloga«, je včeraj dejal trener Zaragoze Victor Fernandez.

Angleško moštvo bo nastopilo brez Dennisa Wiseja in Eddieja Newtona. Vseeno pa je trener Hoddle pred dansanjim nastopom zmeren optimist: »Na prvem srečanju moramo igrati zelo previdno in nato igrati na vse ali nič na povratni tekmi doma in prepričan sem, da bomo uspeli.«

VERJETNI POSTAVI

Real Zaragoza: Garcia, Belsue, Solana, Caceres, Nayim, Aguado, Aragon, Poyet, Pardeza, Esnaider, Higuera.

Chelsea: Hitchcock, Clarke, Sinclair, Johnsen, Minto, Burley, Rocastle, Spackman, Peacock, Furlong, Stein.

Sodnik: Sundell (Svedska).

Povratni polfinalni tekmi bosta 20. aprila, finale pa 10. maja v Parizu.

NAMIZNI TENIS / TURNIR ABSOLUTNE KATEGORIJE

Katja in Igor Milič med prvo osmerico

Na turnirju četrte kategorije zmaga Irene Rustja

Krasova drugokategorijka Igor Milič in Katja Milič sta se udeležila turnirja absolutne kategorije v Messina. Oba sta se uvrstila med prvih osem.

V svoji skupini je bil Igor Milič uspešen proti vsem trem nasprotnikom z gladkim 2:0. V izločilnem delu je prepričljivo premagal domačina Lorenza Marcheseja (12, 13, 12) in zatem zmagal prvi set proti Marcellu Pugliesiju. Dobro razpoložen je startal na vsako zogico. Pri tem si je poškodoval roko, nadaljeval z igro, vendar ga je poškodba ovirala do te mere, da je Pugliesi osvojil naslednje tri sete. Igor bi sicer tega nasprotnika gotovo premagal, saj ga na jakostnih lestvicah krepko prekaša.

Tudi Katja Milič je v kvalifikacijski skupini dobro začela. Prepričljivo je nadigrala Alice Rinaldi (8, 10) in France-sko Sulfaro (12, 10), proti njeni starejši sestri drugokategorijki Rosi pa se ji je zmaga za las izmuznila (-19, -20). Dve zmagi v skupini sta bili dovolj za napredovanje. Tu se je srečala z izredno razpoloženo igralko Fiamme Messina Marileno Algeri, ki je na jakostnih lestvicah za 18 mest više od Miličeve. Krasovka ni igrala tako, kot smo je vajeni (-19, -7, -21) in domaćinka je nadaljevala pot vse do finala.

Dolgo potovanje, za katerega sta se oba Krasovca odločila na lastne stroške, je naredilo svoje. Povrh vsega pa tudi forma ne more trajati v nedogled ob ne-

prekinjenih tekmovanjih v ekipnem in individualnem delu vsak konec tedna od začetka sportne sezone. J.J.

Turnir četrte kategorije

Edi Bole in Irena Rustja sta bila Krasova protagonist na petem turnirju za četrto deželno kategorijo, ki je bil v nedeljo v Zgoniku.

V ženski konkurenci je Irena Rustja osvojila

prvo mesto, Edi Bole pa je v svoji skupini dosegel pomemben uspeh z zmago nad Giannijem Olivo iz Pordenona, ki je bil tudi med zmagovalci enega predhodnih turnirjev.

Navkljub temu pa se ni uvrstil v izločilni del. Nedvomno pa bo Krasovcu zmaga povišala mesto na jakostni lestvici, saj je Pordenončan na trenutni razporeditvi moči igralcev zelo visoko. (J.J.)

MINIBASKET / TURNIRJA ZINI IN OBERSNEL

Samo poletovci so se tokrat veselili zmage

Polet po prvi četrtini izgubljal s 14:0! - Trije porazi Bora

TURNIR ZINI

Bor - Don Bosco 33:57

BOR: Floridan 4, Krčalic, Peric 2, Pozar 2, Jevnikar 10, Dolhar 1, Kemperle 2, D. Pozar 4, Madonia 6, Rebula 2, Zanoni, vaditelj S. Corbatti.

Borovci so žal odpovedali prav na najvažnejši tekmi turnirja. Corbattijevi varovanci so morda preveč »čutili« to srečanje, tako da so prvi dve četrtini zaigrali pod lastnimi sposobnostmi (4:15, 7:16 za Don Bosco). V tretji četrtini so se plavi nekoliko prebudili in z Jevnikarjem na čelu povsem zaslužno tudi zmagali z 18:15. Tekmo pa so nasi izgubili v prvih dveh četrtinah, tako da je bil trud na koncu zaman. (Mat)

Suvich - Polet 32:37

POLET: Paulin 10, Ferfolja 12, Malalan 2, Starec 2, L. Milič 5, Vaihto, D. Milič 4, Rebecchi 2, Iskra, Cibi, vaditelj Vremec.

Po prvi četrtini, ki so jo izgubili kar z 0:14, nihče ni pričakoval, da bo Polet zmagal. V preostalih treh četrtinah pa so se openski minikosarkarji požrtvovalno vrgli v boj, dobili vse tri (14:2, 9:8 in 14:8) ter tako slavili nenadejano zmago.

TURNIR OBESNEL

Bor - Barcolana 34:47

BOR: Oblak 1 (1:2), Perossa 2, Kneipp 4, Kemperle 3 (1:2), J. Krevatin, Kralj 13 (1:4), Slavec, Furlani, D. Krevatin, Udovic, Sanna 1 (1:2), Madonna 3 (1:2), Glavina 1 (1:2), Obesnel, Cernigoj, Rebula, Russich 4, Novak 2, Ferluga, Filincerri, vaditelj: Jogan.

V zaostali tekmi so se borovci predstavili kar z 20 igralci, kar je spodbudno za bodočnost naše kosarke. Srečanje pa so zal izgubili, ker so igrali premalo povezano. Le Mitja Kemperle je pokazal določeno napredko v igri. (Mat)

Bor - Ferroviario 21:65

BOR: Oblak, Udovic, Krevatin, Furlani 2, Morelj, D. Krevatin 3 (1:2), Kneipp 10 (2:4), Cernigoj, Rebula, Ferluga, Kemperle, Sovich 6. Vaditelj: Jogan.

V predzadnjem kolu so borovci doživeli pekoč poraz proti močnemu Ferroviariu, ki je doslej izgubil le s SGT. Borovci pa so kljub porazu igrali bolje in bolj požrtvovalno kot proti Barcolani. Borovci so torej po dobrem začetku (6 zmag v osmih tekmah) nekoliko popustili, toda v letosnjem letu so prav vsi pokazali velik napredok. (Mat)

KOŠARKA / PROPAGANDA

Domovci brez težav zmagali, jadranovci izgubili po dobri igri

fAleš Grilanc (Jadran)

Dom La Goriziana - Ronchi B 76:45 (40:27)

DOM: Abrescia 2, Klanjscek 6, Grauner 17 (3:4), Bensa 4, Golob 8, Parashos 0, Radikon 10, Cozzucoli 20 (2:4), Zulian 8. PON: Golob (22), Grauner (25).

Domovci so kljub slabi igri premagali tudi drugo ekipo iz Ronk. Zaradi velike nezbranosti so naši odigrali eno slabših tekem, tako da smo bili prica številnim zgrešenim metom iz najljazjih položajev in zares slabi obrambi. Nekaj več so belo-rdeci pokazali le v zadnji četrtini, ko so z odločnejšo igro v obrambi zadali nasprotnikom delni izid 26:5. Pohvalo tokrat zasluži le Diego Abrescia, ki je na svojem drugem nastopu zabeležil tudi prvi kos.

Jadran Eurosvava - Libertas A 47:63 (24:31)

JADRAN: Gustin 6, Peric, Mitja Suhadolc 10, Grilanc 3 (1:2), Piccini 3, Ferluga 2, Matjaz Suhadolc 9 (1:4), Svab 10, Pavat 2, Jevnikar 2, Zugna, Belicic, trener Vremec.

PM 2:6. 3T: Piccini 1. Jadranovi kosarkarji so proti močnemu nasprotniku Libertasa gotovo igrali eno boljših prvenstvenih tekem. Treba je poudariti, da so naši kosarkarji za leto mlajši v tej konkurenci.

Ze od vsega začetka so se jadranovci močno upirali višjim nasprotnikom, tako da so po prvem polcasu zaostajali le za 7 točk. Tudi v tretji četrtini so naši kosarkarji z zelo požrtvovalno igro skoraj držali korak z nasprotniki in zaostajali le za 10 točk (41:51). V zadnji četrtini pa je prišla na dan premoč gostov, jadranovci so dosegli le 6 točk in poraz je bil neizbežen.

Kljub porazu pa je treba pohvaliti vse jadranovce za zvrhano mero borbenosti.

ROKOMET / V MOŠKI C LIGI KRAS TRIMAC PREMAGAL PRINCIPE B

Z zmago v mestnem derbiju krasovci drugi

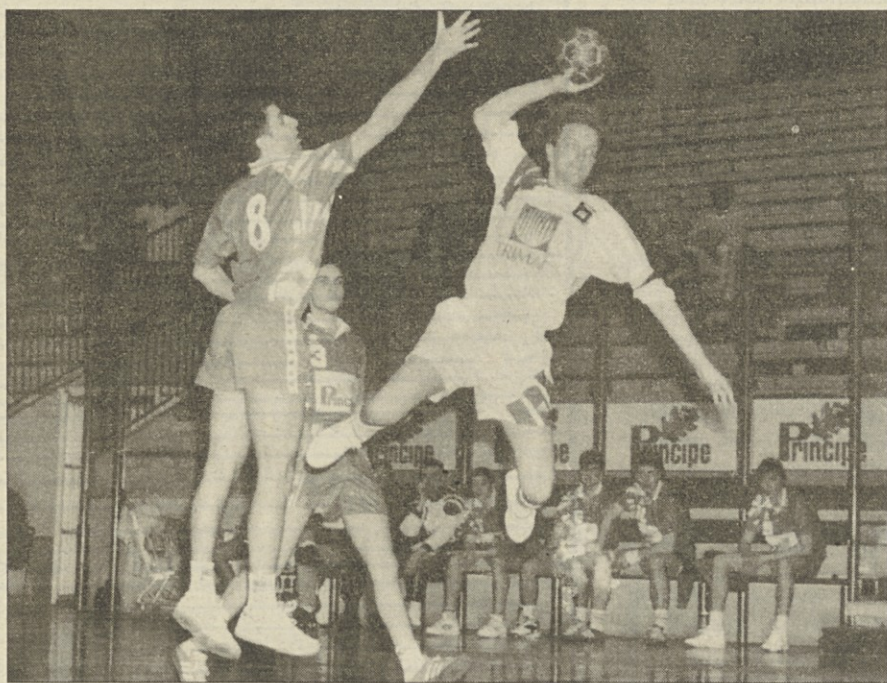
V soboto v Zgoniku derbi kola z vodilnim Musilejem

Principe B - Kras Trimac 13:19 (5:9)

KRAS TRIMAC: Glavina, Milic 2, Oberdan 3, Colja, Najt 6, Raseni 2, Pertot, Sardoc 4, Vremec 2, Costanzo, Vinci, Cebulec; trener Mahnič.

V zelo pomembnem mestnem derbiju, ki je odločil o samem vrhu prvenstvene lestvice v rokometni C ligi so rokometasi Krasa Trimac zasluženo v gosteh premagali drugo postavico Principa in se z novima točkama povzpeli na drugo mesto. Zdaj krasovci za vodilnim Musilejem zaostajajo samo še točko in prav Musile bo v soboto naslednji nasprotnik Krasa Trimac v Zgoniku. Najbrž je odveč, če poudarimo, da bo morda že v soboto padla odločitev o prvenstvu in o tem, katera ekipa bo napredovala v B ligo. Musile je v rahli prednosti, saj mu za ohranitev vodstva odgovarja že neodločen rezultat, medtem ko morajo krasovci nujno zmagati.

Toda povrnimo se k torkovi tekmi. Samo dejstvo, da je bil prvi zadetek dosežen sele v 10. minuti srečanja jasno kaže, kako sta se ekipi pripravljali na tekmo in da sta izredno pozornost posvetili obrambi. Trener Mahnič je fante izredno dobro motiviral in jih dobro pripravil predvsem v obrambi, s katero so Krasovi rokometasi dobili tekmo proti Principu, ki proti taki obrambi praktično ni uspel priti do čistega meta. Do zadetkov je Principe

Krasov kapetan Aleks Milič je dosegel dva zadetka (Foto Kroma)

prisel samo po nekaj napakah Krasove obrambe. Najboljši branilec in vsekakor najboljši igralec tekme je bil nedvomno vratar Glavina. V ključnih trenutkih je poskrbel za pravi »show«. Glede napada zaslužijo pohvalo vsi, posebej pa je treba omeniti trenerja Mahniča, ki je s pravočasnimi in ustreznimi nasveti s klopi skrbel, da zbranst ni niti za trenutek popustila.

Torkova zmaga je dala krasovcem novega elana pred sobotno tekmo. Na srečanju proti Musileju obljublajo, da bodo dali vse od sebe, seveda pa pri tem potrebujejo tudi pomoč navijancev, ki lahko dajo odločilen doprinos k prestižni zmagi nad vodilnim. (Iztok)

PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET

Doživetje na Krimu

Lepo, sončno vreme je pripomoglo, da je sicer piclo število trzaskih planincev na nedeljskem izletu na Krim (na sliki, Foto Abram), podoživljalo vse lepote pomladanske narave in uživalo precudovit razgled z vrha tega tisočaka nad ljubljanskim Barjem. Venec Kamniških planin, Karavank, Julijev tja do Nanosa, Sneznika in kočevskih gora je bil kot na dlani, da nisi mogel odtrgati pogleda na mogočne zasnežene vršace vse naokrog. Res, doživetje, ki ga ni bilo para in je lahko mnogim žal, da se niso podali na ta prvi spomladanski izlet, ki ga je po programu organiziral SPDT.

Pobrateni planinci društva Integral iz Ljubljane so se ponudili, da bodo trzaski planince spremljali na Krim, na to doslej iz vojskih razlogov nedostopno goro in domeni se je bilo, da se bodo srečali v Brezovici pri Gorjancu. Trzaska udeležba je bila bolj skromna, le 11 planincev se je v nedeljo zbralo na Opcinah, odkoder so se po stari cesti mimo Logatca in Vrhniške pripeleli v Brezovico. Tam pa veliko presenečenje. Integralovcev se je zbralo okrog 40 in vsi skupaj so se potem podali z avtomobili v Podpec, na cesto proti Rakitni. Nekateri so parkirali svoja vozila na križišču ceste proti Krimu, nekateri pa so se peljali malo dlje. Dveurni sprehod in vsi so se zbrali pred kočjo na Krimu, ni manjkalo razigrane razposajenosti ob veselih zvokih harmonike. Mnogi so se zamaknili, kajti razgled je bil res enkraten. Pod njimi se je bleščala bela Ljubljana z Golovcem in Smarno goro, nekoliko dlje pa so se dvigale Kamniške gore, viden je bil celo Obir na Koroskem, potem Karavanke s Stolum, Triglav in proti zahodu se Nanos in Sneznik.

Cas je hitro mineval in treba je bilo misliti na povratek. Vesela družba pobratenih planincev se je potem vracala po zasneženem vzhodnem pobočju Krima, v gostem gozdu. Tam so pohodniki naleteli celo na medvedove sledi v snegu, in stekel je pogovor kaj bi storili, če bi srečali kosmatinca. Zaključne družabnosti v Preserjah ni bilo, ker je bilo gostišče polno, potem pa so se nekateri trzaski planinci zaradi nerodne okolice peljali mimo drugega gostišča, kjer so se zbrali ostali in se brez slovesa odpravili domov. Med hojo pa so bile itak izrečene želje, da bi bilo treba še kdaj na tak skupen izlet. V takem primeru pa bi bilo primerno, da bi udeležba trzaskih planincev bila bolj množična.

Po afriških poteh

Nadaljuje se niz predavanj, ki jih v okviru kulturne dejavnosti prireja SPDT. Zvečer se bo v Gregorčičevi dvorani predstavila profe-

sorica Erika Kosuta, ki bo s prikazom bogatega izbora diapozitivov pripovedovala o svojih doživetjih na poti od Sredozemlja do Kilimanjara. Svojo pot je profesorica Kosuta začela v Alžiriji in obiskala znameniti Hoggar Tassili, si potem ogledala sveta mesta v Etiopiji, presla na mejo s Kenijo, kjer živi ljudstvo Surma ob jezeru Turkana, se podala se v Ugando in od tam nadaljevala pot spet v Kenijo. Tam se je povzpela na Mount Kenya, na gorovje Dirunka na meji med Ruando in Zairejem, kjer živijo gorile, in končno dosegla Tanzanijo ter vrh Kilimanjara. Obeta se torej izredno zanimivo predavanje priznane popotnice Kosutove, ki bo nedvomno pritegnilo veliko število po-

slušalcev, ki se zanimajo za take dogodivščine in potovanja po Crni celini. Ljubitelji podobnih dogodivščin naj ne zamudijo nočnjega predavanja, ki se bo pričelo ob 20.30.

Skabarjev spominski pohod

Veliko število planincev iz Trsta, pa tudi iz Kopra in sosednjih krajev onstran meje, se bo nedvomno udeležilo nedeljskega spominskega pohoda od Praprota do Repna, ki ga prireja Smučarski klub »Devin« v počastitev spomina svojega prerano umrlega odbornika Mirka Skabarja.

Letošnji spominski pohod je že deveti po vrsti in prireditelji bodo vsem tistim planincem, ki so se udeležili vseh pohodov podelili posebno priznanje. Pohodniki se morajo javiti v Praproto od 8.30 dalje. Do Repna je približno štiri ure hoje čez Kosten in Lenart, v glavnem po kraških gmajnah. SPDT vabi svoje člane, da se pohoda polnostevilno udeleže.

SPDT Zavaruje svoje člane

Kot smo že pisali v tej rubriki, je SPDT pri zavarovalnici Assimoco sklenilo zavarovati svoje člane proti nesrečam v gorah, na izletih in na alpinističnih in smučarskih tečajih. Zavarovanje je fakultativno, zato naj se vsi tisti, ki se želijo zavarovati, v uradnih urah zgledajo v uradih ZSSDI v ul. sv. Franciska s člansko izkaznico s plačano članarino. Zavarovanje velja proti plačilu 35.000 lir letne premije. Člani so zavarovani za 75 milijonov v primeru smrti, 75 milijonov v primeru in-

nilo tudi v drugem delu tekme in se povečalo do konca srečanja.

Zal pa je 5 sekund pred koncem tekme prislo do nesportnega dogodka, ki je skvaril dotlej povsem korrektne srečanje. Trener Servolane je pri vodstvu 15 točk in 5 sekund pred koncem vzel minuto odmora, kar je v kosarki prava »zafkancija« nasprotnika. Jadranov trener Vatovec pa je bil kar priseben in v naslednjih starih sekundah ob splošnem odobravanju prisotnega občinstva (buren aplavz) vprašal kar dve minuti odmora. Sledilo je razburjenje med igralci, zalitve. Skoda!

Jadranovi mladinci so tako z drugo fazo sklenili svoje nastope v tem prvenstvu. Trener Vatovec je bil z igro vseh fantov na teh treh tekmah v Pordenonu zadovoljen. Vsi so dali vse od sebe. Borili so se za vsako žogo. Na prvi tekmi z Don Boscom bi lahko celo zmagali. Mostvo pa je bilo preveč zdesetkano, da bi lahko v tako ostri konkurenci doseglo kaj več. (Kaf)

KOŠARKA / MEDDEŽELNI FINALE ZA MLADINCE

Tudi na tretji tekmi Jadran praznih rok

Michel Grbec najboljši strelec (30 točk)
Nešportna gesta trenerja Servolane

Latte Carso - Jadran TKB 91:76 (43:34)

JADRAN: Danieli (0:2 met za 2, - met za 3, - pm), Koren 4 (2:3, -, -), Emili 13 (2:7, -, 9:13), Kafol n.v., Pro 14 (5:9, 1:6, 1:2), Grbec 30 (7:16, 3:7, 7:11), Klabjan n.v., Krizman 14 (6:12, 0:3, 2:5), trener Vatovec.

Met za 2: 22/49, met za 3: 4/16, skupno 26/65. SON: 16. 3T: Grbec 3, Pro 1.

PORDENON - Jadranovci so na meddeželni finalu za mladince v Pordenonu izgubili se zadnjo tekmo proti Servolani Latte Carso in so tako na tem turnirju ostali brez točk.

Tudi na tem srečanju, pa ceprav so nastopili brez poskodovanih centrov Stefana Samca in Boruta Klabja, ki je sicer sedel na klopi, ni pa stopil na igrišče, in Fabia Gobba, so jadranovci igrali zelo požrtvovalno in borbeno. Bili so Servolani povsem enakovredni nasprotnik. Skedenjsko mostvo si je večjo prednost priigralo le ob koncu prvega polčasa, ki jo je nato ohra-

validnosti in tri milijone za bolniške stroške. Rok za prijavo zapade 20. aprila, zato SPDT naproša vse tiste člane, ki se nameravajo zavarovati, da se pravocasnno zgledajo na ZSS-DI. Potrebne informacije dajejo tudi odboriki društva.

Prenesen izlet za osnovnosolce

Zaradi zadržanosti prirediteljev v nedeljo, 9. aprila, ne bo izleta za osnovnosolsko mladino od sv. Ivana do Bazovice, kot smo že javili prejšnji teden. Nepredvideni zadržki so prisilili predstavnike Mladinskega odseka SPDT, da izlet za solarje vseh mestnih in okoljskih osnovnih sol prenesejo na nedeljo, 23. aprila. (L.A.)

Lep, zanimiv in prijeten izlet pod Globočak

V nedeljo 2. aprila je SPDG priredilo lep spomladanski izlet na Globočak. Trinajst udeležencev se je z avtomobili peljalo do Ajbe in se od tam peš odpravilo, mimo mosta iz Napoleonovega časa, proti naselju Potravno. Gre za naselje, ki je danes opuščeno in ga nekdanji prebivalci le občasno obiskujejo. V kraju je nekdanji zivel deset družin, zanimiva je arhitektura. Na vasi stoji vodno korito iz prejšnjega stoletja. Na presenečenje vseh smo tam srečali domačinko, ki sicer že več let živi v Kopru, ki nas je sprejela s silcem zganja in z nami rade volje poklepetala. Nato smo sli naprej v strmino po gozdu mimo hise, ki razpada in kjer je plosča, ki spominja, da so se tam zbirali partizani. Skoraj nepričakovano smo iz gozda stopili na obdelano polja zaselka Humarji in se od tam podali, po asfaltirani cesti na Kambresko, kjer nam je prijazna gospa Valerija ponudila kozarec vina, Viktor pa nam je zaigral na harmoniko.

Ker smo bili bolj izletniško razpoloženi smo misel na vzpon na vrh Globočaka (se približno uro in pol hoje) opustili in smo se raje, po daljši poti mimo 25 metrov visokega slapa, spustili do cerkve sv. Pavla in nize do cerkve sv. Petra. Kakalo nas je se nekaj spušta do Ajbe, kjer smo se okrepčali s pivom in pizzo v Prganovem mlinu. Izlet je bil prijeten, zanimiv, zelo primeren za cele družine. (Udeleženeec).

Zanimivosti, redkosti in varstvo naravnih dediščin - Peter Skoberne zaključil niz predavanj po solah

Sodelavec Zavoda za varstvo narave Peter Skoberne je v ponedeljek sklenil krog predavanja na slovenskih osnovnih solah na Goriskem. Učencem je prikazal pestrost in zanimivosti rastlinskega in živalskega sveta in neizvede narave, zanimivosti, ki jim žal namenjam premalo pozornosti, tako kar zadeva njih spoznavanje in preučevanje, ki sta osnovni za spoštljiv odnos in varstvo.

Peter Skoberne je predaval na soli v Sovodnjah in v Doberdobu. V Doberdob so se pripeljali tudi učenci sole z Vrha in Romjana, tako da se je tam zbrala kar velika družina. Učence in učitelje je opozoril na pomen mednarodnega leta varstva narave ter vsaki soli prinesel serijo barvnih plakatov, ki so jih pred kratkim izdali pri ustanovi, ki se s to problematiko ukvarja v Sloveniji.

SMUČANJE / ZADNJE TEKME

Soliden nastop Denisa Petrovčiča na finalu »Ostržka«

Smučarska tekmovalna sezona se blizu s hitrimi koraki proti koncu. Nasi smučarji pa so konec prejšnjega tedna nastopali na nekaterih precej pomembnih tekmah. V državni fazi tekmovalja »Ostržek na smučeh« v Abetoneju je nastopil tudi smučar Brdine Denis Petrovčič, ki si je pravico nastopa na tem tekmovalju prislužil s 4 mestom v deželni fazi na Piancavallu. Na veleslalomu v Abetoneju je naš smučar nastopil solidno, ceprav je imel je mogoče nekoliko preveč treme, saj ni izkušen s tekmovalni na tako visokem nivoju. Kljub temu pa predstavlja končno 49. mesto lep dosežek. Na tej tekmi je nastopil tudi Trzacan Edoardo Sirca, ki je osvojil 17. mesto.

V soboto pa so se v slalomu na Trbizu pomerili mladinci in clani. Tudi tu sta naša predstavnik dosegla dobre rezultate. Valentina Suber je smučala odlično in v ostri konkurenci dosegla 5. mesto. Medtem ko je v moski konkurenci Peter Ferluga, ki se prav proti koncu sezone vrača v formo, pristal na dobremu 18. mestu. V nedeljo sta oba smučarja Brdine nastopila se na veleslalomu na Nevejskem sedlu. Tudi tokrat sta oba zelo dobro smučala. Valentina je bila deveta, medtem ko je bil Peter med moskimi na 28. mestu. E.M.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Vsakdanja delovna rutina vam bo zlezla vrh glave, zato boste začeli razmišljati o drugem delovnem mestu. Če želite ohraniti zdravje, se karseda podvzajte.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Od partnerja boste pričakovali vsaj razumevanje, če že ne pomoč, a žal bo tudi tokrat ostal zagrenjeno zaprt vase. Pomagajte mu torej, pa vam bo povrnil skokrat.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Naključje bo hotelo, da boste naleteli na človeka, ki vam bo pomagal pri vzpenjanju po stopnicah uspeha. Naj vas ne odbije, če si bo v zameno zatelel kaksno nežno gesto.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Vasa denarna situacija se polagoma prevesa na bolje. Zaenkrat se ne podajajte v nova tveganja. Pocakajte, da se nakopiči presežek. Zlahka pridobljenega ni tako hudo izgubiti.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Najnovejši uspeh vas bo uspal, zato boste zlahka prezrli možnost za nadaljnji vzpon. Prav imate; če bi izkoristili vse priložnosti, vam za življenje ne bi ostalo nič časa.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Zaupali vam bodo odgovorno nalogo, ki jo boste z lahkoto izpeljali. Motite se, če mislite, da vas preizkusajo; o vaših sposobnostih so že prepričani. Gre za nekaj večjega.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Izbrali si boste primerno žrtev ter jo obsipali s svojimi jeremijadami. Ne čudite se torej, če se vam bo začela izmikati, se preden boste iztarnali pol težav.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Nacrt, ki vas je zadnje čase dvigal nad druge, se bo izjalovil. Le nič ne tarnajte, saj so bili obeti za uspeh minimalni. Poraz bi vas položil nižje kot dostojen odstop.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Siti boste monotoni ponavljajočih se dni in si zateleli razgibanosti, ki bi vam poleg denarja omogočila se izražanje vaše kreativne naravnosti. Pogum torej!

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Kljub zgeckanju notranjih črvčkov se boste uspeli prepričati, da ste dobre volje. Ker vam bo naselja tudi okolica, boste nazadnje zares postali vzor veselja.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Brzeli boste od opravljanja do opravljanja ter do večera uspeli dokončati večino jutrisnjih poslov. Jutri pa le ne ponavljajte današnjih napak. Privoščite si raje počitek.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Partnerja boste skušali prepričati o pravilnosti vaših visokih materialnih ciljev, vendar vam ne bo uspelo. Če boste se vztrajali, boste s svojo denarnico ostali sami.

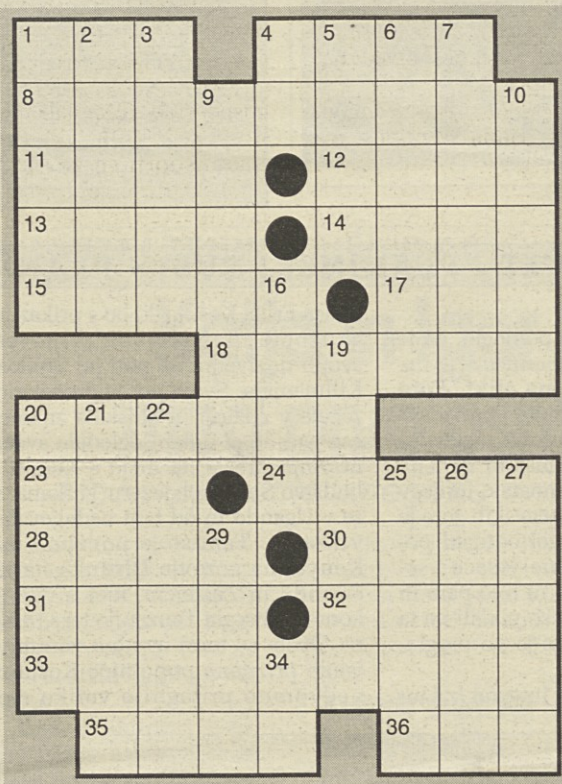
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. rimska boginja, Saturnova žena, 4. bavarska reka, ki teče skozi Muenchen, 8. kraj pri Ljubljani, 11. tepček, butec, 12. okrasni kamen, lepih spreminjajočih se barv, 13. pokrajina na Arabskem polotoku, 14. kraj pri Planini na Notranjskem, 15. lirski pesniški obliki iz stirinajstih enajstercev, 17. krajša oblika imena Kajetan, 18. namera, 20. oprsje pri žuželkah, 23. ime slovenske pevke Prodnikove, 24. prebivalka azijske države z glavnim mestom Bangkok, 28. ime italijanskega sabljaka Nadija, 30. kraj pri Vrhniki, 31. perunika, 32. mesto v Angliji z znamenito univerzo, 33. plačilo za stanovanje, 35. švicarsko-francoski pisatelj (Claude, roman Ariane), 36. plesen na vinu.

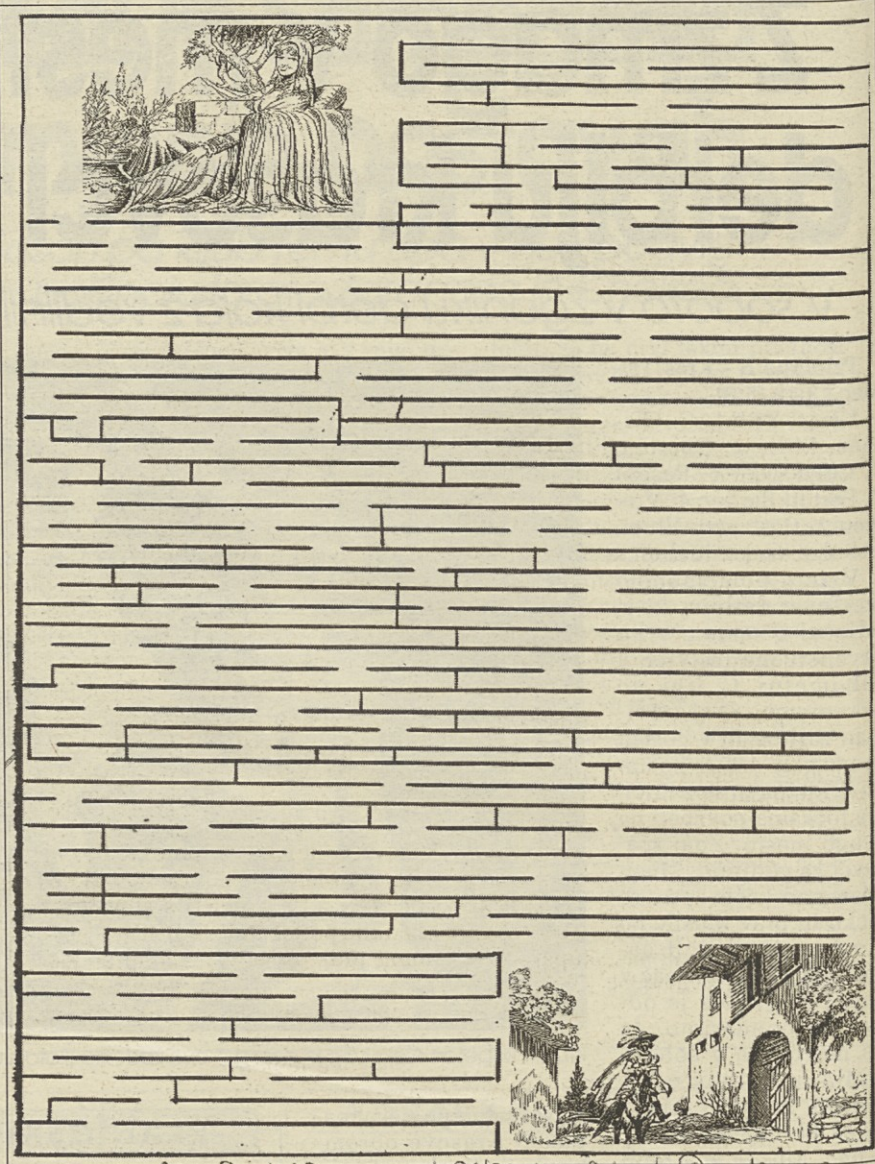
Navpično:

1. plačano obvestilo v časopisu, anonsa, 2. drobozrnat zito, 3. predmestje Splita, antična Salona, 4. začelnici opernega pevca Urbasa, 5. seks, 6. udomačeni južnoameriški gvanako, 7. mesto jugovzhodno od Moskve v Rusiji, 9. italijanski nogometaš (Aldo), 10. pokrajina na Peloponezu, 16. mera za ritem, 19. eno od imen književnika Meska, 20. igra z žogico in loparjem, 21. zakon molččnosti pri italijanski mafiji, 22. kotna mera v matematiki, 25. kdor boleha za sušico, 26. znamenje vladarske časti, 27. ime arabskega multimilionarja Kashoghija, 29. del statev, 34. arabski zrebec.

RESITVE: Vodoravno: Ops, Isar, Grosuplje, Iole, opal, Asir, La-
ze, sonet, Kaj, nakana, toraks, Ema, Tajka, Nedo,
Verd, Irit, Eton, stamarna, Anet, kan

Katera pot je prava?

ŠAH

Kurajica - Karpov / Tilburg 1994

Kar stiri skakci so se znašli na enem mestu, medtem ko sta bela udeležena v napadu, sta se črna znašla v obrambnih nalogah. Velemojster Kurajica, ki je na potezi, je z lepim taktičnim udarom presenetil nekdanjega svetovnega prvaka Karpova in presel v dobljeno končnico. Poglejmo to lepo kombinacijo, ki se je malce nenavadno pričela!

Resitev naloge

Skoki belih "lipincev" so dovoljevali belemu, da je z začasno žrtvijo dame 1.Dg7+!! izpeljal zmagovito kombinacijo. Po izsiljenem 1...Sg7: 2.Sh6+ Kh8 3.Sef7+: Tf7: 4.Sf7+: Kg8 5.Sd8: Lc8 6.Sc6 a5 je pozicija črne je izgubljena, vendar je Karpov še več kot deset potez nadaljeval brezuspešen odpor in se nato vdal!

Silvo Kovač

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

233	GLEDALCI	MALOMAREN CLOVEK	SL. ARHITEKT IN KIPAR (MIROSLAV)	POMOL. MOSTOVZ, ALTANA	ZVEZDA, KI ZAZARI IN UGASNE	OGOVARJANJE Z ONI	KRAJ NA GORICKEM	SNOV, MATERIJA	AVTOR: SIMON BIZJAK	BRANE RONCEL	DUHOVI UMRLIH V RIMSKI MIT.	PIJACA ZA VZBUJANJE TEKA	LIKER IZ VIŠENJ	ENOTA ZA JAKOST MAGNETNEGA POLJA	GOSPODARSKA ZBORNICA	MAKEDONSKI PISATELJ (JORDAN)	SL. PEVKA IN RTV VODITELJICA RUPEL	SLAVKO TIHEC	NAPAD, NASKOK, ATAKA	STAROGRSKI KIPAR	NAUK, SLONEC NA ZNANOSTI	SMUKEC, LOJVEČ
IZREDNA VELIKOST, MASIVNOST									UBRANOST GLASOV													
SLIKAR RUSKE AVANTGARDE (MIHAIL)									IZBRANA SPORTNA EKIPA LANTAN													
ZIVLJENSKI GON (V BERGSONOVI FILOZOFIJI)									IZR. POLITICAR (GOLDA) KARL BENZ					OLAJ JOŽE OREL V GERMANSKI MITOLOGIJ				ZIMSKO-SPORTNO SREDIŠČE V ZDA				
NEKDANJI BENESKI VLADAR				JAPONSKI REZISER AKCENT														OČKA KLETEV				
KONEC MOLITVE					ANTON NANUT			REKA V GRUZIJ	ATLETINJA BILAC ENOTA ZA JAKOST EL. TOKA							BIC IZ VEC JERME NOV	SKOT. RODOVNA SKUPNOST GR. BOGINJA ZARJE				MESTO V JUŽNI TURCIJI	
JUŽNOAM. TOVORNA ZIVAL					ST. JAP. PRESTOLNICA ANG.-AM. POVRŠIN. MERA				IGOR TORKAR HRV. IGRALKA (NINA)			MADZ. SKLAD. (FERENC) AM. VESOLJ. USTANOVA							SLOVENSKA TISKOVNA AGENCIJA			
SIMON RUTAR			REDEK GOZD ALUMINIJ				NAZIV				INDUSKI VELETOK KRILO RIM. KONJENICE				BIBLIJSKI OČAK VRSTA HRSTA				SKANDINAVSKI DROBIZ	IVO DANEU NASPROTJE DOBREGA		
MAJHNA KLADA ZA SEKANJE							OBLEKA NA TELESU OŠKAR KOGOJ							VAS JZ OD VERONE (BITKA) VLADO KRESLIN								
MEHKONEBNI GLAS						AMERISKI IGRALEC (RYAN)						BIVŠA SL. ALPSKA SMUCARICA (MATEJA)					PERGAMENT					
OTON ZUPANČIČ			SELEN			CAROVNICA Z AJAJE						GLAVNO MESTO GANE					PRIJETEN, PLEMENIT VINJ					

VOJO LUKIČ

Papež Janez Pavel II. (2)

Papeža je v Manili pričakalo približno milijon ljudi, mase, ki jo je imel v parku Rizal v filipinski prestolnici, pa se je udeležilo stiri, po nekaterih virih celo pet milijonov ljudi. Svetovni mediji so zabeležili skoraj vsako besedo, ki jo je izrekel sveti oče na desetdnevnem potovanju po državah Daljnega vzhoda. Romanje, ki se je začelo 11. januarja na Filipinih, se je nadaljevalo z obiskom v Papui Novi Gvineji, Avstraliji in Srilanki. Sveti oče se je vrnil v Rim 21. januarja.

Papež Wojtyła ima izjemen smisel za komuniciranje z ljudmi, naj gre za politike, diplomate, novinarje ali vsakdanje državljane. Skoraj povsod lahko papež na enem samem mestu združi milijonsko množico tistih, ki ga hočejo videti na lastne oči, ki ga hočejo slisati in si vse skupaj zapomniti kot velik dogodek v svojem življenju. Seveda cim več se o svetem očetu piše, tem večja je »lakota« po novih informacijah. Tisto, kar lahko vidijo televizijski gledalci, kadar spremljajo njegova potovanja, je tako imenovani protokol. Sicer pa ima papež rad preprost zajtrk. Pravijo, da so to najpogostejše ocvrta jajca in bela kava.

Papež Janez Pavel II. je preprost človek, ceprav kot osebnost na tako izjemnem in visokem položaju ne more dovoliti prav vsakomur, da bi se mu približal. Vsak obiskovalec, tako pripovedujejo, se mora spustiti na kolena, ko se papež pojavi na hodniku, toda Janez Pavel II. zmeraj pohiti in prestreže slehernega, ki pokaže namero, da bo pokleknil. Kar zadeva ceremonial, si papež prizadeva, da bi ga čim bolj demokratiziral in ublrazil. Obleka obiskovalcev je seveda strogo predpisana: temna obleka, črna kravata in lakasti usnjeni čevlji.

Janez Pavel II. vstane vsak dan ob 5.45, ceprav njegovi sodelavci pravijo, da ne zmeraj zlahka, saj pogosto bedi dolgo v noč. Ob sedmih vodi maso, ki traja petdeset minut; bil je prvi, ki je dovolil, da se te mase udeležijo tudi tisti, ki ne sodijo v njegovo najozjoko okolico. Kljub temu pri tej masi nikoli ni več kot dvajset ljudi. Masi sledi zajtrk. Strogi predpisi so vse do leta 1979 dolocali, da mora papež vedno jesti sam, toda prav Janez Pavel II. je letos ta običaj prekršil, ko je po masi na zajtrk povabil belgijskega kralja Baudouina. Pogovor ob zajtrku je zelo izjemen. Po zajtrku se papež za dve uri zapre v svojo zelo urejeno delovno sobo, kjer bere ali piše. Sprejemati začne med 11.00 in 11.30, kosi okrog pol dveh, potem pa spet dela v svoji sobi. Sleherni dan preživi veliko časa v molitvi, zlasti preden se loti pisanja kakega besedila ali pred sprejemom pomembne odločitve. Janez Pavel II. obožuje Mater Božjo, zato so zidovi njegove sobe prekrti s številnimi njenimi podobami. Kajpada je med njimi tudi kopija znamenite podobe Crne Matere Božje iz marijanskega samostana Cestohove blizu Krakova, kjer je bil nadskof.

Njegove najpomembnejše pomočnice so poljske ursulinke, med njimi sestra Dobijana in Evfrazina. Kot prevajalka mu pomaga poliglotta in doktorica teologije sestra Emilija, ceprav tudi papež govori enajst jezikov (ob poljščini in latinsčini najboljše italijansko, nemščino, francoščino in špansko).

Redovnice skrbno pazijo na papežev jedilnik. V njem mora biti zmeraj tudi kaksna preprosta poljska jed. Papež se je vrsto let ukvarjal s kajakstvom in hribolazništvom, hodil je v Dolomite in rad je smučal ter plaval. Danes, v osmem desetletju svojega življenja, se pogosto podaja na dolge sprehode.

Papeževa potovanja po svetu so skrbno načrtovana do zadnjih podrobnosti. Združene narode (ob petdesetletnici te ustanove) in tri zvezne države ZDA bo obiskal novembra 1995. Letos papeža pričakujejo tudi v Berlinu, Bruslju, na Češkem in Slovaškem ter v dveh ali treh afriških državah, kjer bo objavil sklepe lanskega koncila, ki je bil posvečen afriški celini.

(Se nadaljuje)

SLOVENSKA DEDIŠČINA

Grad Negova

Ohranjeni so lepi portali

Vrh pomola blizu cerkve Device Marije v naselju Negova v Slovenskih goricah stoji nad dolino potoka Krčevina grad Negova, nekoč sedež ene najpomembnejših fevdalnih gospočin med Pesnico in Muro. Vas je omenjena že leta 1106 kot Negoinczelo, ko jo je vojvoda Engelbert Spanheimski podelil sentpavelskemu samostanu.

Grad Negova se omenja sele leta 1425 kot vest Negaw, vendar pa je bilo prvotno grajsko poslopje (morda stolpasti dvor) pozidano že veliko prej - nekateri zgodovinarji njegov nastanek postavljajo celo v 12. stoletje. Prvi znani lastnik, deželni glavar Hans Windenski, je imel gosposcino do leta 1431, nato pa so jo pridobili njegovi sorodniki gospodje Perneski. Leta 1542 je grad prešel v posest grofov Trautmannsdorfov, ki so Negovo imeli do konca druge svetovne vojne. Grofje niso zivel v gradu, temveč so

Grb grofov Trautmannsdorfov in renesančni vhod v grajsko jedro (na sliki zgoraj)

gosposcino upravljali njihovi oskrbniki. Trautmannsdorfi so se pred prvo svetovno vojno večino nekdane grajske opreme prenesli na druge svoje dvorce. Po drugi svetovni vojni so bila v gradu stanovanja, leta 1990 pa je prešel v zasebno last. Takrat so pričeli z raziskovalnimi in obnovitve-

nimi deli, vendar pa bodo morala miniti še dolga leta, da bo zanemarjena stavba dobila svoj nekdanji sijaj.

Leta 1487, ko je bil grajski gospod Jernej Perneski, je Negovo oblegal in zavzel ogrski kralj Matija Korvin in grad leto pozneje oddal Jožefu Vitovcu, sinu znanega celj-

skega vojskovođe. Ogrski intermezzo je trajal le malo časa, saj so Negovo kmalu zopet dobili gospodje Perneski. Drugo hudo uro je Negova doživela med turskim napadom leta 1605, ko so jo tako poškodovali, da so jo morali obnoviti.

Obsežen grajski kompleks se je razvijal vse do konca 17. stoletja, saj so grad večkrat prezidavali in obnavljali. Prvotna zasnova je obsegala obzidan palacij in vhodni stolp, v baroku pa zopet predelali in obzidali predgradje. Stiritraktno grajsko stavbo razgibanega pravokotnega tlorisa in notranjim arkadnim dvoriščem obdaja obzidano dvorišče z obrambnimi stolpi. Ohranjenih je več lepih gotičnih in renesančnih portalov ter grbovnihih plošč grofov Trautmannsdorfov.

Ivan Jakic

Pogled na negovski grad (Vse fotografije: Ivan Jakic)

ODLOMEK IZ KNJIGE, KI JE IZŠLA PRI ZALOŽBI DZS

Michael Crichton

Razkritje (11)

Ely se je hripavo zasmejal. »Se salite? Saj je tako rekoč član Garvinove družine.«

»Torej ste vse skupaj pač prenašali...«

Ely je skomignil. »Končno je človek, s katerim sem zivel, dobil drugo službo. Ko se je preselil sem, sem tudi sam zaprosil za premestitev. Zelo sem si želel oditi od tam, ampak okoliščine so bile pač take.«

»Bi zdaj hoteli dati izjavo o Meredith?«

»Ni govora.«

»Pa se zavedate, da lahko počne te reči samo zato, ker je nihče ne prijavi?«

Ely se je odrinil od umivalanika. »S svojim življenjem imam že tako ali tako dovolj težav, nobene potrebe ne čutim, da bi se to prišlo v javnost.« Sel je k vratom, malo postal in se spet obrnil. »Toliko, da vam bo jasno: ničesar nimam povedati o Meredith Johnson. Če bo kdor koli kaj spraveval, bom izjavil, da so bili najini delovni odnosi ves čas korektni.

Rekel bom tudi, da nisem nikoli govoril z vami.«

»Meredith Johnson? Seveda se je spominjam,« je rekel Richard Jackson. »Vec kot leto dni sem delal pri njej.« Sanders je sedel v njegovi pisarni v drugem nadstropju Aldus Buildinga na južni strani Pioneer Squara. Jackson je bil zal tridesetletnik, izzareval je odločnost bivšega atleta. Bil je direktor trgovine pri Aldusu. Pisarna je bila prijetna, polna skatel z graficnimi računalniškimi programi: Intellidraw, Freehand, SuperPaint, Pagemaker.

»Lepa in očarljiva ženska,« je rekel Jackson. »Zelo inteligentna. Vedno prijetna.«

»Sprasujem se, zakaj ste sli drugam,« je rekel Sanders.

»Ponudili so mi to službo, zato. In nikoli nisem obzaloval. Lepo delo. Odlično podjetje. Tu imam lepe izkušnje.«

»Je to edini razlog, da ste sli?«

Jackson se je zasmejal. »Hocete re-

či, če se je morda ljudozerska Meredith spravila nadme? Poslušajte, je papež katolik? Je Bill Gates bogat? Jasno, da se je spravila nadme.«

»Ima to kar koli opraviti s tem, da ste odsli?«

»Ne, ne,« je rekel Jackson. »Meredith se je spravila na vsakogar. Kar to zadeva, je pač tako. Prav za vsakim se je gnala. Ko sem prišel v Cupertino, je imela tistega pedra, za katerim je skakala okrog mize. Kako je ubožca mucila! Tak droben, suh, živčen tip. Kako je trepetal!«

»Pa vi?«

Jackson je skomignil. »Jaz sem bil samski, prav na začetku. Bila je lepa. Meni je bilo prav tako.«

»Niste nikoli imeli kakih težav?«

»Nikoli. Meredith je bila cudovita. V postelji seveda zanič, ampak človek pač ne more imeti vsega. Zelo je inteligentna, cudovita ženska. Vedno se je elegantno oblačila. In rada me je imela, zato me je jemala s seboj. Srečeval sem ljudi, navezal nove stike. Bilo je cudovito.«

»Torej se vam ni zdelo nič narobe?«

»Cisto nič. Vcasih je bila gospodovalna. In to ni bilo prijetno. Dobival sem se se z nekimi dekleti, ampak vedno sem moral biti na razpolago njej. Se celo v poslednji minuti. Vcasih me je spravljal ob živce. Človek si prične predstavljati, da njegovo življenje ni več njegovo. Vcasih zna biti hudobna ko vrag. Ampak kaj zato. Človek pač opravi, kar mora opraviti. Zdej pa sem tukaj pri tridesetih direktor. Odlično mi gre. Odlično podjetje. Cudovito mesto. Velika prihodnost. In vse to dolgujem njej. Cudovita je.«

»V času, ko sta imela razmerje, ste bili zaposleni v podjetju, ni tako?«

»Da, seveda.«

»Mar ni bila po navodilih podjetja njena dolžnost, da o razmerju z uslužbencem poroča? Je to napravila, a?«

»Ojej, ne,« je rekel Jackson. Sklonil se je nad mizo. »Razjasniva si nekaj, tako na stiri oči. Mislim, da je Meredith cudovita. Ce imate z njo

Michael Crichton

kake težave, je to vaša reč. Pojma nimam, kaj bi lahko bilo narobe. Za božjo voljo, saj sem zivel z njo. Tako da me ne more nič presenetiti. Meredith rada pofuka kar največ moskih. Rada jim ukazuje. Rada jih pošilja sem in tja. Taka je. In meni se ne zdi to nič narobe.«

»Verjetno ne bi hoteli...«

»Dati izjavo?« je rekel Jackson

(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nad zahodno in južno Evropo je območje visokega zračnega pritiska. Oslabljen hladna fronta se bo pomikala prek Slovenije. V visinah priteka k nam bolj vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.34 in zšlo ob 19.36. Dan bo dolg 13 ur in 2 minuti. Luna bo vzšla ob 10.21. in zšla ob 0.52.

SNEŽNE RAZMERE

	cm		cm
Rogla	od 100 do 120	Kanin	90 do 300
Kope	do 70	Soriska planina	100
Krvavec	do 150	Velika planina	40 do 80
Vogel	320	Golte	160
Kranjska Gora	do 40	Cerkno	45
Mariborsko Pohorje	do 50		

PLIMOVANJE

Danes: ob 7.38 najnižje -29 cm, ob 14.35 najvišje 6 cm, ob 18.20 najnižje 1 cm, ob 24.35 najvišje 20 cm.
Jutri: ob 8.47 najnižje -23 cm, ob 24.36 najvišje 11 cm.

BIOPROGNOZA

Vreme bo na počutje in razpoloženje ljudi vplivalo zmerno obremenilno. Vremensko občutljivi ljudje bodo zato nerazpoloženi, poleg tega se bodo težje koncentrirali.

ONESNAŽENOST

Konc. SO₂ v mg/m³: 5.04, med 5 in 6 uro
Lj. Bežigrad.....58
Maribor.....19
Trbovlje.....9
Velenje.....7
Celje.....4
Hrastnik.....15

DANES

Slovenija: Zmerno do pretežno oblačno bo z obdobji sončnega vremena. Najvišje temperature bodo od 15 do 21°C. Sosednje pokrajine: V Italiji in ob Jadranu bo sončno, drugod zmerno oblačno.

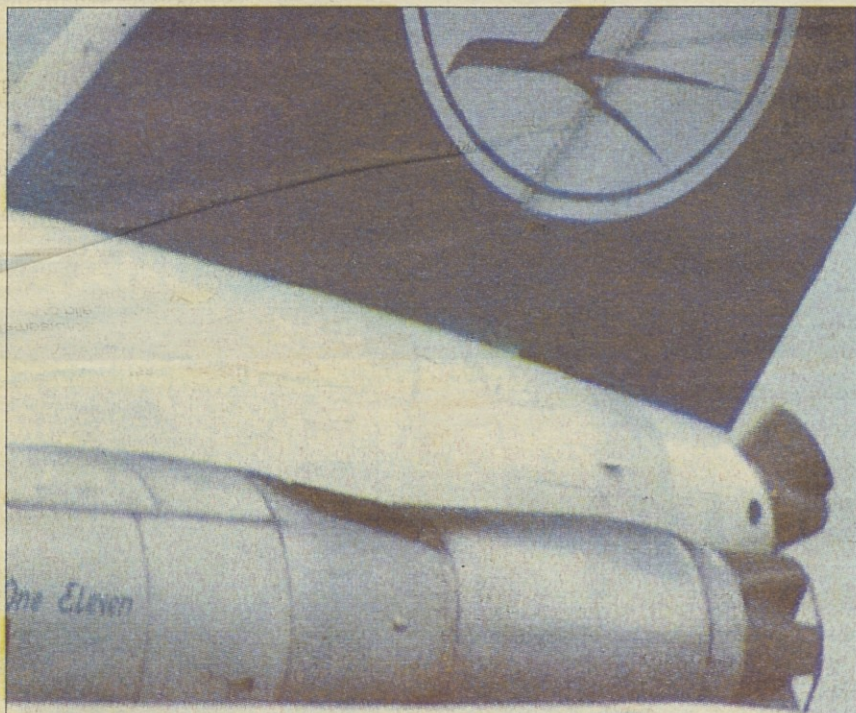
JUTRI

V Sloveniji: V petek se bo severno od Alp proti vzhodu pomikala topla fronta, zato bo zmerno do pretežno oblačno, toda suho vreme. Obeti: V soboto se bo nadaljevalo suho vreme, ohladilo se bo.

SVET / SLIKA PRI SLIKI... ZGODBA PRI ZGODBI... PA ŠE RES JE

Ko ima strah prevelike oči

VARSAVA - Strah ima velike oči, bi lahko ocenili ugotovitev kapitana letala BAC 111 romunske letalske družbe Tarom, ki je zaradi sumljive potovalke v torek prisilno pristal na varsavskem letališču. Na letalo so se po evakuaciji 21 potnikov in članov posadke povzpeli poljski pirotehiki (desna slika), eden izmed njih je nato z dolgo palico odnesel potovalko iz letala (leva slika) in jo previdno spustil v blindirano posodo (spodnja slika). Kasneje so ugotovili, da v potovalki ni bilo nobenega peklenskega stroja, tako da je letalo nadaljevalo polet proti Københavnu. Vsekakor pa je bil preplah po petkovem strmoglavljenju romunskega airbusa razumljiv..

Na temelju dosedanjih ugotovitev se vse bolj utrjuje prepričanje, da je na krovu prislo do eksplozije. Da bi bila mera polna, je v Bruslju neznanec poslal neki tiskovni agenciji listic, na katerega je zapisal: »Alahova

roka je na nebu udarila po nevernikih.« Strah je brzkone kriv, da potuje v zadnjih dneh z romunskimi letali manj potnikov, saj lahko BAC 111 vkrca 110 potnikov, na njem pa je bilo skupaj s posadko le 21 oseb.

Renmin Ribao na CD-jih

PEKING - Sinologi so presrečni, ker bodo zbirko partijskega glasila Renmin Ribao prenesli na računalniške CD-je. Izvedencem za kitajski svet ne bo torej treba več brskati po prasnih arhivih. Celotna zbirka Remin Ribaa od leta 1946 do leta 1992 bo na voljo v 92 računalniških CD-jih 15. maja.

Ločitev škodijo hčeram buržujev

LONDON - Ločitev staršev prizadene predvsem hčere srednje burzazije in le v manjši meri sinove. To je v svojem poročilu na kongresu britanskih psihologov v Wawicku navedel direktor studijskega centra za družinska vprašanja cambriske univerze Martin Richards. Iz poročila obenem izhaja, da ločitev staršev najbolj prizadene otroke od 12. do 15. leta starosti. Otroci delavcev to prebrodijo, tako da ta negativna izkušnja ne vpliva na njihovo bodoče zakonsko zivljenje.

Zaradi časti ubil svoji sestri

BONN - Neki 30-letni Turek, ki živi v Bonnu, je ubil svojo 20 in 21-letno sestri, ker se je sramoval njunega zahodnjakega načina življenja, nato je poskušal napraviti samomor. Sedaj je v kritičnem stanju v neki bonnski bolnišnici.

